

SOTILASAIKAKAUSLEHTI

06/2023

UPSEERILIITTO.FI

Kenestä Puolustusvoimien uusi ylipäällikkö?

Tasavallan presidentti vaihtuu 2024

**Ehdokkaat Alexander Stubb, Olli Rehn ja Pekka Haavisto vastasivat
turvallisuuspoliittisiin ja henkilöstökysymyksiin** > [Sivu 28](#)

HENKILÖ: ATTE KALEVA / UPSEERILIITON JÄSENKYSELY / LIITTOKOKOUS

UPSEERILIITTO

TOIMITUS

Julkaisija

Upseeriliitto ry
www.upseeriliitto.fi

Vastaava päätoimittaja

Martti Lehto
puh. 040 525 6630
lehto.martti@kolumbus.fi

Toimitussihteeri, lehden taitto

Marko Varama
puh. 040 844 8255
varama@upseeriliitto.fi

Toimittajat

2. pääkirjoitus – Ville Viita
Historia – Ohto Manninen
Polttopiste – J-A Puistola
Sotatekniikka – Jyri Kosola

Toimituksen osoite

Laivastokatu 1 B, 00160 Helsinki

Ilmoitustilan myynti

Juha Halminen
puh. 050 592 2722
Hämeentie 7, 30100 Forssa
juha.halminen@kolumbus.fi

Tilauhinnat

Vuosikerta 6 numeroa) 40 euroa.
Irttonumerot 8 euroa +
postimaksu.
Osoitteenmuutokset ja tilaukset:
Toimituksen sihteeri Erja Elopuro
puh. 040 537 1799
elopuro@upseeriliitto.fi

Aikakausmedia ry:n jäsen
ISSN 0038-1675

Kansikuva:

Linna odottaa uutta presidenttiä.
Kuva: Matti Porre / Tasavallan
presidentin kanslia

98. vuosikerta
Numero 1012

AO-Paino 2023

SOTILASAIKAKAUSLEHTI 06/2023

> SISÄLTÖ

PÄÄKIRJOITUKSET

Kybersodankäyntiä Venäjän–Ukrainan sodassa > S. 5

Martti Lehto, päätoimittaja

Puolustusvaliokunta kannattaa kilpailukykyisiä Nato-ehtoja > S. 7

Ville Viita, puheenjohtaja

EDUNVALVONTA

Päästäänkö maaliin ajoissa? > S. 9

Tarkentavat virkaehtosopimusneuvottelut ovat hyvässä vauhdissa.

Naton komentorakenteen palkkausneuvottelut jumissa > S. 12

Henkilöstöä rekrytoidaan ohi voimassa olevan virkaehtosopimuksen.

Upseereiden edunvalvontaa 105 vuotta > S. 12

Edunvalvontahistoriikki julkistettiin 21. marraskuuta.

Koulutustuki Ukrainalle jatkuu > S. 15

Ville Viita jatkaa Upseeriliiton puheenjohtajana > S. 16

Liittokokouksessa päätettiin sääntömuutoksista > S. 17

Upseerikansanedustajien paneelikeskustelu > S. 18

Upseeriliiton jäsenkyselyn tuloksia > S. 24

HENKILÖ

Päättäjä tarvitsee tilannekuvaa ja ymmärrystä > S. 14

Kansanedustaja Atte Kaleva (kok.), kapteeni evp.

PALSTAT

Kirjat > S. 22

- Risto Korhonen: Akava Sturen aikaan.

- Ari Rautala & Antero Uitto: Epäpyhä liitto (Saksa ja NL 1922–1941).

Oskari > S. 47

Polttopiste > S. 54

Pulmia kerrakseen.

Historia > S. 56

Suomen sodan sissit.

Sotatekniikka > S. 58

Paikka- ja olosuhdetieto moniulotteisessa taistelutilassa.

Jäsenuutisia > S. 62

TEEMA: OPERAATIOTAITO JA TAKTIikka

> ARTIKKELIT

Puolustusvoimien ylipäällikkö vaihtuu

Presidenttiehdokkaat Alexander Stubb, Olli Rehn ja Pekka Haavisto haastattelussa.

> s. 28

Taktikka ja taistelut

Mikä on taktiikan määritelmä?

> s. 30

Kosovon rauhanprosessi oli kaatua viime hetkillä 1999

Suomen tasavallan presidentti Martti Ahtisaari kutsuttiin neuvottelijaksi.

> s.42

Ukrainan passiivinen lounaisrintama

Venäjän Asevoimien Operatiivisen ryhmän (OGRF) toiminta Transnistriassa.

> s.48

WE ARMOR IT.™

Letters. Words. Codes. Coordinates. Orders.

Every moment vital information is transmitted around us and at risk. Enter MilDef. We create rugged IT solutions for the harshest conditions and most challenging environments, which prevent your information from being interrupted, intercepted or disrupted.

Put simply; we armor your IT, when and where the stakes are the highest.

Kybersodankäyntiä Venäjän–Ukrainan sodassa

Krimin valtauksen jälkeen vuonna 2014 Venäjä on jatkanut sotatoimia Ukrainan itäosissa ja kaikkialla Ukrainan kybertilassa. Venäjä aloitti 24.2.2022 YK:n peruskirjaa ja kansainvälistä oikeutta rikokan sotilaallisen hyökkäyksen Ukrainaan maalla, merellä, ilmassa, avaruudessa ja kyberdomainissa.

Kybersodankäynnissä käytetään hyväksi globaaleja tieto- ja viestintäverkkoja sekä niitä käytäviä digitaalisia palveluita. Erilaisista kyberhyökkäyksistä on tullut jokapäiväistä toimintaa. Vuodesta 2012 havaittujen haittaohjelmien määrä on kasvanut 100 miljoonasta yli 1,3 miljardiin. Nykyään taloudellisiin hyötyihin tähtäävien kyberrikollisten ja valtion sponsoroimien hyökkääjien toiminta ja suorituskyky ovat kasvaneet ja toimijoiden välinen raja hämärtynyt. Kyberhyökkäysteknikat ja -työkälu ovat laajasti levinneet eri kyberhyökkääjien käyttöön. Yhteiskuntaan kohdistuvan kyberuhan kohteista keskeisiä ovat kansallisen turvallisuuden kohteet sekä yhteiskunnan elintärkeät toiminnot, joilla turvataan kansalaisten elinmahdollisuudet.

Venäjän hyökkäyssodan kyberhyökkäyksistä on tilastoja. *CyberPeace Institute* on tilastoinut ja analysoinut vajaat 3000 kyberhyökkäystä, joista vajaat 600 kohdistui Ukrainaan, reilu 300 Venäjään ja loput muualle maailmaan, pääosin Nato-maihin. Näistä 87 % on ollut palvelunestohyökkäyksiä, joista ei ole ollut vakavia tai pitkäaikaisia ongelmia. Kriittisen infrastruktuurin tuhoamiseen tähtääviä operaatioita on ollut reilut 30 ja erilaisia tiedustelu- ja tiedonhankintaoperaatioita reilut 60.

Tämän perusteella voisi olettaa, ettei kyberhyökkäyksillä päästä merkittäviin tuloksiin verrattuna perinteisen sodankäynnin operaatioihin.

Lopulliset johtopäätökset kybersodankäynnistä voidaan tehdä vasta sodan päättymisen jälkeen, mutta tällä hetkellä näyttää siltä, että tehokas kyberpuolustus kykenee torjumaan kyberhyökkäyksiä. Ukrainalla on ollut vuodesta 2014 Venäjän jatkuvien kyberoperaatioiden vuoksi aikaa parantaa kyberpuolustustaan. Tässä heitä ovat auttaneet ainakin Yhdysvaltain ja Ison-Britannian kyberammattilaiset.

Venäjällä ei ole kyberoperaatioiden johtoporasta, kuten esimerkiksi Yhdysvalloissa *US Cyber Command*, mikä voi selittää eri operaatiomuotojen heikkoa koordinaatiota. Lisäksi Venäjän turvallisuusorganisaatioiden välinen yhteistoiminta on ollut vaatimatonta. Niiden keskinäisiä suhteita leimaa ennemminkin epäluottamus.

Valtioiden kybersodankäynnin kyvykkyydet tulevat edelleen kehittymään sekä hyökkäysten laajuudessa että edistysellisyydessä. Valtioiden tekemät kyberhyökkäykset tulevat vaikuttamaan poliittisiin suhteisiin sekä valtarenknelmiin ympäri maailmaa. Lisäksi valtiollisten toimijoiden käyttämät kybertyökalut valuvat jollakin aikavälillä myös kyberrikollisryhmien käyttöön.

Kyberoperaatioissa korostuu vaatimus toiminnan nopeudesta, laajuudesta ja vaikuttavuudesta. Kybersodankäynnissä ei ole näkyviä rintamalinjoja, vaan sodankäynti tapahtuu kaikkialla kybertilassa. Kyberhyökkäykset ja hyökkäysvektoreiden muutokset ovat hyvin nopeita ja toiminnassa on siirrytty päivä- ja tunti luokasta minuutteihin ja sekunteihin. Tämä kehityskulku edellyttää meiltäkin jatkuvaa kybersuorituskyvyn kehittämistä. ■

Millog

**YHDESSÄ PAREMPI JA
TURVALLINEN TULEVAISUUS**

MILLOG.FI

Ville Viita, everstilutnantti

Puolustusvaliokunta kannattaa kilpailukykyisiä Nato-ehtoja

Kansainvälisiin tehtäviin on saatava osaavaa henkilöstöä.

Kirjailija **Ernest Hemingwayn** mukaan konkurssi tulee kahdella tavalla. Ensin vähitellen, sitten äkillisesti. Puolustusvoimissa osataan suunnitella ja varautuminen, mutta koskeeko se materiaalin lisäksi henkilöstöä? Kysymys on resursseista ja niiden allokoinnista. Puolustusvaliokunta on käsitellyt tilannetta valtion budjettia käsittelevässä lausunnossaan PuVL 4/2023 vp.

Upseeriliitto on tuonut esille kymmenen vuoden ajan, että ulkomaan palveluksen ehdot on saatava kuntoon. Puolustusvaliokunta toteaa, että Suomen Nato-jäsenyyden myötä ensimmäinen ja kiireellinen ratkaistava kysymys on Puolustusvoimien palkatun henkilökunnan palvelussuhteen perusteet Naton rauhajan yhteisen puolustuksen tehtävissä. Palvelussuhteen ehtojen tulee olla kilpailukykyisiä osaavan henkilöstön saamiseksi kansainvälisiin tehtäviin.

Upseeriliitto on kertonut kahdelle edelliselle puolustusministerille, että Puolustusvoimissa on liian vähän henkilöstöä. Puolustusvoimien henkilöstömäärä on laskenut 2000-luvulla noin 25 prosentilla. Puolustusvaliokunta korostaa lausunnossaan, että puolustusvoimaudistuksen jälkeinen ajanjakso on konkreettisesti osoittanut ettei nykyinen henkilöstömitoitus vastaa laajenevaa tehtäväkenttää. Pääesikunnan mukaan puolustuselonteon 2021 mukaisen viidensadan lisähenkilötyövuoden nopeutettu käyttöönotto vuosille 2023–2026 on käynnistynyt hyvin. Suunta on oikea, mutta kuinka monta tästä viidestäsadasta on upseerei-

ta? Upseereita tarvitaan lisää, jotta saamme täytettyä ulkomaan ja kotimaan tehtävien aukot.

Upseeriliitto on tuonut julki kahden edellisen puolustusministerin aikana, että henkilöstön palautuminen on keskeisin ongelma. Puolustusvaliokunnan mukaan Puolustusvoimien henkilöstön työssäjaksamiseen ja palvelussuhteen ehtoihin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Pääesikunnan selvityksen mukaan henkilöstö suoriutuu tehtävistään kokonaisuutena hyvin ja jaksamista koskevat summamuuttujat ovat pysyneet viime vuosina tasolla 3,9/5. Puolustusvaliokunta muistuttaa, että lainsäädännössä on tarkistamisen varaa, sillä esimerkiksi Puolustusvoimien työaikalainsäädäntö on vuodelta 1970.

Upseeriliitto on viestinyt päättäjille, että henkilöstövajeeseen ja työssä jaksamisen parantamiseen tarvitaan konkreettisia toimenpiteitä. Puolustusvaliokunta katsoo, että asiaa koskevat linjaukset on luontevaa tehdä puolustusselonteossa, silloin työhön kytkeytyy mukaan koko eduskunta parlamentaarisen seurantaryhmän kautta.

Miten nämä tärkeät linjaukset saadaan toteutettua? Aika näyttää onko uudella puolustusministerillä ja Puolustusvoimain komentajalla tahtoa tehdä uudistuksia. Konkurssin riski voidaan välttää laittamalla kuntoon puolustusvaliokunnan esittämät asiat.

”PARHAIDEN SIVIILI- JA SOTILASPUOLEN JOHTAJIEN LÄHETTÄMINEN NATOON SAATTA TUNTUA KALLIILTA, MUTTA SE KANNATTAA PITKÄLLÄ AIKAVÄLILLÄ.”

KENRAALI CURTIS SCAPARROTTI

Kasvu Suomessa jatkuu vahvana

Jo yli 75 vuoden ajan Suomi on ollut Saabille yksi tärkeimmistä yhteistyökumppaneista, ja käytössä olevien tuotteiden kirjo on tänäkin päivänä laaja; ohjuksista, aseista, tutkista ja johtamisjärjestelmistä aina edistyskelpisiin koulutussimulaattoreihin.

Suomen merivoimien tekemien isojen tilauksien ja suuren maailmanlaajuisen tilaukskannan ansiosta olemme kasvaneet voimakkaasti, ja meillä on jatkuva tarve rekrytoida osaavaa henkilöstöä maissa, joissa meillä on merkittävää toimintaa. Strategiamme on toimia "maailmanlaajuisesti, mutta paikallisesti" ja laajentaa tutkimus- ja kehitystyötä maihin, joissa on korkea teknologisen osaamisen taso. Siksi Suomi on yksi maista, joihin jatkossa keskitämme investointejamme ja kasvuumme.

Lue lisää osoitteessa www.saab.fi

Päästäänkö maaliin ajoissa?

Neuvottelut Tarkentavat virkaehtosopimusneuvottelut ovat hyvässä vauhdissa.

Neuvottelurintamalla on ollut vilkas syksy.

NEUVOTTELUISSA TAVOITTEENA on päästä sopimukseen joulukuussa, mutta kahden kuukauden jatkoai-ka on tarvittessa ensivuoden hel-mikuuhun saakka. Vaikkei korotus-ten prosentuaalisen tason suhteen kunta-alan sopimuksille pärjätä-kään, on TARKVES-neuvotteluissa määräajassa maaliin pääsemisen suhteen ilmassa kuitenkin opti-mismia.

PVPJ-NEUVOTTELUISSA sekä palk-kausjärjestelmäkohtaisissa, up-seerien osalta JSA-neuvotteluissa, ollaan jakamassa seuraavanlaisia 1.3.2024 voimaan tulevia korotuk-sia: yleiskorotus, 1,0–2,5 % ja viras-toerä 0,0–1,5 %. Virastoerän suu-ruudeksi on keskustasolla sovittu alustavasti 0,5 %, mutta se on siir-rettävissä kokonaan yleiskorotuk-seksi tai vaihtoehtoisesti kasvatet-tavissa maksimissaan 1,5 % suurui-seksi työnantajan ja järjestöjen yh-teisellä sopimuksella.

Jos virastoerää kasvatetaan, pienentää se vastaavasti sovittua yleiskorotusta.

UPSEERIEN JSA-SOPIMUSALAN kan-nalta tarkasteltuna neuvottelut ovat alkaneet hyvässä hengessä. Upsee-riliiton edustajat ovatkin löytäneet työnantajapuolen kanssa yhteisiä näkemyksiä JSA-palkkataulukon kehittämisestä virastoerällä tehtä-villä korotuksilla upseerien rekry-toinnin tukemiseksi.

Liiton esittämä tavoite taulukon eri vaativuusluokkien välisten por-taiden tasoittamisesta prosentuaa-lisesti pidemmällä tähtäimellä on saanut kiitosta. Myönteisenä pa-lautteena työnantajan neuvotteli-joiden toiminnasta voidaan todeta, että paikalleen jääneet Nato-palk-kausneuvottelut eivät ole haitan-neet JSA-pöydässä etenemistä juu-ri millään tavalla, vaan nämä asiat on pidetty erillään toisistaan.

VIRASTOERÄN suuruus on hahmot-tumassa 1 % tuntumaan, ja sen to-teutuessa yleiskorotuksen suuru-deksi jäisi yllä kuvatun mallin mu-kaisesti 1,5 %. Tekstikysymyksissä, joita ovat muun muassa muutto- ja siirtosopimuksen sekä oppilasup-seerien aseman kehittäminen, ete-neminen ei ole ollut aivan yhtä no-peaa. Uskomme kuitenkin, että up-seereille tärkeissä kysymyksissä

saavutetaan ratkaisuja neuvottelu-jen määräaikaan 15.12. 2023 men-nessä. Neuvotteluissa on mahdol-lista sopia kahden kuukauden jat-koajasta aina 15.2.2024 saakka, mikäli sovittuun joulukuun 2023 määräaikaan mennessä ei päästä sopimukseen.

PALKANKOROTUSTEN yhteinen kus-tannusvaikutus vuosina 2023 ja 2024 on vastaava kuin muillakin tärkeimmillä sopimusaloilla, eli 6 % ja kertaerän 1 % työvoimakustan-nuksista.

Sopimukseen sisältyi myös teks-timuutoksia, jotka parantavat työn ja perhe-elämän yhteensovittamis-ta sekä tasa-arvoa. Molempien van-hempien palkallinen vanhempain-vapaa on jatkossa kestoltaan 32 arkipäivää.

Sopimusratkaisu on kaksivuoti-nen ja päättyy 28.2.2025.

TÄTÄ KIRJOITETTAESSA neuvotte-lut olivat vielä kesken, ja mikäli so-pimukseen ei ole päästy Sotilasai-kakauslehden ilmestyessä, tiedo-tamme neuvottelujen jatkosta ko-tisivuillamme ja sosiaalisessa me-diassa.

TERO PYNNÖNEN
Puolustusvoimien
päälouottamusmies

Tarkentavien virkaehtosopimusneuvottelujen aikataulu

Naton komentorakenteen palkkausneuvottelut jumissa

Neuvottelut Henkilöstöä rekrytoidaan ohi voimassa olevien virkaehtosopimusten.

Työnantaja yrittää kiertää voimassa olevia virkaehtosopimuksia henkilökohtaisilla sopimuksilla.

KEVÄÄLLÄ 2022 Suomen jätettyä hakemuksen puolustusliitto Naton jäseneksi, yritti Upseeriliitto käynnistää neuvottelua komentorakenteen palkkauksesta. Liiton tavoitteena oli sopia asia ennen Suomen liittymistä Natoon, jotta palvelussuhteen ehdot olisivat olleet tehtävään hakeutuvien tiedossa jo komennusten alussa. Kun Nato-palkkauksesta ei ollut sovittu, tuli tehtäviin hakeutua voimassa olevien PVPJ-ehtojen mukaisesti.

Neuvottelupyyntöön ei reagoitu ennen joulukuuta 2022, jolloin asiasta järjestettiin ensimmäinen neuvottelutilaisuus. Asiasta oltiin toki yhteydessä työnantajaosapuoliin kesän ja syksyn 2022 aikana, mutta yhteistä tahtoa neuvotteluun ei löytynyt, koska Suomen jäsenyys Natossa ei ollut vielä varmistunut.

NEUVOTTELUJA ALOITETTAESSA työnantajaosapuoli jakoi neuvottelun kahteen linjaan. Toisessa sovitettiin neuvotteltavan komentorakenteen palkkauksesta ja toisessa muista palvelussuhteen ehdoista.

Palkkauksesta järjestettiin useita neuvottelutilaisuuksia vuoden 2023 aikana. Tammi–toukokuun aikana yhteensä viisi kappaletta.

ASIA EI EDENNYT näissä neuvotteluissa. Ainoana konkretiana puolustusministeriöstä kerrottiin, että he hakevat Nato-palkkaukseen erillistä virkaehtosopimusta, jonka perusrakenteena tulisi olemaan kokonaispalkkaus. Kokonaispalkkaus kattaisi myös kaikkien erityistyöajamuotojen, kuten sotaharjoitusten, päivystysten ja varallaolojen korvaukset sekä ylityökorvaukset. Sopimuksen yksityiskohtia ei avattu lainkaan.

Esitettyä kokonaispalkkaratkaisua ei nähty sotilasammattijärjestöjen kannalta toimivaksi. Tämä tuotiin alusta lähtien täysin selväksi myös neuvottelupöydässä. Neuvotteluissa järjestöt painottivat työaikaosuojelun (työajan laskenta) tärkeyttä. Myös erityistyöajamuotojen korvausten (sotaharjoitus, päivystys, varallaolo) merkitystä palkkauksen elementteinä on korostettu.

Muista palvelussuhteiden ehdoista ei periaatepäätöksen vastaisesti käyty lainkaan avointa keskustelua.

Kesän ja syksyn neuvotteluissa saatiin vihdoin tarjouksia tarkentavasta virkaehtosopimuksesta Naton komentorakenteen

palkkaukseen. Sopimustarjousten keskeinen sisältö oli seuraava:

- Kyseessä olisi erillinen virkaehtosopimus (PVPJ sopimuksia, ml. työaikasopimus ei noudateta).
- Sotilasarvoihin perustuva kokonaispalkkaus.
- Ei merkintää viikko – tai kokonaistyöajasta. Ainoastaan ”lupaus”, että Naton työaikakuria ja töiden järjestelyä noudatetaan.
- Upseereilla ja aliupseereilla ns. Leadership-lisä, jos mukana Naton tehtävänkuvauksessa.
- Lentolisä otetaan mukaan palkkaukseen, jos Naton vaatimuksena tehtävän hoitajalle on lentäjän tehtävä.
- Nato-tehtävä ei kuluta kotimaassa kerrytettyä takuupalkkaa.
- Naton takuupalkkana kotimaan palkka + 200 euroa.

UPSEERILIITTO ESITTI 29.8.2023 puolustusministeriölle ja Pääesikunnalle kirjallisesti näkemyksensä Nato-palkkaussopimuksen kehittämiseksi. Esityksen sisältö oli seuraava:

- Naton työaikadirektiivin mukainen 38 viikkotyötunnin työaika olisi kirjattava sopimukseen.
- Työaikaa tulisi seurata aidosti. Mikäli 38 viikkotyötun-

nin työaika ylittyisi, olisi tunnit tasoitettava esimerkiksi seuraavan kuukauden kuussa. Mikäli näin ei voitaisi toimia, maksettaisiin kertyneet ylityöt.

- Nato-tehtävässä mahdollisesti voimaan tulevaan taakuupalkkaan on otettava mukaan myös kotimaassa maksettavat säännölliset lisät. (esimerkiksi lentolisät)
- Normaalista poikkeavasta työstä on maksettava erillinen korvaus:
- sotaharjoituksesta 8 tunnin työaikamerkintä vuorokautta kohti, kolminkertainen palkkaus.
- päivystys ja varallaolo olisi korvattava vastaavin ehdoin kuin kotimaassa.
- Sopimuksesta tulisi tehdä määräaikainen.

Kaikki Upseeriliiton esitykset todettiin työnantajan toimesta mahdolliseksi toteuttaa.

SYKSYN 2023 tarkentavien virkaehtosopimusneuvottelujen yhteydessä Nato-palkkauksesta ei varsinaisesti neuvoteltu. Uusia tarjouksia virkaehtosopimukseksi ei myöskään annettu. Todettiin vain, että aiemmin annettu tarjous on edelleen voimassa.

13.11.2023 järjestetyssä PVPJ-neuvottelussa Pääesikunnan edustaja ilmoitti järjestöille, että mikäli järjestöt eivät tarjousta hyväksy, ryhtyy Puolustusvoimat työnantajana muihin toimenpiteisiin tarjotun sopimuksen soveltamiseksi.

Käydyin keskustelun perusteella kävi selväksi, että Naton komentorakenteeseen lähtevien virkamiesten kanssa tulitaisiin teemmään erilliset virkasopimukset, joissa yksittäiset työntekijät sitou-

UPSEERILIITTO EI KANNUSTA JÄSENIÄÄN SOLMIMAAN OMIA HENKILÖKOHTAISIA VIRKASOPIMUKSIA OHI VOIMASSA OLEVIEN VIRKAEHTOSOPIMUSTEN.

tettaisiin voimassa olevien palkkausjärjestelmäsopimusten vastaisesti noudattamaan esitettyä kokonaispalkkaukseen perustuvaa mallia. Perusteluina mainittiin tehtävien kilpailukyvyyn ja rekrytoinnin varmistaminen.

27.11.2023 Puolustusvoimat julkaisi omalla verkkosivustollaan tiedotteen, jossa myös Nato-tehtävien kokonaispalkkamallin kuukausipalkat on esitetty. On hämentävää, että kesken neuvottelujen julkaistaan sovellettava lopputulos – saatiin sopimusta tai ei.

Työnantajan esittämä malli kollektiivisen virkaehtosopimuksen kiertämiseksi on erikoinen.

VIRKAMIESLAIN 44 §:N MUKAAN virasto voi toki tehdä virkamiehen kanssa kirjallisen sopimuksen

palvelussuhteessa noudatettavista ehdoista. Sopimuksella sovitavia asioita ovat erityisesti virkamiehen palkkausta, työaika, vuosilomaa, kustannusten korvauksia ja irtisanomisaikoja koskevat kysymykset.

Tämän asian kannalta olennaista on se, että virkamieslain 44 §:n mukaisella sopimuksella ei kuitenkaan saa sopia virkaehtosopimuksessa sovittuja palvelussuhteen ehtoja huonommista ehdoista.

Lopullinen arvio ja samalla päätös siitä kummat ehdot ovat paremmat (siis pätevät) saadaan todennäköisesti vasta työtuomioistuimesta.

KARI NOUSIAINEN
Neuvottelupäällikkö

Upseeriliiton edunvalvontatyön historiikki:

Upseereiden edunvalvontaa 105 vuotta

Upseeriliitto on tehnyt ammat-
tiupseereiden edunvalvontaa 105
vuotta. Haasteet ja saavutukset on
eversti evp., sotatieteiden tohtori,
dosentti **Martti Lehto** koonnut his-
toriikkikirjaan, joka julkistettiin 21.
marraskuuta.

EDUNVALVONTATYÖSSÄ TARVITAAN SITKEYTTÄ sekä jä-
senistön uskoa ja luottamusta siihen, että muutoksia ja
parannuksia palvelussuhteen ehtoihin saadaan, vaikka
se vaatii paljon aikaa. Kehitys tapahtuu pienten askelten
politiikalla ja vaikuttamisella sekä rakentavalla yhteis-
työllä kaikkien osapuolten kanssa.

Upseeriliitto on saavuttanut edunvalvontajärjestönä
aseman, jossa sitä kuunnellaan ja arvostetaan. Upseeriliiton
arvot: luotettavuus, asiantuntijuus ja edunvalvon-
ta-asette tekevät siitä suunnannäyttäjän.

KIRJASSA KUVATAAN Upseeriliiton edunvalvontaa 11 eri
osa-alueella. Teoksessa on kuvattu edunvalvonnan var-
haisia taustoja, painopisteen ollessa silti 1970-luvun
VES-ajasta nykypäivään. Tutkimusaineistona on käytet-
ty liiton hallitusten toimintakertomuksia ja toimihenkilöi-
den kirjoituksia Sotilasajakauslehden Keltaisilla edun-
valvontasivuilla. Kirjassa on myös otteita entisten pu-
heenjohtajien puheista ja kirjoituksista.

- Kirja vastaa kysymykseen, mitä Upseeriliitto on saanut
aikaan jäsentensä maksamalla jäsenmaksuilla, totesi
kirjan tekijä Martti Lehto julkistamistilaisuudessa.

Tiesitkö, että:

**VUONNA 1923 UPSEEREILLA EI OLLUT ÄÄNESTYS-
OIKEUTTA VALTIOLLISISSA VAALEISSA.**

**UPSEERIT SAIVAT ÄÄNESTYSOIKEUDEN
VALTIOLLISISSA VAALEISSA VASTA VUONNA 1944.**

Daavidin linko "David's sling"

PITKÄN KANTAMAN ILMATORJUNTAOHJUSJÄRJESTELMÄ

SUUNNITTELU Rafael Advanced Defense Systems (Israel)
ja Raytheon Technologies (Yhdysvallat)

KÄYTTÖ Ilma-aluksien, ohjusten ja rakettien
tuhoaminen.

KANTAMA 40–300 kilometriä, 15 kilometrin korkeudelle
NOPEUS 7,5 Mach

VALMISTUSMAA Israel/Yhdysvallat

KORVAA käytöstä poistetun ITO96-järjestelmän
(venäläinen 9M37 BukM1).

US DOD/MISSILE DEFENCE AGENCY

Päätätjää tarvitsee tilannekuvaava ja ymmärrystä

Kansanedustaja, kapteeni evp. **Atte Kaleva** työskentelee ulko- ja turvallisuuspolitiikan parissa. Hän on ulkoasiainvaliokunnan jäsen ja puolustusvaliokunnan varajäsen.

VIIME KAUDELLA eduskuntaan tulleella Atte Kalevalla yllä mainittujen tehtävien lisäksi kansainvälisiä tehtäviä ja hän on myös eduskunnan maanpuolustusverkoston puheenjohtaja. Kaleva on ehtinyt nähdä historiallisen muutoksen Suomen aseoitumisessa. Suomesta tuli Naton jäsen ja itsenäistymisemme prosessi otti askeleen eteenpäin. Olemme lopultakin suvereeni länsimaa.

”Tulin eduskuntaan kesken kauden. Näin tärkeäksi ymmärtää asioiden logiikkaa ja oppia miten niihin voi vaikuttaa. On tärkeää, että on oikea tilannekuva ja ymmärrys siitä, millaisten asioiden kanssa ollaan tekemisissä.”

Yksi ymmärrettävä asia on Venäjä. Miksi naapurimme on sellainen kuin se on ja millaisia toimia siltä voi odottaa?

”Yksittäiset asiat tulevat yllättäen. Kun ymmärtää kokonais kuvan, osaa nähdä yllätykset osana sitä. Upseeritausta auttaa hahmottamaan todellisuutta faktojen kautta.”

Kaleva sanookin, ettei Putinin Venäjä ole muuttunut arvaamattomaksi. Se ei ole arvaamaton, vaan monessa suhteessa ennalta-arvat-

Turvallisuuden osaajia on nyt eduskunnassa hyvin edustettuna, toteaa Atte Kaleva (kok.).

tava. Eikä se oli muuttunut, vaan venäläistä yhteiskuntaa leimaa pikemminkin vuosisatojen muuttumattomuus.

”Ei ole perusteita odottaa, että Venäjä muuttuisi. Siksi on mielekästä arvioida miten sen kanssa voidaan elää.”

VENÄJÄ ON nyt heikko ja pelokas. Sen asevoimat ovat kohdanneet ukrainalaisen päättäväisyyden ja pakotteet nakertavat maata. Sota Ukrainassa päättyy joskus. Sen jälkeen Venäjä voi olla uhka muille naapureilleen. Kalevan mielestä uhkaan on varauduttava.

”Voi olla, että Venäjän naapureiden puolustusbudjetit tulevat olemaan lähempänä Puolan tasoa kuin Naton lattiaa. Oma kysymyksensä on, miten tilannekuva ja turvallisuuden tarpeet hahmotetaan eri maissa. Onko esimerkiksi läntisen Euroopan mailla yhteinen tilannekuva itäisten maiden kanssa?”

Ulkoasiainvaliokunta on näköalapaikka kansainväliseen politiikkaan. Tapaamiset ulkomaisten kollegojen, diplomaattien ja muiden toimijoiden kanssa auttavat ymmärtämään, miksi maailma näyttää erilaiselta heidän näkökulmastaan.

”Eletään levottomia aikoja, eikä epävarmuus ole vähenemään päin. Siksi on hyvä, että eduskunnassa on nyt poikkeuksellisen kova kattaus turvallisuuden osaajia. Saimme myös keskeiset turvallisuusratkaisumme kuntoon yhdennellätoista hetkellä.”

NATO-SUOMI on monella tapaa toisenlainen kuin Suomi ennen Natoa.

”Me olemme nyt kiinteästi osa länttä. Turvallisuutemme perustuu edelleen omaan tekemiseemme, mutta suojanamme on myös liittolaisten voima ja viime kädessä ydinasesateenvarjo. Tärkeintä on, että olemme vapaita ja saamme itse päättää omista asioistamme,” Kaleva summaa.

Koulutustuki Ukrainalle jatkuu

EUMAM Suomelle on esitetty koulutustukipyynnöitä useasta maasta.

EUMAM-operaation koulustustoiminta ja -alueet ovat operaation käynnistämisen jälkeen jatkaneet laajentumistaan. Lähes kaikki EU-jäsenvaltiot järjestävät tällä hetkellä koulutusta operaation puitteissa.

Euroopan unionin neuvosto hyväksyi 17. lokakuuta 2022 päätöksen aluksi kaksivuotisen EUMAM Ukraina -operaation perustamisesta.

SUOMI ON TOISTAISEKSI osallistunut koulutus- ja neuvonantotehtäviin vain Puolassa sekä tähän liittyviin esikunta-, hallinto- ja tukitehtäviin EU-jäsenvaltioiden alueella. Ukrainan koulutustarpeiden kehittyessä ja muuttuessa Puolan joukkosikunnan ulkopuolella tapahtuvan koulutuksen merkitys on kasvanut.

Suomelle on esitetty koulutustukipyynnöitä yhä useammalta taholta Euroopan unionista.

Jotta näihin pyyntöihin voidaan vastata, on Tasavallan Presidentti päättänyt 17.11.2023, että Suomi muuttaa osallistumistaan Ukrainaan tukevaan Euroopan unionin sotilaalliseen EUMAM Ukraine -avustusoperaatioon.

Jatkossa Suomi osallistuu koulutus- ja neuvonantotehtäviin sekä näihin liittyviin esikunta-, hallinto- ja tukitehtäviin koko Euroopan unionin alueella Suomi pois lukien enintään 50 sotilaalla 15.11.2024 saakka.

EUMAM:IN LISÄKSI SUOMI osallistuu Iso-Britanniassa järjestettävään koulutustukeen 20 kouluttajalla. Koulutusta johtaa Iso-Britannia, joka on pyytänyt kumppanimailtaan tukea koulutuksen toteuttamiseen. Koulutusoperaatio aloitettiin kesälä 2022 ja Suomi on ollut mukana lähes alusta asti.

Päätös osallistumisesta on tämän vuoden loppuun, mutta Suomella on valmius jatkaa osallistumista, jos ja kun koulutusta Iso-Britanniassa jatketaan ja tukea edelleen pyydetään.

KRIHA-PALKKAUS

KRIISIHALLINNAN yhteistyöryhmä kokoontui tarkentavien virkaehtosopimusneuvottelujen mukaisesti neuvottelemaan virastoerän (0,5 %) kohdentamisesta KRIHA-palkkoihin

1.3.2024 alkaen. Kiitos puolustusministeriön perusteellisen pohjatyön oli järjestöille tehty esitys luonteva jatko kriisinhallintatehtävien palkkauksen 2021–2023 kehitysohjelmalle.

Upseeriliitto, Päälystöliitto ja Aliupseeriliitto, totesivat yksimielisesti, että tehty esitys perustellineen kehittää palkkataulukkoa oikeasuuntaisesti ja vastaa osaltaan kriisinhallintatehtävien rekrytointihaasteisiin.

Tätä kirjoitettaessa puolustusministerin päätös puuttuu vielä, joten tämän enempää asiasta ei voi kertoa. Kunhan päätös saadaan, laadimme jäsentiedotteen palkkataulukossa ja palvelussuhteen ehtoissa tapahtuvista muutoksista.

PETRI SOPPI
Puolustusvoimien päälähtöasiamies

Ville Viita jatkaa Upseeriliiton puheenjohtajana

”UPSEERIEN TYÖSSÄ JAKSAMISEN PARANTAMINEN SÄILYY EDELLEEN LIITON TÄRKEIMPÄNÄ TAVOITTEENA.”

PUHEENJOHTAJAN VALINNAN vahvistamisen jälkeen Ville Viita piti puheen, josta lyhennelmä:

”**UPSEERIEN TYÖSSÄ JAKSAMISEN** parantaminen säilyy edelleen liiton tärkeimpänä tavoitteena. Meidän tapaamaan kadetteja ja kysyin heiltä etukäteen mistä haluatte kuulla. Vastaus oli: ”miten työaikala-in uudistus etenee”.

Valmistuvan maisterikurssin kanssa puhuimme paljon kansainvälisistä tehtävistä. Moni heistä miettii myös jotakin toista uraa, jos siirrot eivät tue perhe-elämää.

Yleisesikuntaupseerikurssi antoi meille paljon hyvää palautetta. Ura on saatava vetämään ja kiinnostavaksi. Puolustusministeri Antti Häkkinen on puhunut sotilas-

uran houkuttelevuuden puolesta. Nuoremman sukupolven ajatukset ovat niitä signaaleja, joita päättäjien on kuunneltava tarkasti.

LIITON UUDESSA STRATEGIASSA muodostamme painopisteen kansainvälisiin tehtäviin ja jäsenten tukemiseen paikallistasolla. Puheenjohtajana koen Naton ja ulkomaan palveluksen edunvalvonnan rakentamisen hyvin mielekkääksi. Jostakin on silti luovuttava, jotta voi rakentaa uutta. Annan viestikapulan Jukon ja Vakavan kehittämisessä muille. Se ei tarkoita sitä, että emme olisi päättämässä asioista. Päinvastoin. Verkostot on luotu ja niitä käytetään hyödyksi.

SUOMI EI OLLUT VALMIS NATO-JÄSENYYTEEN. Pors-tuan sijasta valmistelua olisi pitänyt tehdä suuremmissa saleissa ja ottaa mukaan sidosryhmät. Nyt neuvottelussa on syntymässä ongelma, jota ei todellakaan tarvita tässä turvallisuustilanteessa. Mei-

MARKO VARAMA

Everstiluutnantti Ville Viita jatkaa Upseeriliiton puheenjohtajana seuraavat neljä vuotta.

dän tulee tehdä kaikki mahdollinen, jotta ulkomaan tehtävistä saadaan kannustavia.

Naton joukkorakenteeseen annetaan ensimmäiset joukot seuraavana vuonna. Valmistelut on aloitettava, henkilöstö on sitoutettava. Yhdessä upseeristo saa tehtyä oikeat ratkaisut. Rakennetaan esteitä rajoille – ei omien keskelle.

KIITOS JÄSENIÖLLE. Kiitos erityisesti kaikille teille, jotka tekevät edunvalvonnan työtä sisarten ja veljien eteen. Olen pyrkinyt uudistamaan liittoa, laajentamaan edunvalvontaa - ja edesauttamaan sitä, että upseerien asiantuntijuus saavuttaisi yhä paremman aseman.

People first. Utan människor inget försvar.
Ihminen edellä.”

Liittokokouksessa päätettiin sääntömuutoksista

Upseeriliiton korkeinta päätösvaltaa käyttävä liittokokous kokoontui 22. marraskuuta 2023 Helsingissä.

LIITTOKOKOUKSESSA KÄSITELTIIN ja hyväksyttiin toimintakertomus edelliseltä liittokokouskaudelta, liiton talouden perusteet ja tulevan toiminnan suuntaviivat.

LIITTOKOKOUKSESSA PÄÄTETTIIN sääntömääräisten asioiden lisäksi muuttaa liiton sääntöjä:

- Seuraava liittokokouskausi on neljä vuotta. Liittovaltuuston kokoonpano ja puheenjohtajan toimikausi vahvistettiin vuosille 2024–2027.
- Jäsenten edustamista liiton eri toimielimissä selkityttiin niin, että liittovaltuutetun tullessa vali-

tuksi hallitukseen, ei hän toimi samaan aikaan liittovaltuutettuna. Hallituskauden ajan liittovaltuutettuna toimii osaston valitsema liittovaltuutetun varajäsen kutsujärjestyksen mukaisesti. Tehävien muuttuminen vahvistetaan liittovaltuuston kokouksessa.

- Jäsenmaksuperusteita muutettiin siten, että ensi vuodesta alkaen uudet ainajäsenet maksavat evp-jäsenmaksun.

MUSIIKKIUPSEEREILLE perustettiin oma valtakunnallinen osasto Musiikkiupseerit ry:n hakemuksen perusteella. Musiikkiupseerit kuuluvat jatkossa osastona ja osaston jäsenet Upseeriliittoon.

UPSEERILIITON KUNNIAJÄSENEKSI kutsuttiin eversti evp., sotatieteiden tohtori, dosentti **Martti Lehto**.

Upseeriliiton kunniajäseneksi kutsuttua Martti Lehtoa onnittelivat kunniajäsenet Pekka Kouri ja Pentti Väänänen. Vanhin kunniajäsen Jaakko Valtanen lähetti tervehdyksensä liittokokoukseen.

Henkilöstö tekee Suomesta esimerkillisen Nato-maan

TEKSTI: ESSI LINDQVIST
KUVAT: STT/LEHTIKUVA

Liittokokouksen yhteydessä järjestetyssä upseeritaustaisten kansanedustajien paneelissa muistutettiin, että meidän on oltava esimerkillinen Nato-maa.

SUOMI VIESTII OLEVANSA puolustusliitolle lisäarvoa tuottava jäsenmaa Nato-tehtävissä olevan henkilöstönsä kautta.

-Jotta annamme kuvan, että hoidamme tonttimme, suomalaisen Nato-henkilöstön laadun on oltava hyvä ja määrän riittävä, lin-

jasi kenraalimajuri (evp), kansanedustaja **Pekka Toveri** (kok.). Esimerkillistä ei ole ollut Naton komentorakenteen palkkauksesta ja palvelussuhde-ehdoista sopiminen. Neuvotteluja on käyty tuloksetta yli vuoden.

-Laitetaan ne vihdoin maaliin, että päästään keskittymään itse asiaan, hoputti majuri (evp) kansanedustaja **Jarno Limnell** (kok.).

Everstiluutnantti (evp), kansanedustaja **Tomi Immonen** (ps.) muistutti lisäksi, etteivät upseerit ole turvaamassa vain omia etujaan.

-Upseeriliitto edustaa neuvotteluissa kaikkia, niin sotilaita kuin siviilejä, joita Suomesta lähtee Nato-töihin. Suomen on annettava heille tukensa.

Toverin mukaan nyt kaivataan

suhteellisuudentajua ja ”penninlaskenta on laitettava järjestykseen”.

-Motivoivien ehtojen ja palkkauksen kustannukset eivät merkitse mitään Puolustusvoimien koko budjetissa.

YKSIMIELISYYS PANEELISSA valitsi turvallisuusympäristön muutoksesta – ”eletään mielenkiintoisia aikoja”. Uhat ovat kasvaneet merkittävästi, toisaalta nyt olemme paremmassa turvassa kuin koskaan aiemmin.

Kansanedustajat ovatkin tyytyväisiä, että Suomessa on varauduttu epävakaisiin aikoihin ja puolustuksen tärkeydestä ollaan samaa mieltä puoluekannasta riippumatta.

Upseeritaustaiset kansanedustajat Jarno Limnell (kok.), Tomi Immonen (ps.) ja Pekka Toveri kannustavat Upseeriliittoa puolustamaan jäsentensä etuja sekä kiittävät liiton toimintaa.

-Vaikuttakaa edelleen ja pitäkää enemmän ääntä. Nyt on aika huolehtia upseeriston eduista ja motivaatiosta, kuultiin paneelissa, jonka veti asiantuntevasti dosentti Antti Paronen.

Pekka Toverin mukaan viestin heiltä, jotka jo ovat komentorakenteessa töissä, pitää kuulua, että työ on mielenkiintoista ja perheelläänkin on hyvä olla.

-Jos viidakkorumpu kertoo, että Nato-tehtävät eivät motivoi tai mukaan lähtenyt perhe kärsii komennuspaikassa, niin eihän kukaan halua lähteä kansainvälisiin tehtäviin.

Nato-tehtäviin ei lähdetä muutamiksi kuukausiksi, vaan komennukseen on sitouduttava vähintään kolmeksi vuodeksi.

-Silloin kun näin pitkäksi ajaksi lähdetään, otetaan perhe mukaan. Puolustusvoimien on huolehdittava, että ehdot mahdollistavat tämän. Ei kaitseen haluta, että avioliitot ajautuvat eroon, Tomi Immonen haastoi.

Jarno Limnellin mukaan upseereita tarvitaan aina, mutta näinä aikoina erityisesti.

-Upseereita pitää tukea, sillä tyytyväinen ja motivoitunut upseeristo on Nato-kokonaisuudessa aivan välttämätön.

Patrian palsta

Patria MUSCL – salassa tapah

Suvereniteetin yksi edellytys on ilmatilan valvonta. Normaalioloissa toimintaan soveltuvat hyvin perinteiset aktiivitutkat, mutta mahdollisten poikkeusolojen tarpeeseen tarvitaan ratkaisuja, joita voidaan käyttää paljastumatta. Tällöin tilannetta voidaan luonnehtia piiloleikiksi, jossa pyrkimyksenä on toimia salassa ja peittää oma toiminta, mutta samalla pyrkiä havaitsemaan mahdollisimman kaukaa ja tarkasti, missä muut piiloleikkiin osallistujat ovat. Näin ollen, tässä piiloleikissä ollaan samaan aikaan piilossa ja etsimässä. Jo nykyään, mutta eritoten tulevaisuudessa ilmavalvonnan onnistumisen edellytyksenä voidaan pitää vastapuolen tiedustelulta mahdollisimman salassa toimivien sensorijärjestelmien käyttöä niin sähkömagneettisen spektrin kuin visuaalisen ilmentymän osalta. Tällöin vastapuolelle ei anneta avaimia väistötoimiin eivätkä he edes tiedä itseään valvottavan.

Patrialle edellä kuvattu onnistunut piiloleikki tarkoittaa passiivisten sensorien käyttöä, joista esimerkkinä Patria MUSCL passiivinen tutka. Se ei sisällä omaa lähetintä, vaan käyttää kohteiden havaitsemiseen, paikantamiseen ja seurantaan ympärillä olevia muita läheteitä ja varmistaa toiminnan yllättävyyden.

Perinteisen ilmavalvonnan tueksi

Olipa kyse kansallisen ilmatilan, kriittisen infrastruktuurin tai operaatioalueen suojelemisesta, ilmavalvonta perustuu nykyään vahvasti aktiivisiin valvontatutkiin. Näiden järjestelmien menestyksen taustalla on olennaista, että niiden vuosikymmeniä jatkunut käyttö on osoittanut niiden luotettavuuden, niiden suorituskyky

tunnetaan ja ne ovat muokattavissa monipuolisesti erilaisille uhkaskenaarioille. Kaikesta huolimatta aktiivisilla tutkilla on myös heikkoutensa ja rajoitteensa. Suuritehoiset lähettimet tarkoittavat kustannuserää ja edellyttävät helposti rakenteeltaan kookkaita ratkaisuja. Suurin heikkous on kuitenkin se, että ne lähettävät toimiessaan sähkömagneettista säteilyä, mikä tekee niistä alttiita vihollisen signaalitiedustelulle mahdollista niiden maalittamisen ja niihin vaikuttamisen.

Passiiviset tutkat, kuten Patria MUSCL, pystyvät tuottamaan ratkaisevan tärkeitä täydentäviä ominaisuuksia mm. aktiivitutkatkatveiden täyttämiseen tai matalavalvontaan sekä fuusioimaan saavutettavat kohdetiedot aktiivitutkien tuottamien tietojen kanssa kattavamman kokonaisilmatilannekuvan saavuttamiseksi.

Patria MUSCL passiivitutkan kehittäminen on alkanut Patrialla yli 10 vuotta sitten. Kehityksessä on päästy hyödyntämään Patrialle kertynyttä vuosikymmenten kokemusta ja asiantuntemusta tutka- ja antennitekniikasta, RF-elektronikasta sekä signaalinkäsittelystä, jotka ovatkin samalla merkittävimmät passiivisen tutkan suorituskykyyn vaikuttavat osa-alueet. Tällä hetkellä MUSCL hyödyntää toiminnassaan yhtäaikaaisesti tai erikseen maanpäällisen antenniverkon digitaalitelevisiolähetteitä (DVB-T/T2) ja FM-radiolähetteitä. Käytännössä MUSCL vastaanottaa suoraan lähettimestä saapuvan signaalin sekä saman signaalin sen heijastuttua ilmassa liikkuvasta kohteesta. Kohteesta heijastuneen signaalin voimakkuus on hyvin heikko, mutta korrelaatioprosessointiin perustuva passiivitutkan signaalinkäsittely mahdollistaa kohteen havaitsemisen.

tuvaa ilmavalvontaa

”Passiivinen tutka vaatii toimiakseen huolella suunnitellun antennin sekä vastaanotinlaitteiston, mutta lopulta sillä saavutettava kohteiden havainto- ja seurantasuorituskyky perustuu vahvasti digitaalisiin signaalinkäsittelyalgoritmeihin, joita voidaan pitää MUSCL-järjestelmän ytimenä”, sanoo Patrian tuotepäällikkö Marko Tikkinen. Mahdollisimman suuren valvontakattavuuden sekä täsmällisen paikannustarkkuuden saavuttamiseksi MUSCL käyttää toimiessaan yhtäaikaisesti useita maantieteellisesti eri paikoissa sijaitsevia lähetteitä. ”Mikäli saatavilla olevien läheteiden määrä vähenee syystä tai toisesta, MUSCL-järjestelmään on kehitetty kyky paikantaa kohde myös tilanteissa, joissa tarjolla on ainoastaan yksi lähete”, Tikkinen lisää.

Laajalla kohdekirjolla

Viime vuosina puhjenneet konfliktit ympäri maailman ovat osoittaneet, että erityyppisten lentävien uhkien määrä kasvaa jatkuvasti. Kyse ei enää ole vain hävittäjistä, pommikoneista ja helikoptereista, vaan nykyään listaa voidaan jatkaa häivehävittäjillä, miehittämättömillä ilma-aluksilla (UAV) sekä ”vaanivilla aseilla”, joiden kaikkien havaitseminen ja seuranta on oleellista – olipa koko, nopeus tai korkeus mikä tahansa.

”Monipaikkaisuuteen perustuvan toimintaperiaatteen sekä perinteisiä tutkia matalampien toimintataajuuksiensa ansiosta MUSCL kykenee havaitsemaan häiveisiä ilma-aluksia perinteisiä aktiivitutkia paremmin”, Tikkinen kertoo. MUSCL hyödyntää toiminnassaan kahta eri lähetetyyppiä, joilla kummallakin on omat vahvuutensa. Tarkemmin sanottuna FM-radio-signaali mahdollistaa laajemman valvontatilavuuden pidemmille etäisyyksille ja suuremmille korkeuksille, kun taas DVBT/T2-signaalilla saavutetaan parempi kohteiden paikannustarkkuus ja erottelukyky sekä mahdollisuus havaita pienikokoisempia kohteita kuin FM-radiosignaaleilla.

Passiivisen tutkan havaintoetäisyyden määrittely ei ole yhtä suoraviivaista kuin aktiivisen tutkan, koska siihen vaikuttaa ulkopuolisia tekijöitä, joista mainittakoon lähettimen lähetysteho ja antennikuvio. Katavien kenttämittaustulosten perusteella voidaan kuitenkin määrittää tyypillisiä havaintoetäisyyksiä. Esimerkiksi NATO UAV -määritysten mukaisen Luokan 1 pienen kategorian kohteet voidaan havaita 40 kilometrin etäisyyteen ja vastaavasti hävittäjätyyppinen kohde 150 kilometrin etäisyyteen saakka. ”Erityisominaisuutena MUSCL-järjestelmällä on kyky havaita ja paikantaa myös tykistöammukset”, Tikkinen mainitsee.

Missä tahansa tarvittaessa

MUSCL-järjestelmän arkkitehtuuriratkaisut ja modulaarisuus mahdollistavat sen käytön eri konfiguraatioilla käyttötarpeen mukaan. Tarjolla on sekä kiinteä että siirrettävä ratkaisu erilaisiin kuljetusalustoin. Järjestelmää voidaan käyttää yksittäisenä MUSCL-passiivitutka-asemana tai useampi MUSCL voidaan valjastaa samaan tehtävään verkotettuna kokonaisuutena. Etäkäyttö on mahdollista konfiguraatiosta riippumatta.

Siirrettävä MUSCL sisältää teleskooppimaston, johon asennetaan antenniryhmä sekä elektroniikkaa. Varsinainen passiivisen tutkan signaalinkäsittely tehdään laskentapalvelimilla, jotka voidaan sijoittaa kestävään ilmastoinnin tarjoavaan kannettavaan laitekoteloon tai esimerkiksi pakettiautoon. Siirrettävän MUSCL-järjestelmän asemapaikan vaihtaminen onnistuu nopeasti paketti- tai kuorma-autolla.

Passiivisen tutkan toiminnan kannalta on oleellista suunnitella tuleva valvontatehtävä, jotta asemapaikka sekä käytettävät lähetteet tukevat mahdollisimman hyvin tehtävän tavoitteiden täyttymistä. ”Tämän helpottamiseksi tehtävänsuunnittelutyökalu on välttämätön, koska sen avulla operaattorit pystyvät arvioimaan saavutettavaa suorituskykyä ja päättämään, mihin MUSCL-asemat sijoitetaan ja suoritetaanko tehtävä yhdellä asemalla vai useamman aseman yhteistoimintana”, Tikkinen toteaa. ”Tehtävänsuunnittelutyökalu on osa MUSCL-järjestelmän käyttöliittymäohjelmistoa. Se toimitetaan asiakkaille, jotta MUSCL voi tarjota heille salassa tapahtuvan mutta tehokkaan ja toimivan ilmatilan valvonnan”, Tikkinen päättää.

Keskusjärjestön kehitys Sture Fjäderin johdolla

MITEN AKAVA ON KASVATTANUT

jäsenmääräänsä ja miksi se on menestynyt keskusjärjestönä?

Näihin kysymyksiin haetaan vastauksia kokeneen työmarkkinatoimittaja ja tietokirjailija **Risto Korhosen** teoksessa ”Akava Sturen aikaan”.

Kirja ei ole kuvaus vain pitkäaikaisimmasta puheenjohtajasta vaan taustoittaa varsin lukijaystävällisellä tavalla työmarkkinoita ja politiikkaa.

Kirjan julkaisu osuu mielenkiintoiseen aikaan, koska kaikki vannovat, että keskitettyihin ratkaisuihin ei palata. Työnantajaleiri haluaa lisää paikallista sopimista. Palkansaajaliitot haluavat neuvotella itsenäisesti – ilman politiikkaa ja keskusjärjestöjä.

Toisaalta politiikka on aina ollut isojen ratkaisujen takana tavalla tai toisella. Nyt valtioneuvosto ajaa työmarkkinauudistuksia hyvin suoraan. Tai ainakin vielä ajo, ennen kuin päädyttiin nykyiseen neuvottelutilanteeseen.

Työmarkkinoiden muutos onkin keskeinen teema, kun katsotaan **Sture Fjäderin** 2011–2022 puheenjohtajakautta Akavassa. Sture asetti itse tavoitteekseen Akavan jäsenmäärän kasvun, julkisen näkyvyyden parantamisen mediassa sekä erityisesti yhteiskunnallisen vaikuttavuuden vahvistamisen. Kirja antaa näihin tavoitteisiin paljon uusia näkemyksiä, koska kirjassa pääsevät ääneen työmarkkinapomojen

”Eteenpäin vievä voima eikä menneisyyden puolustaja.”

raskassarjalaiset. Mielenkiintoista on kuulla kuinka he näkevät akavalaisen yhteistyön tupoista, raamisopimuksesta ja kilpailukykyso-
pimuksesta aina tähän päivään asti. Poliitiikan puolelta äänessä ovat pääministerit **Jyrki Katainen** (kok.) ja **Antti Rinne** (sd.). Haastateltavat antavat myös näkemyksensä Sturesta puheenjohtajana ja yhteistyökumppanina.

Korkeakoulutettujen määrä on kasvanut tasaisesti ja tämä on lisännyt Akavan painoarvoa. Muilla keskusjärjestöillä viimeiset vuodet ovat olleet kipuilua jäsenpohjan kanssa.

Keskusjärjestöjen välillä on aina ollut liikehdintää ja viimeisin yritys muodostaa uusi keskusjärjestö kaatui. Varmasti SAK:n poliittisella taustalla oli kaatumiseen oma merkityksensä. Irtiottoa ja Akavan horjuttamista ei myöskään katsottu hyvällä muissa akavalaisissa liitoissa.

Akava on Sturen aikana vahvistanut julkista näkyvyyttä. Akava on nykyisin asiantuntija, jota kuunnellaan. Tavoite yhteiskunnallisesta näkyvyydestä ja avoimesta viestinnästä

Risto Korhonen:

Akava Sturen aikaan.

Into kustannus 2023, 200 sivua, ISBN: 978-952-393-214-2.

on näkynyt myös akavalaisissa jäsenliitoissa.

Keskitettyjen sopimusten tekemisen jälkeen Akavasta on tullut vaikuttaja, joka tukee jäsenliittoja vaikuttamalla lainsäädäntöön ja työmarkkinoiden uudistuksiin.

Sture oli karismaattinen, aktiivinen ja uskalias puheenjohtaja. Puheenjohtaja, jonka johtaminen ja kommentit myös jakoivat mielipiteitä. Hän kuitenkin onnistui Akavan uudistamisessa ja tavoitteiden saavuttamisessa. Akavan merkitys on noussut.

Kirja paras anti on tarjota lukijalle näkymä akavalaiseen työmarkkinapolitiikkaan – joka on varmasti taas muuttumassa.

VILLE VIITA
UPSEERILIITON PUHEENJOHTAJA

Neuvostoliitto selvisi aseavulla

TEOKSEN LÄHTEINÄ ovat alkuperäiset dokumenttikokoelmat sekä amerikkalaiset ja englantilaiset tutkimukset. Tekijöiden lähteistössä on saksalaisia dokumenttikokoelmia, mutta ei saksalaisia tutkimuksia eikä julkaisuja. Vaikka valtakunnankanslian arkisto jäi 1945 puna-armeijan käsiin, jäi Saksan ulkoministeriön arkisto amerikkalaisten käsiin. New Yorkissa ja Lontoossa julkaistiinkin 1948 alkuperäisdokumentteja saksalais-venäläisestä sotilaallisesta yhteistyöstä, joita **Ari Rautala** ja **Antero Uitto** ovat käyttäneet.

Saksalaisille ei ole uutinen, että koko Weimarin tasavallan ajan Neuvostoliitto ja Saksa harjoittivat salaista sotilaallista yhteistyötä, mihin tuli väliaikainen katkos, kun NSDAP nousi 1933 suurimmaksi puolueeksi ja sai keskustapuolueen tuella Reichstagin enemmistön, minkä seurauksena **Adolf Hitler** nousi valtakunnankansleriksi. Kun vielä valtakunnanpresidentti sattui kuolemaan, yhdistettiin molemmat virat ja Hitleristä tehtiin Führer. Yhteistyö palasi entisiin mittoihinsa.

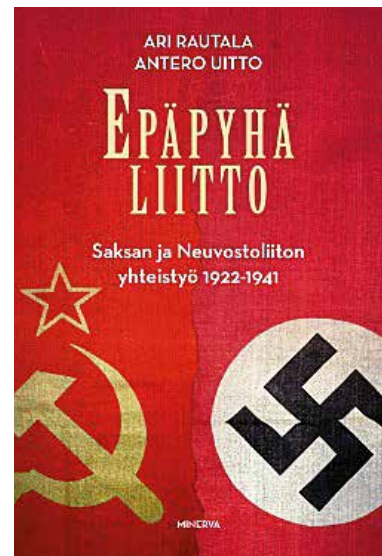
Tämä kirja sopii hyvin oppikirjaksi sotilasoppilaitoksiin. Se on perusteellinen kuvaus kahden ensimmäisessä maailmansodassa hävinneen valtion tukeutumisesta toisiinsa ja noususta takaisin sotilasmahtieksi. Venäjän hävisi maailmansodan. Se teki rauhan Saksan kanssa ennen kuin Saksa romahti ja tuli siksi suljetuksi ulos Versaillesin rauhansopimuksesta.

”Venäjän hävisi 1. maailmansodan. Se teki rauhan Saksan kanssa ennen kuin Saksa romahti ja tuli siksi suljetuksi ulos Versaillesin rauhansopimuksesta.”

Saksalaisilla oli ylivoimaista henkistä pääomaa, venäläisillä oli raaka-aineita ja työvoimaa. Saksalaiset insinöörit suunnittelivat asejärjestelmiä kaikille aselajeille ja niiden koekappaleet valmistettiin ja testattiin Neuvostoliiton maaperällä eri puolilla valtakuntaa. Moottoerien valmistuksessa saksalaiset tosin olivat parempia kuin venäläiset ja siksi esimerkiksi lentokoneisiin tuli BMW:n moottorit ja panssarivaunuihin Maybachin moottorit.

Rautalan kuvaukset valmistuksesta ja kokeiluista ovat perusteellisia. Uitto keskittyy vuosien 1939–1941 poliittiseen ja taloudelliseen yhteistyöhön, minkä syvyyttä meillä ei ole ymmärretty oikein. Kahden diktatuurin yhteistoiminta tuli Suomen johdolle yllätyksenä, kun ne sopivat liittolaisuudesta elokuussa 1939 ja aloittivat toisen maailmansodan syyskuussa yhdessä.

Adolf Hitler ei talvisodan aikana tukenut Suomea, vaan Neuvostoliittoa. Saksa esti jopa Italian avunperilletulon. Sen sijaan puna-armeijan panssarivaunut, lentokoneet ja

Ari Rautala, Antero Uitto: Epäpyhä liitto. Saksan ja Neuvostoliiton yhteistyö 1922–1941.

Minerva Kustannus (WSOY)
Helsinki 2023, 536 sivua,
ISBN: 978-952-375-914-5.

sukellusveneet olivat talvisodassa myös saksalaista suunnittelua. Yksistään terästä Saksa sai 80 000 tonnia kuukaudessa. Viimeinen venäläinen tavarajuna, joka kuljetti raakakumia, ylitti Puolan alueella Neuvostoliiton ja Saksan rajalinjan vain pari tuntia ennen kuin Saksa aloitti Barbarossan.

Venäläisille tietokirjailijoille tämä aihe on nykyisin yhtä mahdoton kuin amerikkalaisen Lend and Lease -avun tutkiminen. Saksa aseisti puna-armeijan toista maailmansotaa varten, mutta kun asiat menivät vastoin **Josif Stalinin** laskelmia ja Hitler ehti hyökätä ensin, joutuikin Yhdysvallat ja osaltaan myös Britannia pelastamaan sotilaallisella massiivisella avullaan Kremlin johdon täpärästi Hitlerin käsistä.

MARKKU SALOMAA
VTT

Upseerien enemmistö jäsenkyselyssä:

Nato-tehtäviin innolla – muttei pakolla

TEKSTI MIKA YLÖNEN, edunvalvontapäällikkö
ESSI LINDQVIST, viestintäpäällikkö

Upseeriliiton jäsenet ymmärtävät Suomen ja upseereiden veloitteet puolustusliitto Natossa. Motivoitunut upseeri hoitaa työnsä hyvin ja ylläpitää myönteistä Suomi-kuvaa.

Marraskuussa tehdyssä jäsenkyselyssä kuitenkin korostetaan, että Naton komentorakenteen tehtävien on perustuttava vapaaehtoisuuteen ja palvelussuhteen ehtojen tulee olla kannustavia. Upseerien enemmistön mielestä Nato-tehtävät ovat osa upseerin normaalia virkauraa. Vaikka mielipiteet jakautuvatkin jonkin verran, jäsenkyselyn perusteella upseerikunta on valmis vastaamaan kansainvälistymisen haasteeseen.

Samoin enemmistön mielestä Naton komentorakenteen tehtävien on perustuttava ainoastaan vapaaehtoisuuteen. Tätä mieltä ovat erityisesti upseeriuransa alkuvaiheessa olevat luutnantit, yliluutnantit sekä kapteenit.

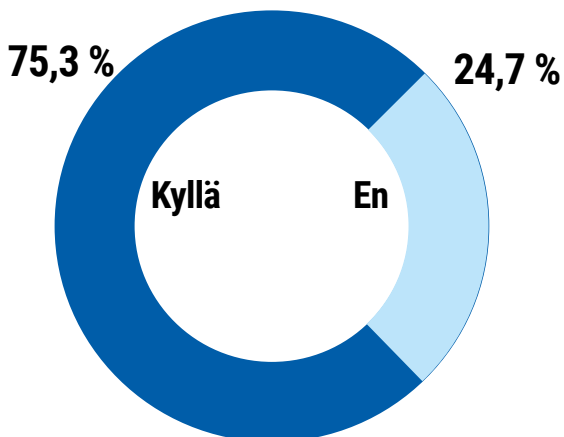
Valmius erota palveluksesta haastaa rekrytointiin

Entä jos käsky kuitenkin käy Naton komentorakenteen tehtäviin? Voisiko upseeri jopa harkita eroa palveluksesta, jos pakkosiirto ei sovi perheen tilanteeseen? Valmiita eroamaan olisivat erityisesti tulevaisuuden tekijät eli luutnantit, yliluutnantit ja kapteenit.

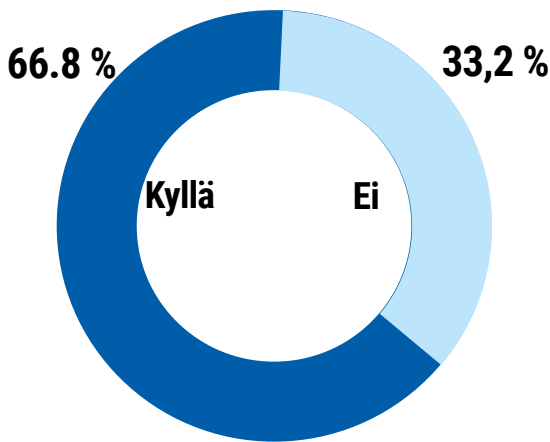
-Näin korkea valmius erota palveluksesta yllätti meidät kyselyn laatijat. Nato-tehtävien vapaaehtoisuudella on siis todellista merkitystä myös rekrytointin näkökulmasta, Upseeriliiton edunvalvontapäällikkö **Mika Ylönen** muistuttaa.

Perhe ja vapaa-aika sovitettava työelämään

Nuoremmilla sukupolvilla arvomaailmaan mahtuu isänmaallisuuden ja velvollisuuden lisäksi muita tärkeitä arvoja. Niistä yksi keskeinen on muun elämän yhteensovittaminen työelämän kanssa. Perhe ja harrastukset tuovat tasapainoa elämään.

Jos minut pakotetaan siirtymään Nato-tehtäviin ulkomaille, vaikka se ei sovi perheeni tilanteeseen, niin eroaisin palveluksesta.

Naton komentorakenteen tehtävien on perustuttava ainoastaan vapaaehtoisuuteen.

Upseereilla on kokemusta perheestään erillään asumisesta sekä siitä, että hajanainen elämä koituu keskimääräistä useammin eroon pysyvästä parisuhteesta. Vastauksissa puolison ja perheen asemas-

ta näkyy selvästi, että pitkäaikainen komennus edellyttää normaalin elämän yhteensovittamista.

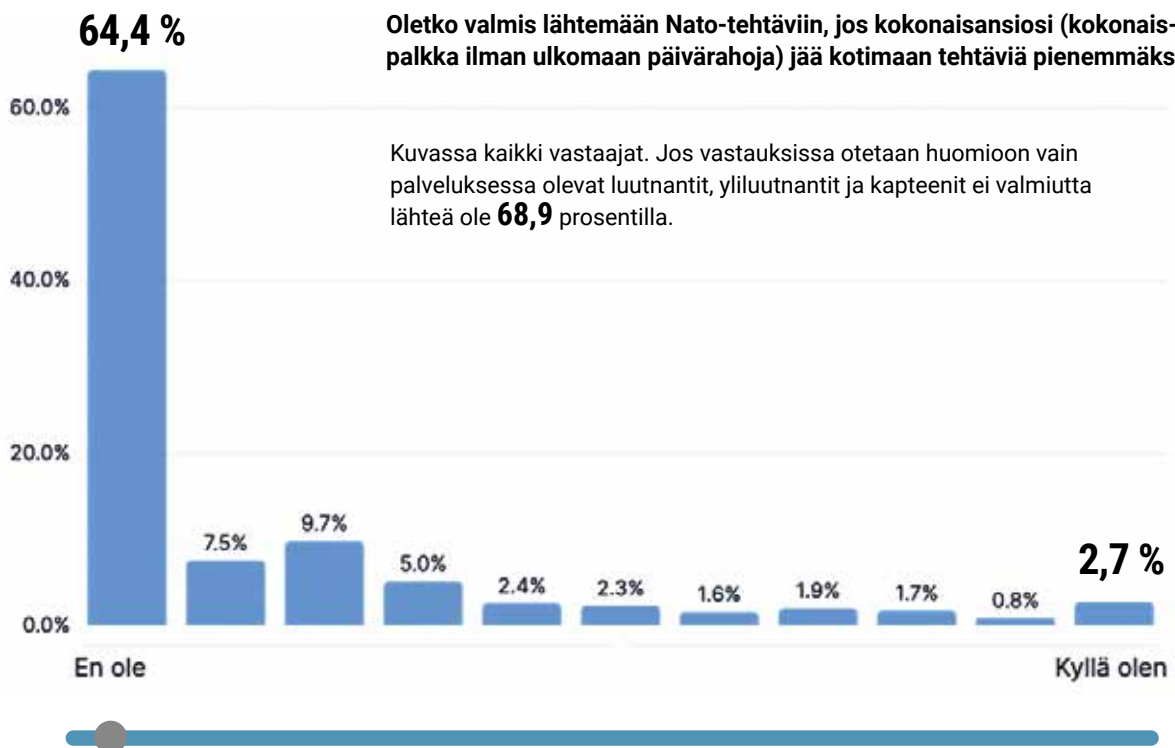
-Mielestämme on erittäin tärkeää keskittyä erityisesti siihen, mitä tulevaisuuden Nato- upseerit ajattelevat, Ylönen painottaa.

Kokonaispalkka ei maistu upseereille

Kuten muidenkin henkilöstöryhmien, myös upseerien mielestä ulkomaille vaativampiin tehtäviin komennettaville on maksettava korvaus tehdystä työstä. Nykyisessä järjestelmässä palkkaus perustuu sopimukseen, jossa on säädelty työaikakorvaukset, haittatyökorvaukset harjoituksista sekä päivystyksestä ja varallaolosta.

Näistä maksettavat korvaukset tuottavat upseereille ansiot, jotka ovat korkeammat kuin kokonaispalkkamallissa, jota työnantaja esitti 27. marraskuuta julkaisemassaan tiedotteessa. Kokonaispalkkausmalli ilman työajan laskentaa ja korvauksia haittatöistä ei maistu upseereille.

-Kyllä upseerit tietävät, että kotimaan tehtävissä kerryttäisi paremman ansiotason kuin Naton komentorakenteen tehtävissä. Olemme tätä viestiä

Oletko valmis lähtemään Nato-tehtäviin, jos kokonaisansiosi (kokonaispalkka ilman ulkomaan päivärahoja) jää kotimaan tehtäviä pienemmäksi?

Kuvassa kaikki vastaajat. Jos vastauksissa otetaan huomioon vain palveluksessa olevat luutnantit, yliluutnantit ja kapteenit ei valmiutta lähteä ole **68,9** prosentilla.

Vastaaminen tehtiin liukuvalinnalla asteikon mukaan. Vastaajia lähes 2600. Vastaajista 76,6 prosenttia oli palveluksessa olevia.

toistaneet useasti. Meidän tehtävämme liitossa on myös huolehtia, ettei upseerin ei tarvitse myydä koko elämänsä rauhanajan työlle – pelkkä työaika riittää.

Rekrytointi vaikeutuu ilman kannustavia ehtoja

Jäsenistö on nyt kantansa jäsenkyselyssä ker-tonut. Liitossa uskotaan, että ensimmäiset saadaan komentorakenteeseen kyllä rekry-toitua. Heidän kokemuksensa ja viestinsä ovat tärkeitä.

Naton komentorakenteen tehtävissä jo työskentelevät ovat puolestaan huolissaan meneillään olevasta palvelussuhteen ehtojen turbulenssista.

-Upseeriliiton huoli Naton komentorakenteen tehtävien kannustavuudesta ja sitä kautta rekrytoinnista on jäsenpalautteen näkökulmasta aiheellinen.

Se on suurin motivaattorimme pitää yllä keskustelua Naton-tehtävien palvelussuhteen ehdoista, edunvalvontapäällikkö Mika Ylönen sanoo. ■

Upseeriliiton jäsenkysely

- Kysely tehtiin marraskuussa 2023.
- Vastaaajia lähes 2600.
- Vastaaajista 76,6 prosenttia oli palveluksessa olevia
- Vastaaajat edustivat kaikkia upseeriryhmiä kadetista kenraaleihin.

Kiitos kaikille jäsenkyselyyn vastanneille panoksesta yhteisen asian eteen.

Erityisen iloisia olemme, että kadetit ja nuoret upseerit vastasivat kyselyyn aktiivisesti.

Kyselyn vapaa sana -osuudesta:

Vapaa sana kyselystä

- Noin 75 prosenttia piti kyselyä hyvänä, ajankohtaisena ja tärkeänä. Kyselyjärjestelmä sai enemmistöltä hyvää palautetta.
- Yksittäisinä havaintoina, että taaskaan ei kysytty nuorten upseerien, eikä RVL:n asioista.
- Jonkin verran kysymysten asettelua pidettiin johdattelevana.
- Upseeriliiton vähäisistä aikaansaannoksista annettiin muutamia kriittisiä palautteita.

Vapaan sanan kommentteja Naton komentorakenteesta

- Ehdot pitää olla kunnossa, että sopivimmat hakeutuvat tehtäviin.
- Erot komennettujen ja lähetettyjen osalta koetaan nykyiselläänkin eriarvoistavana. Ehtojen tulisi olla samat kaikissa tehtävissä ja niiden tulisi olla kuten lähetetyillä. Tässäkin korostuu perheen asema ja tuki.
- Kokonaisansiotaso (perheen) on turvattava komennuksen aikana.
- Tehtävät kiinnostavat ja tarve osallistua ymmärretään laajasti, mutta ei nykyisillä/ehdotetuilla ehdoilla.

Vapaan sanan kommentteja Naton joukkorakenteesta

- Lähtökohtaisesti perustuttava vapaaehtoisuuteen.
- Naton artikla 5 tehtävät nähdään velvoittavana. Katsotaan, että jotta meitä autettaisiin, niin meidän on sitouduttava lähettämään joukkoja artikla 5 mukaisesti tehtäviin. Palvelussuhteen ehtojen on tässäkin tilanteessa oltava kunnossa.
- Palvelussuhteen ehtojen oltava kannustavat.
- Perheen turvan tulee olla riittävä.

TURVAAMME DIGITAALISEN TULEVAISUUDEN

Älykkäät johtamis- ja koulutusjärjestelmät | Asiantuntijapalvelut
Kyberturvallisuuden ratkaisut | Analytiikka-, AI- ja dataratkaisut
Avioniikan MRO- ja elinkaari palvelut
Ilmailuratkaisut, -tuotteet ja -palvelut
Miehittämätön ilmailu

insta.fi/defence

Puolustusvoimien ylipääällikkö vaihtuu – onko hän joku heistä?

Tasavallan presidentti on Suomen Puolustusvoimien ylipäällikkö. Ensi vuoden alussa valitaan uusi tasavallan presidentti. Turvallisuuspoliittisiin sekä henkilöstöön liittyviin kysymyksiin vastasivat ehdokkaat: **Alexander Stubb**, **Olli Rehn** ja **Pekka Haavisto**.

TEKSTI **MARTTI LEHTO**

Perustuslain mukaan Suomen ulkopolitiikkaa johtaa tasavallan presidentti yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa. Presidentti päättää sotilaskäskyasioina sotilaallisen puolustuksen keskeisistä perusteista, sotilaallisen puolustusvalmiuden merkittävistä muutoksista ja sotilaallisen puolustuksen toteuttamisen periaatteista samoin kuin rajajoukkojen puolustusvalmiuden merkittävistä muutoksista.

Lisäksi presidentti päättää muista laajakantoisista tai periaatteellisesti merkittävistä sotilaskäskyasioista. Ylipäällikkönä presidentti voi myös ottaa päätettäväkseen minkä tahansa Puolustusvoimain komentajan, Rajavartiolaitoksen päällikön tai muun sotilasesimiehen ratkaistavaksi osoitetun sotilaskäskyasian.

Turvallisuustilanne maailmassa on epävarma. Venäjän ja Ukrainan välillä on sota jatkunut lähes kaksi vuotta eikä merkkejä rauhan saamisesta ole.

Suomen turvallisuusympäristössä on tapahtunut suuri muutos Natoon liittymisen jälkeen, ja käynnissä on Venäjän organisoima maahanmuuttoa ja turvapaikan hakemista hyväksi käyttämä hybridioperaatio. Israel hyökkäsi Gazaan nujertaakseen Hamas-vastarintaliikkeen.

Millaisena näet nykyisen turvallisuuspoliittisen tilanteen (Ukraina, Israel) ja kehittymisen suunnan?

Alexander Stubb:

- Molemmat sodat on nähtävä osana suurempaa valtakamppailua maailmanjärjestyksestä. Tärkeintä on, että konfliktit saadaan koteloitua paikalliselle tasolle, ja että ne eivät leviä alueellisiksi. Molemmissa konflikteissa on tärkeää suojella siviilejä ja pitää huoli siitä, että kansainvälistä humanitaarista oikeutta ei rikota.

Olli Rehn:

- Suomen turvallisuusympäristö on nyt yhtä kovassa murroksessa kuin kolme vuosikymmentä sitten. Silloin suunta oli myönteinen: Neuvostoliitto hajosi, Itä-Eurooppa vapautui ja Eurooppa yhdentyi. Nyt Venäjän hyökkäyssota ja Kiinan nousu haastavat liberaalia kansainvälistä järjestystä. Sodan myötä lännen ja Venäjän välille on laskeutunut uusi rautaesirippu.

Suomen on varauduttava siihen, että tämä vastakkainasettelu jatkuu Venäjän tekojen tähden pitkään. Patoamme nyt yhdessä liittolaisten kanssa Venäjän voimapolitiikkaa. Lännen yhtenäisen tuen Ukrainalle on säilyttävä vankkumattomana.

Hamasin hyökkäys Israeliin on horjuttanut Lähi-idän haurasta vakautta ja aiheuttanut suurta inhimillistä kärsimystä. Terroristijärjestö Hamasin nujertaminen on Israelille oikeutettu päämäärä. Vastatoimissa on noudatettava kansainvälistä oikeutta ja turvattava humanitaarisen avun perillepääsy. On suuri riski, että sota Gazassa laajenee alueelliseksi konfliktiksi ja läikkyy Libanonin tai Syyrian puolelle. Lopulta ainoa tie kestävään rauhaan Lähi-Idässä on kahden valtion ratkaisu.

Pekka Haavisto:

- Turvallisuuspoliittinen tilanne maailmassa on synkkä. Aktiiviselle diplomatialle ja kansainväliselle yhteydenpidolle on entistäkin suurempi tarve. Ukrainan ja Israelin kriiseissä näemme myös YK:n

turvallisuusneuvoston voimattomuuden. Se ei pysty muodostamaan yhteistä kantaa. YK:n yleiskokous on vahvistanut rooliaan ”moraalisena auktoriteettina” muun muassa Ukrainan puolesta.

Suomen tulee olla rakentavasti mukana pyrki- myksissä, joilla pyritään pysäyttämään konflikteja ja lievittämään inhimillistä kärsimystä. Ukraina tarvitsee lisää tukea pystyäkseen pitämään nykyiset asemansa. Tämän toteutumiseen myös Suomen täytyy aktiivisesti vaikuttaa. Euroopan on vahvistettava puolustusmateriaalivientä Ukrainaan ja samalla omaa puolustuskykyään. Venäjä vahvistaa sotatouluuttaan, ja tämä on myös Ukrainan tukijoiden huomioitava.

Lähi-idän tilanne on räjähdysherkkä. Hamasin järkyttävä isku israelilaisia siviilejä vastaan on täysin tuomittava, samoin panttivankien ottaminen. Samaan aikaan kansainvälisen yhteisön tulee edellyttää Israelilta kansainvälisen oikeuden noudattamista. Gazassa siviileihin kohdistettuja iskuja ei voi hyväksyä, ja ne voivat puolestaan aiheuttaa epävakautta lähialueen maissa. Vaarana on hallitsematon eskalaatio. Ainoa kestävä näköala mielestäni on kahden valtion malli.

Tuleeko Suomen jatkaa Ukrainan avustamista, vaikka osa EU- tai Nato-maista supistaisi tai lopettaisi avun antamisen?

Alexander Stubb:

- Jos minut valitaan tasavallan presidentiksi, lupaan, että Suomi tukee Ukrainaa niin kauan kuin on tarpeellista. Ukraina taistelee koko sivistyneen ja vapaan maailman puolesta sortoa ja tyranniaa vastaan. Tavoitteena on tietenkin, että EU ja Nato pysyvät mahdollisimman yhtenäisinä tässä asiassa.

Olli Rehn:

- Suomen on jatkettava määrätietoisesti Ukrainan tukemista ja työskenneltävä sen eteen, että länsi pysyy yhtenäisesti Ukrainan tukena. Sodan myötä syntyy uusi eurooppalainen turvallisuusjärjestys, jonka muodon ratkaisee Ukrainan puolustustaistelun onnistuminen.

Venäjän voitto merkitsisi syvän epävarmuuden aikakautta kaikille meille etulinjan maille. Kyse on Suomen ja Euroopan turvallisuudesta ja laajemmin maailmanrauhasta. Tavoitteena on kestävä ja oikeudenmukainen rauha, joka kunnioittaa Ukrainan itsemääräämisoikeutta ja alueellista koskemattomuutta.

”JOS MINUT VALITAAN TASAVALLAN PRESIDENTIKSI, LUPAAN, ETTÄ SUOMI TUKEE UKRAINAA NIIN KAUAN KUIN ON TARPEELLISTA.”

ALEXANDER STUBB

KANSALLISE KUSTANNUS OY

Pekka Haavisto:

- Olimme ensimmäisten joukossa tukemassa Ukrainaa, ja on tärkeää jatkaa tukea, kunnes alueella on kestävä rauha. Ukraina on tilanteessa, jossa pelkäänsään paikallaan pysyminen vaatisi voimakkaampaa tukea läntisiltä tukijoilta.

Suomen on näytettävä omalla esimerkillään, että tuki on pitkäjänteistä ja jatkuu niin kauan kuin on tarpeen. Ukrainan murtumisella olisi sietämättömät seuraukset ensisijaisesti ukrainalaisille, mutta myös laajemmin koko Euroopalle.

Tulisiko tasavallan presidentin perustuslaissa määriteltyjä tehtäviä tarkentaa Nato-jäsenyyden perusteella? Tarvitaanko muita tarkennuksia perustuslakiin?

Alexander Stubb:

- Perustuslain mukaan Suomen ulkopoliittikkaa johtaa tasavallan presidentti yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa. Yhdyn perustuslakivaliokunnan näkemykseen, jonka mukaan Nato-jäsenyys ei ”välittömästi vaikuta suomalaisten valtioelinten toimivaltasuhteisiin ja päätöksentekomenettelyyn”. Avainasemassa on jatkossa hyvä ja avoin yhteistyö tasavallan presidentin ja hallituksen välillä.

On myös ensisijaisen tärkeää, että huolehditaan eduskunnan tiedonsaantioikeudesta. Me emme tarvitse institutionaalisia reviiiritaisteluita, vaan hyvän yhteistyön tasavallan presidentin, valtioneuvoston ja eduskunnan välille. Tasavallan presidentin perustuslaissa määritellyistä tehtävistä on käyty keskustelua 1980-luvun lopulta alkaen. Asiaa on varmasti tarpeen arvioida jatkossakin ja peilata sitä maailman ja yhteiskuntamme muutokseen.

Olli Rehn:

- Tasavallan presidentin perustuslaissa määritellyt tehtävät ovat nyt kohdillaan. Presidentti johtaa ulko- ja turvallisuuspolitiikka yhteistyössä valtioneuvoston kanssa ja eduskuntaan tukeutuen. On sel-

vää, että presidentti edustaa Suomea Nato-huippukokouksissa. Selvyyden vuoksi: Suomella ei ole ”Nato-presidenttiä” eikä ”EU-pääministeriä”, vaan meillä pitää olla ulko- ja turvallisuuspolitiikassa yksi ja yhteinen linja, joka muovataan ja sovitetaan yhteen tasavallan presidentin johtamassa hallituksen ulko- ja turvallisuuspoliittisessa ministerivaliokunnassa eli TP-UTVA:ssa.

Nato ja EU ovat toisiaan täydentäviä turvallisuusyhteisöjä, joissa vaikuttamista Suomen kannalta on tarkasteltava kokonaisuutena. Ulkopoliittista päätöksentekoa enemmän näen käytännön haasteita siinä, miten Suomea johdetaan kokonaisturvallisuuden kysymyksissä, kuten äkillisissä ei-sotilaallisissa kriiseissä. Siksi olen esittänyt laadittavaksi valtiojohtamisen yhteistyöasiakirjaa, jossa presidentti ja valtioneuvosto sopisivat työnjaosta. Kriisitilanteissa on tiedettävä heti, kuka johtaa toimintaa kriisin laukaisemiseksi ja mikä kunkin rooli on.

Pekka Haavisto:

- Presidentin valtaoikeuksissa ei ole välittömiä muutostarpeita. Presidentti osallistuu Naton huippukokouksiin, mutta parlamentaarinen valmistelu ja vastuu toteutuvat ulko- ja puolustusministerin kautta, jotka myös ovat läsnä. Pidän hyvänä presidentti Niinistön omaksumaa käytäntöä, että hän on säännöllisesti tavannut eduskunnan ulkoasiain- ja puolustusvaliokuntia. On välttämätöntä, että eduskunta on hyvin perillä ulkopoliittikan tilannekuvasta.

Mitkä olisivat keskeiset kehittämiskohteet ulkoisen turvallisuuden ja sisäisen turvallisuuden alueilla, joita erityisesti lähivuosina tulisi edistää?

Alexander Stubb:

- Ulkoisen turvallisuuden osalta meidän täytyy jatkaa Suomen puolustuskyvyn rakentamista Naton jäsenenä. Istumme mukana päätöksentekopöydissä, mutta urakka on vasta alkanut. Jäsenyys merkitsee uuden aikakauden alkua ja siihen liittyy paljon

”KANSALLISESTA PUOLUSTUSKYVYVÄSTÄ JA PUOLUSTUSVOIMIEN RESURSSISTA ON PIDETTÄVÄ JATKOSSAKIN HUOLI.”

OLLI REHN

kehittämiskohteita. On opittava, miten Naton sisäinen dynamiikka toimii, on rakennettava ja ylläpidettävä hyviä kahdenvälisiä suhteita Naton puitteissa, on luotava uusia kansallisia toimintatapoja ja on opittava, miten Suomi parhaiten edistää omia etuja Natossa.

Nato-jäsenyytemme liittyen on jatkettava pitkäjänteistä panostustamme puolustukseen. Suomen ensisijainen tehtävä Natossa on huolehtia omasta puolustuksestaan ja edistää turvallisuutta Suomen lähialueilla.

Suomi on nykyisin moneen muuhun Euroopan maahan nähden hyvässä tilanteessa, koska olemme pitäneet puolustuksesta hyvää huolta. Puolustuskyky on sellainen asia, josta ei voi ottaa ”lomaa” tai taukoa. Kerran romahtanutta kykyä ei saada rahallakaan palautettua ilman vuosikymmenten ponnisteluja. Sellaiseen ei Suomen kaltaisella maalla olisi varaa.

Sisäisen turvallisuuden osalta pätee sama. On pidettävä huoli siitä, että poliisi, Rajavartiolaitos, pelastuslaitokset ja muut yhteiskunnan turvallisuudesta huolehtivat viranomaiset saavat käyttöönsä tarvitsemansa resurssit. Nostaisin esiin tarpeen kehittää jatkuvasti myös yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden järjestelyitä. Meillä on hyvä pohja ja malli olemassa, mutta sitäkin täytyy tarkastella kriittisesti ja tehostaa jatkuvasti. Meidän on huolehdittava myös siitä, että Suomi ei jakaudu kahtia.

Olli Rehn:

- Suomi on tehnyt muuttuneessa turvallisuustilanteessa useita merkittäviä ratkaisuja ja toimenpiteitä oman turvallisuutensa takaamiseksi. Tärkein oli kansan laajalla, yhtenäisellä tuella tehty päätös hakeutua Naton jäseneksi. Nyt Suomen ankkuroituminen läntisiin turvallisuusyhteisöihin on vietävä menestyksellä maaliin etenkin viimeistelemällä kahdenvälinen puolustusyhteistyösopimus (DCA) Yhdysvaltain kanssa.

Liittoutumisesta huolimatta Suomen omasta puolustuksesta vastaamme ensi sijassa me suoma-

laiset itse – meidän Puolustusvoimamme, meidän reserviläisarmeijamme. Siksi kansallisesta puolustuskyvystä ja Puolustusvoimien resurssista on pidettävä jatkossakin huoli. Samoin maanpuolustustahtosta. Sisäisen turvallisuuden alueella tärkein kehittämiskohde on kokonaisturvallisuuden johtaminen ja varautumien erilaisiin äkillisiin kriisitilanteisiin, kuten kyberhyökkäyksiin ja hybridivaiuttamiseen.

Maanpuolustustahto ja arjen turvallisuus rakentuvat lopulta kansakunnan eheyden varaan. Sosiaalisesti tai alueellisesti jakautuva ja huonosti voiva Suomi ei ole vahva. Olen erityisen huolissani nuorten mielenterveyden ongelmien voimakkaasta kasvusta ja liikkumisen vähenemisestä. Apua ja tukea on saatava silloin kun varjot valtaavat elämän eikä valoa tunnu näkyvän.

Suomen pitkä raja yhä arvaamattomamman Venäjän kanssa korostaa koko maan elinvoiman turvallisuuspoliittista merkitystä. Siksi on pidettävä huolta koko Suomen, myös maamme itäisten ja pohjoisten alueiden, menestymisen edellytyksistä niiden omien vahvuuksien pohjalta. Kauttaaltaan elinvoimainen Suomi on kriisinkestävä.

Pekka Haavisto:

- Suomen Nato-käytäntöjen rakentaminen on keskeinen työsaika. Meidän on tärkeää yhä tiivistää yhteistyötä Naton ja keskeisten Nato-maiden kanssa, kuten nyt teemme valmistelemalla Yhdysvaltain kanssa kahdenvälisestä DCA-sopimusta.

Toiseksi rajojemme turvallisuuteen liittyy myös maan eri alueiden suotuisa taloudellinen kehitys. Esimerkiksi Itä-Suomen kehittämiseen on nyt kiinnitettävä erityistä huomiota, kun taloudellinen toiminta itärajan ylitse on vähentynyt.

Kolmas sisäisen turvallisuuden kysymys on, miten me suomalaiset tulemme toimeen keskenämme. Olen huolissani polarisaatiosta. Kaikkien ei tarvitse olla samaa mieltä, mutta erimielisyydet täytyy pystyä keskustelemaan ja ratkaisemaan sivistyneesti. Presidentillä on tässä tärkeä rooli esi-merkin näyttäjänä.

”NATO-JÄSENYYDEN RINNALLA PUOLUSTUSYHTEISTYÖ YHDYSVALTAIN KANSSA ON VARMASTI KESKEISIN TURVALLISUUTTAMME VAHVISTAVA TEKIJÄ.”

PEKKA HAAVISTO

Näetkö Suomen ja Yhdysvaltain sotilaallisten suhteiden kehittämisen olevan meille tärkein kahdenvälisten sotilaallisen yhteistyönkohde?

Alexander Stubb:

- Suhde Yhdysvaltoihin on Suomen kannalta tärkein kahdenvälinen suhde Naton jäsenenä. Puolustusyhteistyötä Yhdysvaltain kanssa on edistetty monin tavoin jo pitkään, mutta tähänkin Nato-liittolaisuutemme tuo nyt uusia mahdollisuuksia. Suomi tunnetaan Yhdysvalloissa teknologisesti edistyneenä ja luotettavana kumppanina, joka pitää huolta omasta puolustuksestaan eikä ole ensimmäisenä vaatimassa Yhdysvalloilta, milloin mitään.

Puolustusyhteistyösopimus DCA muodostaa tulevaisuudessa yhden Suomen turvallisuuden tärkeimmistä kulmakivistä uskottavan puolustuksen ja Nato-jäsenyyden ohella. Se antaa meille jatkossa edellytykset ja puitteet syventää puolustusyhteistyötä kaikissa sellaisissa asioissa, jotka yhdessä katsotaan tarpeellisiksi.

Olli Rehn:

- Kyllä se on aivan keskeinen. Yhdysvallat on Suomelle erityisen tärkeä liittolainen ja juuri päätökseen saadut neuvottelut puolustusyhteistyösopimuksesta syventävät Suomen ja Yhdysvaltain liittolaisuutta entisestään. Sopimus vahvistaa Suomen turvallisuutta myös Nato-jäsenyyden oloissa. Yhdysvaltain tuella on suuri merkitys eri puolustushaarojen kyvykkyyksien kehittämiseksi.

Yhdysvalloissa käydään ajoittain poliittista keskustelua sen sitoutumisesta Euroopan puolustukseen. Suomen on pärjättävä ja tultava toimeen kunkin presidentin kanssa, jonka amerikkalaiset valitsevat. Euroopan on myös tehtävä entistä enemmän itse toimia oman turvallisuutensa eteen, sekä Yhdysvaltain tuen säilyttämiseksi että varautuakseen siihen, että Yhdysvaltain huomio kiinnittyisi entistä enemmän Tyynellemerelle.

Suomen tulee jatkaa laajaa kahden- ja monenvälistä puolustusyhteistyötä myös Naton jäsenenä. Esimerkiksi Iso-Britannian johtama pohjoisten maiden

JEF-ryhmittymä on meille myös tärkeä yhteistyömuoto. Tämä hyödyttää myös kansallisen puolustuksemme integroitumista liittokunnan yhteiseen puolustukseen.

Pekka Haavisto:

- Nato-jäsenyyden rinnalla puolustusyhteistyö Yhdysvaltain kanssa on varmasti keskeisin turvallisuuttamme vahvistava tekijä. On hyvä muistaa, että olemme sitoutuneet Naton 360 asteen politiikkaan. Meidän rauhaamme ei kuulu ainoastaan oma rajamme ja transatlanttiset suhteet, vaan myös Mustanmeren ja Välimeren turvallisuus sekä arktiset kysymykset.

Ehdottoman tärkeänä pidän yhteistyön tiivistämistä edelleen muiden Pohjoismaiden ja esimerkiksi Ison-Britannian kanssa.

Millä tavoin Pohjoismaissa Nato-yhteistyötä tulisi kehittää tai syventää?

Alexander Stubb:

- Olen iloinen siitä, että Ruotsistakin on tulossa Naton jäsen. Ruotsin Nato-jäsenyyden toteutuessa kaikki viisi Pohjoismaata ovat keskenään liittolaisia. Tämä on täysin uusi tilanne, joka avaa tien entistä tehokkaampaan pohjoismaiseen yhteistyöhön. Meillä on Pohjoismaiden kesken poikkeuksellisen syvä keskinäinen luottamus. Se on vahva pohja puolustusyhteistyölle. Vuosien mittaan rakennettu pohja on hyvä, ja sille voidaan nyt rakentaa kokonaan uudenlaista yhteistä puolustusta ilman entisen kaltaisia poliittisia rajoitteita.

Pohjoismainen puolustusyhteistyömekanismi Nordefco (Nordic Defence Cooperation) hakee parhaillaan uutta suuntaa ja sen visiota uudistetaan. Fokus on nyt siinä, kuinka voimme yhdessä vahvistaa Naton pelotetta ja puolustusta. Meillä täytyy olla kyky ja valmius toimia yhdessä, oli tilanne mikä hyvänsä. Olen ymmärtänyt, että Pohjoismaiden puolustushallinnoissa on tätä uutta asentoa jo valmisteltu ja odotan mielenkiinnolla sitä koskevia uutisia Ruotsin Nato-jäsenyyden toteutuessa.

Olli Rehn:

- Pohjoismainen puolustusyhteistyö eli ns. Nordeco-yhteistyö tulee varmasti syventymään ja konkretisoitumaan entisestään, kun kaikki Pohjoismaat ovat Naton jäsenmaita. Pohjolan puolustusta suunnitellaan jatkossa kokonaisuutena ja pohjoinen on yhtenäinen operatiivinen alue.

Pidän tärkeänä, että kaikki Pohjoismaat olisivat Natossa saman esikuntarakenteen alla. Brunssum on vain välivaihe, josta pitäisi siirtyä joko Norfolkkin alle sen maavoimien suunnittelukykyä vahvistaen tai perustaa uusi erillinen Pohjois-Euroopan esikunta.

Ahvenanmaan demilitarisointi on kansainvälisiin sopimuksiin ankkuroitu tosiasia, mutta Suomen puolustukselle haaste, ei vahvuus. Ahvenanmaa on jatkossa Naton aluetta ja sen puolustusta on suunniteltava yhdessä liittokunnan kesken. Suomen, Ruotsin ja koko Nato-liittokunnan on yhdessä arvioitava uudelleen, miten vahvistaa Itämeren aluevalvontaa ja Ahvenanmaan puolustusta.

Näen erityisiä mahdollisuuksia myös Pohjois-Suomen ja muiden Pohjoismaiden pohjoisten alueiden välisen yhteistyön syventämisessä.

Pekka Haavisto:

- Meillä on ollut hyvin tiivis yhteys Pohjoismaihin myös Nato-yhteistyön osalta. Olemme Ruotsin ja Norjan kanssa jo sopineet parantavamme ja vahvistavamme operatiivista suunnittelua erityisesti pohjoisilla alueilla ja kehittävämme puolustusvoimien kykyä yhteistoimintaan.

Nykyisessä turvallisuustilanteessa erityisesti Itämeren turvallisuustilanne ja kriittisen infrastruktuurin suojaaminen nousevat tärkeiksi kehityskohteiksi. Myös arktisen alueen painoarvo kasvaa.

Pitäisin hyvänä ratkaisuna, että ajan myötä Pohjoismaat olisivat Natossa saman esikuntarakenteen alla.

Tulisiko Suomen tavoitella aktiivisesti jotain Nato-rakennetta Suomeen? Olisiko jokin erityisen kiinnostava?

Alexander Stubb:

- Kyllä, Suomen tulisi aktiivisesti tavoitella Naton toimintojen sijoittamista Suomeen. Pitäisin järkevänä, että Suomen ulkopoliittinen johto muodostaisi tämän osalta kansallista tahtotilaa ja tavoitteita, joista voidaan Naton puitteissa keskustella ja neuvotella. Tavoitetta tulee myös edistää mui-

den Nato-maiden kanssa. Kyseessä ei ole mikään ilmoitusasia, vaan siitä täytyy löytää yhteinen näkemys kaikkien Nato-maiden kesken, joten perusteiden täytyy olla pitävällä pohjalla. Naton toimintamekanismeja tuntien tämä ottanee oman aikansa.

Lopputuloksen täytyy olla sotilaallisesti looginen ja palvella niin Suomen kuin Natonkin tarpeita sekä lisätä alueen turvallisuutta. Suomi on erityinen Nato-maa pitkän itäraajansa ja vahvan puolustuskykynsä myötä, ja tämä otetaan Natossa huomioon.

Olli Rehn:

- Suomen kannattaa olla aktiivinen Naton pysyvien toimintojen, kuten esikunta- ja tukikohtarakenteiden tavoittelussa. Samalla on muistettava, että liittokunnassa päätökset tehdään yhteisen puolustuksen edun pohjalta.

Käytännössä vahvaa Naton läsnäoloa Suomessa voidaan saavuttaa myös aktiivisen kansainvälisen harjoitustoiminnan kautta.

Pekka Haavisto:

- On tärkeää miettiä kaikkia toimintoja tehokkuuden, tarkoituksenmukaisuuden ja puolustuskyvyn näkökulmasta. Olisi luontevaa, että Pohjoismaat olisivat tulevaisuudessa saman esikuntarakenteen alla. Suomen ja Ruotsin jäsenyys Natossa vaatii myös Naton esikuntarakenteiden kehittämistä, esimerkiksi maavoimien johtamisen osalta. Kun Naton omia rakenteita ja toimintoja kehitetään, kannattaa Suomen olla keskusteluissa mukana myös sijaintien ja toimintojen osalta.

Hallitus valmistelee utp- ja puolustuspoliittista selontekoa, josta keskustellaan ensi keväänä. Seuraava presidentti pääsee tähän keskusteluun mukaan.

Puolustusvoimien henkilöstötilanne

Nykyisen hallitusohjelman mukaan ”Hallitus varmistaa Puolustusvoimien henkilöstön riittävyuden ja jaksamisen muuttuneessa toimintaympäristössä. Tarvittavaa henkilöstöä lisätään suunnitelmallisesti”.

Mitkä olisivat keskeiset kehityskohteet tai tarpeet Puolustusvoimien henkilöstön osalta? Mihin pitäisi kiinnittää huomiota?

Alexander Stubb:

- Uskon, että olemme menossa oikeaan suuntaan. Tässä on tehty hyvää jälkeä niin edellisen kuin ny-

kyisenkin hallituksen toimesta. Puolustusvoimien henkilöstön jaksamisesta huolehtiminen on osa Suomen puolustusvalmiutta.

Puolustusvoimien kantahenkilökunta on ollut viime vuodet kovilla. Siihen ovat vaikuttaneet niin kasvaneet valmiutta koskevat vaatimukset, koronapandemian tuomat haasteet, lisääntynyt reservien kertausharjoittaminen kuin merkittävästi kasvanut kansainvälinen harjoitustoiminta. Tämän päälle tuli vielä Nato-jäsenyys. Aktiivihenkilöstön määrän suhde reserviin ei ole tasapainossa. Kuten on jo suunniteltukin, aktiivihenkilöstön määrää tulee kasvattaa nykyisestä 13 000 tuhannesta jo senkin vuoksi, että henkilöstön määrä suhteessa Pohjoismaiden suurimpaan reserviimme on alhainen.

Näissä olosuhteissa kannan erityistä huolta siitä, että meillä on Puolustusvoimissa riittävä määrä henkilöstöä, jotta työssä jaksaminen ja työn vaatuvuus ovat tasapainossa.

Olli Rehn:

- Henkilöstön saatavuuden turvaaminen Nato-jäsenyyteen liittyvissä tehtävissä edellyttää nykyisten palvelussuhteen ehtojen kehittämistä. Naton valmiusjoukot ja rauhanajan puolustuksen tehtävät edellyttävät niin ikään Suomen osallistumista. Nato-tehtäviin tarvitaan lisäksi vapaaehtoisia reserviläisiä. Samaan aikaan on huolehdittava kotimaan puolustuksen henkilöstöstä ja osaamisen kehittämisestä, kuten uusien teknologioiden hallinnasta.

Henkilöstön työssä jaksamista ja toimintakykyä tulee tukea, esimerkiksi joustavia työaikamalleja tulee edelleen kehittää. Toimintakykyinen sotilas on kaikkien etu ja ensiarvoisen tärkeä maanpuolustuksen lenkki.

Pekka Haavisto:

- Kannan huolta erityisesti Puolustusvoimien henkilöstön jaksamisesta. Kehittämisessä on syytä kuulla tarkasti Puolustusvoimien henkilöstöä. Uusina haasteina nousevat esiin myös Nato-jäsenyyden tarjoamat kansainväliset tehtävät ja niiden työehdot.

Ajattelen, että sotilasuran ei pitäisi muodostua kohtuuttomaksi rasitteeksi perhe-elämälle.

Mikä on viestisi upseeristolle tänä päivänä?

Alexander Stubb:

- Korpraalina olen toki vähän ujo lähettämään terveisiä upseeristolle mutta kättä lippaan vetäen sa-

non seuraavaa: Olette entistäkin tärkeämmässä asemassa suomalaisessa yhteiskunnassa, ja Suomen turvallisuuden kannalta upseeriston rooli on ratkaiseva. Tulevaisuudessa Suomi tarvitsee osavia upseereita oman puolustuskykymme ylläpidon lisäksi Nato-tehtäviin. Naton esikuntatehtävien lisäksi upseereita sijoittuu kansalliseen edustukseen, Naton päämajaan sekä eri virastoihin, kouluihin ja osaamiskeskuksiin.

Huolehditte turvallisuudestamme vuoden jokaisena päivänä. Työnne muodostaa peruskiven suomalaisten hyvinvoinnille ja vapaudelle. Se on iso taakka kannettavaksi, mutta saatte olla työstänne syystäkin ylpeitä.

Olli Rehn:

- Upseerin ura tarjoaa erittäin mielenkiintoisen tehtävien kirjon kotimaan puolustuksen tehtäviin kansainvälisiin haasteisiin.

Arvostukseni suomalaista upseeristoa kohtaan on aina ollut suuri. Teette työtä isänmaan eturintamassa: *Constantem decorat honor*. Sama koskee tietenkin meitä reservin upseereita. RUK:n *Graaniitti*-kurssin 168 kasvattina aion osaltani palata nostoväestä (61 v.) reserviin vielä alkavalla presidenttikaudella, koska oletan, ja toimin sen puolesta, että reservin ikäraja nostetaan viidellä vuodella.

Pekka Haavisto:

- Sotilaallisen turvallisuuden painoarvo on tänä aikana kasvanut merkittävästi niin päättäjien kuin kansalaisten silmissä.

Upseeristo on tehnyt vuosikymmeniä hyvää työtä Suomen turvallisuuden takaamisessa ja yhä uusien ikäpolvien kouluttamisessa maanpuolustuksen tehtäviin.

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikka on Nato-jäsenyyden myötä uuden edessä. Se luo uusia mahdollisuuksia myös upseeristolle kehittää osaamistaan ja hakeutua kansainvälisiin tehtäviin. Toivon, että mahdollisimman moni näitä mahdollisuuksia vakavasti harkitsee.

On hyvä myös muistaa, että emme ole Nato-jäsenyydenkään aikana turvallisuuden kuluttajia, vaan sen tuottajia. Sikäli kun se meistä riippuu, haluamme pitää omat rajamme turvallisina ja rauhallisina. Meillä on myös paljon annettavaa omassa tietotaidossamme ja alueemme tuntemuksessa Naton suuntaan.

Puolustusvoimien henkilöstötilanteesta:

KUVA: JUSSI RATILAINEN

"PUOLUSTUSVOIMIEN KANTAHENKILÖKUNTA ON OLLUT VIIME VUODET KOVILLA. NÄISSÄ OLOSUHTEISSA KANNAN ERITYISTÄ HUOLTA SIITÄ, ETTÄ MEILLÄ ON PUOLUSTUSVOIMISSA RIITTÄVÄ MÄÄRÄ HENKILÖSTÖÄ, JOTTA TYÖSSÄ JAKSAMINEN JA TYÖN VAATIVUUS OVAT TASA-PAINOSSA."

KUVA: OLLIREHN2024.FI / ANTON SUCKSDORFF

"HENKILÖSTÖN TYÖSSÄ JAKSAMISTA JA TOIMINTAKYKYÄ TULEE TUKEA, ESIMERKIKSI JOUSTAVIA TYÖAIKAMALLEJA TULEE EDELLEEN KEHITTÄÄ. HENKILÖSTÖN SAATAVUUDEN TURVAAMINEN NATO-JÄSENYYTEEN LIITTYVISSÄ TEHTÄVISSÄ EDELLYTTÄÄ NYKYISTEN PALVELUSSUHTEEN EHTOJEN KEHITTÄMISTÄ."

KUVA: ILKKA VUORINEN

"KANNAN HUOLTA ERITYISESTI PUOLUSTUSVOIMIEN HENKILÖSTÖN JAKSAMISESTA. HAASTEINA NOUSEVAT ESIIN NATO-JÄSENYYDEN TARJOAMAT KANSAINVÄLISET TEHTÄVÄT JA NIIDEN TYÖEHDOT. SOTILASURAN EI PITÄISI MUODOSTUA KOHTUUTTOMAKSI RASITTEEKSI PERHE-ELÄMÄLLE."

Upseerien enemmistö jäsenkyselyssä:

Ylipäällikön osallistuminen myös henkilöstöasioihin on tärkeää

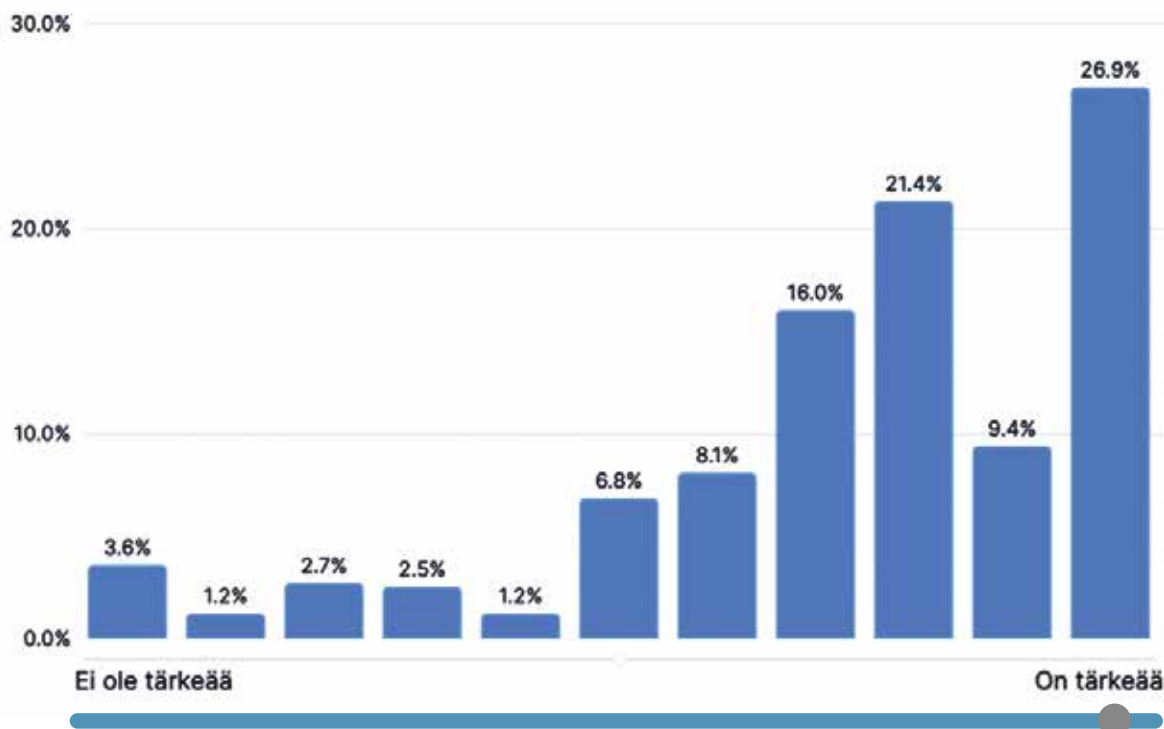
UPSEERILIITTO KYSYI marraskuussa pidetyssä jäsenkyselyssään jäsentensä mielipidettä tasavallan presidentin ja Puolustusvoimien ylipäällikön osallistumisesta henkilöstön asemasta käytävään keskusteluun. Enemmistö vastanneista piti osallistumista tärkeänä.

UPSEERILIITTO KANNUSTAA seuraavaa ylipäällikköä tuomaan oman näkemyksensä myös henkilöstöasioista rohkeasti esiin lakisääteisten sotilaskäskyasioiden lisäksi. Upseerit toivovat myös arvojohtamista heidät virkaan nimittäneeltä ylipäälliköltään.

Kyselyn vapaa sana -osuudesta:

- Olemme edelleen suureen reserviin pohjautuva armeija, joka kansallinen instituutio. Pysyäkseen vahvana tarvitaan tasavallan presidentin kannanottoja.
- Näen ylipäällikön yhdeksi tehtäväksi henkilöstöstä huolehtimisen.
- Ylipäällikkö arvojohtajana ilmaisee näkemyksensä ja sitä näkemystä analysoidaan. PV:n johdon on perusteltava päätöksensä ylipäällikön näkemyksen vaikutuksista.

Kuinka tärkeänä pidät, että tasavallan presidentti ottaa kantaa Puolustusvoimien ylipäällikkönä henkilöstön asemaan?

Vastaaminen tehtiin liukuvalinnalla asteikon mukaan. Vastaajia lähes 2600. Vastaajista 76,6 prosenttia oli palveluksessa olevia.

Taktiikka ja taistelut

Taktiikan määritelmästä ja olemuksesta käydään säännöllisesti keskustelua eri yhteyksissä. Yleisin ja säännöllisin keskustelun paikka lienee eri kurssitasojen taktiikan opintojen aloitus. Opintojen aloitus onkin tärkeä paikka käydä keskustelua taktiikan olemuksesta, koska se lopulta määrittää, mitä opetellaan ja ennen kaikkea miten me sotilaina ymmärrämme ammattimme kaikkein keskeisimmän osan.

TEKSTI MARKUS GARDBERG

Ye-majuri, ST

Taktiikka on muutoksessa, ja muutosta on yhä vaikeampi hahmottaa. Väitän kuitenkin, että vaikeus johtuu taistelun määritelmästä tai pikemminkin sen puutteesta. Taktiikka ja taistelu on aina liitetty käsitteinä toisiinsa, mutta en ole löytänyt mistään kirjoitettua määritelmää taistelulle. Aikaisemmin jokainen tunnisti taistelun, kun näki ihmisiä ammuskelemissa toisiaan. Nykyisin kuitenkin teknologisesta ja yhteiskunnallisesta kehityksestä johtuen taistelu ei välttämättä sisällä lainkaan ammuskelua; onko kyseessä taistelu, jos esimerkiksi kyberoperaatiolla estetään joukkojen perustaminen tai keskittäminen? Mikä siis on taistelu, mitä se on nykyaikana ja miten taktiikan kautta voidaan tarkastella taisteluiden käymistä?

Seuraavassa esitän ensin ajatuksia taktiikan määritelmästä ja siihen liittyvistä haasteista. Seuraavaksi tarkastelen taistelun käsitettä sekä esitän oman määritelmäni taistelulle. Lopuksi pohdin määritelmän hyötyjä taktiikan kehittämiseksi ja siitä keskustelemiseksi.

Oppia vai taitoa?

Taktiikka on määritelty sotilaskontekstissa usealla eri tavalla. Esimerkiksi Mika Huttusen artik-

kelissa (Tiede ja Ase nro 63) esitellään laajasti eri vaihtoehtoja, ja näiden perusteella taktiikan määritelmiä voidaan katsoa olevan kolmea eri tyyppiä:

1. Oppi taisteluiden käymisestä/voittamisesta (clausewitzilainen näkemys)
2. Taito käydä taisteluita (jominilainen näkemys)
3. Taktiikka toimintana

Taktiikka oppina taisteluiden käymisestä on ensiluokkainen määritelmä, koska sitä kautta taktiikka voidaan ymmärtää universaalina tietovarantona. Sotilas voi tehdä oikeita valintoja ymmärtämällä ja soveltamalla tietovarannosta nousevia taktiikan oppeja. Taktiikka elää ja kehittyy jatkuvasti kaikkialla eikä se ole sidottu esimerkiksi yksilöiden tai ryhmien toimintaan. Taktiikan määrittelemisen opiksi mahdollistaa myös keskustelun siitä, mitä sotilaan on taistelusta tiedettävä ja miten tarvittava tieto on parhaiten hankittavissa tai opetettavissa.

Taktiikan ymmärtäminen taitona on riittämätön lähestymistapa. Jos taktiikka on taito käydä taisteluita, minkälaiseen tietoon tai teoriapohjaan taito perustuu? Esimerkiksi jalkapallon pelaaminen voidaan nähdä taitona, joka perustuu esimerkiksi yksilön ymmärrykseen lajin säännöistä ja lainalaisuuksista.

Vastaavasti taktiikan määrittäminen taidoksi vaatii taustalle opin taistelun säännöistä ja lainalaisuuksista, koska taito ei voi syntyä tyhjästä. Toisin sanoen taktiikan määrittäminen taidoksi ei anna rajauksia tai muutakaan rakennetta taktiikan opiskelulle tai kehittämiselle; määritelmän kautta olemme ainoastaan rajaavinamme taktiikkaa, jos taidon sijaan tosiasiaa tarkastelemme taidon taustalla olevaa oppia.

Taktiikka määrittellään toiminnaksi esimerkiksi vuoden 2016 maaoperaatioita käsittelevässä kenttäohjesäännössä: ”Taktiikka on tehtävän toteuttamiseen asetettujen resurssien ja keinojen optimaalista suunnittelua ja sovellettua käyttöä päämäärien saavuttamiseksi taistelussa.”

Taktiikan määrittäminen toiminnaksi ei ole väärin pelkästään samoista syistä kuin taktiikan määrittäminen taidoksi, vaan myös muista syistä. Ainoastaan toiminta kannattaa määritellä toiminnaksi, koska toimintaa on olemassa vain toiminnan aikana. Tämän tiesi jo Aristoteles aikanaan,

kun hän pohti linnun määritelmää: jos lintu määritellään lentäväksi eläimeksi ja lintu ei lennä, vaan esimerkiksi istuu puussa, ei linnun määritelmä pidä paikkaansa. Vastaavasti taktiikan määrittäminen esimerkiksi taistelun suunnitteluksi mahdollistaa taktiikan tutkimuksen ainoastaan silloin, kun joku suunnittelee tai on suunnitellut taistelua. Tässä tilanteessa olemme tutkivina taktiikkaa toimintana, vaikka todellisuudessa tutkimme taktiikkaa oppina. Vastaavasti esimerkiksi lehtikirjoitus tykistön käytöstä taistelussa ei tämän määritelmän mukaan liity taktiikkaan, vaikka se todennäköisesti lisää universaaliala tietovarantoa taisteluiden käymisestä.

Näistä kolmesta vaihtoehdosta taktiikan määrittelemisen opiksi on vaihtoehtoista paras, koska se mahdollistaa käsitejärjestelmän rakentamisen: kaiken pohjana on oppi, josta toimijat ammentavat itselleen osan omaksi tiedokseen ja lopulta muuntavat tietonsa käytännön toiminnaksi. Oppi on nimeltään taktiikka, yksilön omaksuma osa on nimeltään taktinen taito ja taidon muuntaminen käytäntöön voi olla nimeltään esimerkiksi taktinen ajattelu.

Taistelun määritelmän epämääräisyys

Taktiikka on siis oppi taisteluiden käymisestä ja voittamisesta. Taktiikan määritelmää keskeisempi kysymys on kuitenkin taistelun määritelmä. Jokaisessa taktiikan määritelmässä puhutaan taistelusta, mutta sen määrittelemisen on tekemättä.

Taistelun määrittelemisen on ollut aikaisemmin helppoa: 1700-luvulla taistelu oli sitä, että muutaman neliökilometrin alueella ammuskeltiin toisia musketeilla ja rynnäköitiin ratsain. Ensimmäisestä maailmansodasta Persianlahden sotaan taistelussa edelleen ammuskeltiin toisia, mutta aseet kehittyivät, nopeus kasvoi ja alue laajeni.

Nykyisin taistelu voi olla jotain aivan muuta kuin toisten ammuskelua ajassa ja paikassa. Onko lammaspaimenen pommittaminen häivehävittäjällä taistelua? Entä onko joukkueen tilannekuvan lamauttava kyberhyökkäys tai tietyn taisteluosaston maanpuolustustahtoa laskemaan pyrkivä someviesti taistelua? Aikaisemmin taistelun rajaaminen oli suhteellisen helppoa, kun joukkue kävi joukkueen taistelua, komppania komppanian ja prikaati prikaatin. Nykyisin kuitenkin Maavoimien taistelu voi suoraan vaikuttaa komppanian taisteluun, jos esimerkiksi Maavoimien komenta-

jan käyttää ilmasta–maahan-suorituskykyä kompanian etupuolella olevan sillan tuhoamiseen. Vastavasti vastustaja voi pyrkiä lamauttamaan viestijärjestelmät tai murtaa vastarinnan info-operaatiolla antautumatta kertaakaan minkäänlaiseen kaksipuoliseen ammuskeluun. Nykyaikaiset taistelut ovat siis verkottuneet eri tasojen kesken.

Nykyiset ohjesäännöt eivät huomioi taisteluiden muutosta. Esimerkiksi operaatioita käsittelevä Kenttäohjesääntö (KO) 3 käyttää taistelu-sanaa kymmeniä kertoja, mutta missään vaiheessa käsitettä ei avata. Maaoperaatioita käsittelevä KO 3.1 määrittää taistelun seuraavasti: ”Taistelu on eri taistelulajien muodostama kokonaisuus vastustajan kuluttamiseksi, lyömiseksi tai tuhoamiseksi.” Määritelmän mukaan taistelu on siis ’kokonaisuus’, joka koostuu taistelulajeista ja jolla on jokin päämäärä.

Muita määritelmiä taistelulle ei oppaissa ja ohjesäännöissä ole. Se on erikoista, koska taistelu-sanaa käytetään satoja kertoja ja taistelusta johdettuja sanoja löytyy valtavasti (esim. taistelutila, taistelujärjestys, ratkaisutaistelu, taistelualue, taistelulaji, jne.).

Nykyisissä ohjesäännöissä taistelu joka tapauksessa määrittyy taistelulajien kautta, mutta mikä on taistelulaji? Taistelulajeista määritetään, että ne ovat hyökkäys, puolustus ja viivytytys, mutta asiasta ei muuta mainita. Käytännössä siis ylempi käsite (taistelu) määritetään yläkäsitteestä johdetun käsitteen kautta (taistelulaji), jota ei ole määritelty lainkaan.

Taistelun määritelmän puuttuminen johtunee siitä, että sotilaat ovat aina tunnistaneet taistelun nähdessään sellaisen (niin kutsuttu ostensiivinen määrittely), mutta asian problematisointi on jäänyt vähemmälle. Tällaisten määritelmien puutteena on yleensä se, että ne eivät rajaa asioita määritelmän ulko- tai sisäpuolelle, jolloin koko määritelmä on usein käyttökelvoton.

Ratkaisuesitys

Esitän taistelun määritelmäksi seuraavaa: ”Taistelu on tavoitteellinen yhdistelmä eri suorituskykyjä ajassa ja tilassa ihmisten tappamiseksi ja materiaalin tuhoamiseksi”.

Esimerkiksi joen ylitys voi siis olla taistelu, koska siinä yhdistetään tiedustelu, ponttonisillan rakentaminen, tykistön tuli, panssarivaunujen suora-ammuntatuli, johtamisjärjestelmät, informaatiovaikuttaminen ja niin edelleen. Edellytyksenä on, että joen ylitykseen liittyy ihmisten tappamista ja materiaalin tuhoamista, jolloin selustassa tehty joen ylitys ei ole taistelu.

"NYKYISISSÄ OHJESÄÄNNÖISSÄ TAISTELU MÄÄRITTYY TAISTELULAJIEN KAUTTA, MUTTA MIKÄ ON TAISTELULAJI?"

Taistelun määritelmän kautta taktiikka määrittyisi opiksi suorituskykyjen yhdistämisestä ajassa ja tilassa tiettyä tarkoitusta varten. Määritelmän perusteella voidaan keskustella esimerkiksi joen ylittämiseen liittyen, miten ja mihin silta rakennetaan, mihin ja mistä tykistöllä ammutaan, mistä ja millä tuotetaan tilannekuva ja niin edelleen.

Laajemmin tarkasteltuna määritelmän kautta päästään kiinni viiteen keskeiseen hyötyyn:

1) Taistelun määritelmä rajaa taistelun käsittämisen suorituskyvyt (kyky saavuttaa tietty vaikutus), jolloin voidaan pohtia, millaisia suorituskykyjä tarvitaan milläkin tasolla. Käytännössä siis voidaan tarkastella, tarvitseeko perusyksikkö omaa kykyä elektroniseen sodankäyntiin vai riittääkö, että se on vaikkapa puolustushaara-tasolla. Lisäksi tässä keskustelussa voidaan jakaa suorituskyvyt, jotka organisaatio tarvitsee omaan johtoonsa ja mitkä vaikuttavat taisteluun ulkopuolelta.

2) Määritelmän kautta voidaan pohtia, millainen tämän yhdistelmän pitää olla missäkin tilanteessa ja milläkin tasolla. Esimerkiksi vastustajan mairinnousua torjuva taisteluosasto Hankoniemessä tarvitsee erilaisen yhdistelmän suorituskykyjä kuin kohteita suojaava paikallispataljoona Oulussa, puhumattaakaan koko Puolustusvoimien taistelussa eri aikoina tarvittavista suorituskykyjen yhdistelmistä.

3) Voidaan pohtia miten omat suorituskyvyt saadaan yhdistettyä ajassa ja paikassa, miten voidaan estää vastustajaa vaikuttamasta omien suorituskykyjen yhdistämiseen sekä miten saadaan estettyä vastustajaa yhdistämisestä suorituskykyjään haluamallaan tavalla.

4) Taistelun määritelmä selkeyttää ymmärrystä taktiikasta sekä mahdollistaa pohdinnan siitä, miten oppi muuttuu järkeviksi suunnitelmiksi. Käytännössä muuttuminen vaatii prosessin, jota voidaan kutsua esimerkiksi taktiseksi ajatteluksi. Taktisen ajattelun kautta kaikesta taistelun voittamiseen liittyvästä tiedosta saadaan jalostettua tiettyyn aikaan ja tilaan soveltuva yhdistelmä.

5) Määritelmän avulla voidaan jäsentää info-operaatiot ja kyber osaksi taistelua. Info ja kyber liittyvät taisteluun vain, jos niiden avulla pyritään tappamaan ihmisiä ja tuhoamaan materiaalia tai niiden avulla estetään yhdistämästä suorituskykyjä ihmisten tappamiseksi ja materiaalin tuhoamiseksi. Puolustusvoimien ei siis tarvitse kantaa kokonaisvastuuta laaja-alaisen vaikuttamisen erilaisten ilmenemismuotojen tunnistamisesta tai varsinkaan torjumisesta. Tärkeintä on keskittyä taistelun määritelmän mukaiseen tavoitteeseen.

Määritelmän kautta voidaan myös ymmärtää valtava määrä erilaisia muita käsitteitä: Taistelutekniikka voisi olla oppi yhden suorituskyvyn toiminnasta osana suorituskykyjen yhdistelmää. Taistelutila viittaisi eri operatiivisten toimintaympäristöjen yhdistelmään (maa, meri, ilma, avaruus, kyber, info), jossa suorituskykyjä käytetään ja taistelujärjestys puolestaan järjestykseen, jolla suorituskyvyt tuodaan taistelutilaan. Lisäksi taistelulaji voisi kuvata liikettä ja liikkeen suuntautumista taistelussa. Myös aloitteen merkitystä voisi pohtia uuden taisteluiden määritelmän kautta, koska aloitteessa on kyse suori-

tuskykyjen yhdistämisen nopeudesta suhteessa vastustajaan.

Määritelmän kautta päästään siis kiinni lukuisiin hyötyihin. Suurin hyöty kuitenkin olisi, että määritelmän kautta voitaisiin tutkia, mikä on tarvittava suorituskykyjen yhdistelmä tulevaisuudessa.

Tulevaisuus voi tuoda mukanaan valtavia muutoksia, eikä nykyinen suomalainen oppi taisteluiden voittamisesta ole enää ajanmukainen. Suomalainen maasodankäynnin taktiikka nojaa vahvasti vastustajan pysäyttämiseen sekä siihen vaikuttamiseen panssaritorjunnalla ja epäsuoralla tulella. Toisin sanoen maasodankäyntiin on muodostunut voiton kaava (SULUTE+PST+EPÄS)*TUKI=VOITTO, joka ei välttämättä enää päde, jos esimerkiksi vihollista ei tarvitse enää pysäyttää, jotta siihen voi vaikuttaa.

Uusien suorituskykyjen sekä uusien toimintaympäristöjen takia meidän täytyykin tarkastella taktiikkaa uudesta näkökulmasta. Taktiikan määrittäminen opiksi taistelun voittamisesta ja yllä esitetty taistelun määritelmä mahdollistavat keskustelun tulevaisuuden sodankäynnistä. ■

VALMIS TOIMINTAAN

PELI™ TELINEET JA KENTTÄTYÖPÖYDÄT HETI KÄYTETTÄVÄT SOTILASTARKAISUT

Peli Mobile Military -tuotteet ovat taktisen suunnittelun elintärkeitä komponentteja. Ne varmistavat kriittisten laitteiden toimivuuden ja edistävät komentokeskusten tehokasta perustamista. Peli Mobile Military -ratkaisut ovat vesitiiviitä, ilmatiiviitä, iskunkestäviä ja ne on suunniteltu täyttämään STANAG 4280 ja DEF-STAN 81-41 sotilasstandardit.

Saatavilla on täysin konfiguroitavia ja "varastossa" olevia ratkaisuja.

TELINEKOTELOT

Kannettavat, iskunkestävät ratkaisut telineeseen asennettaville laitteille.

KENTTÄTYÖPÖYDÄT

Kestävä ja taitettava yhdeksi kestäväksi kuljetussäiliöksi.

MADE IN

USA

SITOUTUNUT ERINOMAISUUTEEN

KATSO KAIKKI TIEDOT SIVUSTOLTA PELI.COM/GUARANTEE.

PELI.COM

Kosovon rauhanprosessi oli kaatua viime hetkillä vuonna 1999

Neuvotteluratkaisu Kosovon kriisiin tuli välttämättömäksi tilanteen ajauduttua sodaksi Naton ja serbijohtoisen Jugoslavian liittoarmeijan välillä maaliskuussa 1999. Nuo neuvottelut käytiin Suomen silloisen presidentin Martti Ahtisaaren johdolla 4.5.–3.6.1999.

Naton pommitusten kohteina keväällä 1999 olivat Jugoslavian hallinto- ja sotilasrakenteet sekä televisiokeskukset. Pääkaupunki Belgrad oli kohteena huhtikuussa 1999.

KUVA: EVERETT / LEHTIKUVA

TEKSTI **ALPO RUSI**

VTT, entinen suurlähettiläs, Martti Ahtisaaren Kosovo-delegaation jäsen 1999.

Jugoslavia oli riistänyt Kosovolta autonomian 1989, minkä jälkeen sitä hallittiin Belgradista. Jugoslavian liittovaltion erikoispoliisi kovensi etnisiä vainoja Kosovossa etenkin sen jälkeen, kun maakunnan enemmistönä olleet albaanit perustivat maanalaisen armeijan UCK:n 1996. Kodeistaan ajettuja pakolaisia virtasi etenkin nykyiseen Pohjois-Makedoniaan. Helmikuussa 1999 Pariisin lähellä Rambouillet’issa neuvoteltiin kolme viikkoa tuloksettomasti kriisin päättämisestä.

Nato aloitti ilmasodan Jugoslavian liittovaltion sotilaallisiin kohteisiin 24.3. kuitenkin ilman todellista YK:n hyväksyntää. Vaaleihin valmistautuvassa Suomessa selvä enemmistö kansalaisista hyväksyi Naton väliintulon, mutta puolueet olivat silti erimielisiä, tulisiko rauhanturvalakia muuttaa, jotta Suomi voisi osallistua YK:n alaisiin operaatioihin, jotka sallisivat voiman käytön. Tasavallan presidentti **Martti Ahtisaari** antoi lausuntoja, joissa paheksuttiin serbien väkivaltaisuuksia.

Naton pommitukset hyväksyttiin

EU:n ulkoministerit antoivat kuitenkin tukensa Naton ilmaiskuille, joiden tavoitteena oli taivutella Jugoslavian liittovaltion presidentti **Slobodan Milošević** neuvottelupöytänsä mieluiten päivissä kuin vii-

Kesällä 2023 väkivaltaisuuudet tekivät paluuta vuonna 2008 itsenäistyneen Kosovon rajoille. Serbia on siirtänyt raskasta aseistusta ja sotilaita Kosovon rajalle, ja Nato on osaltaan vahvistanut Nato-johdosta KFOR:ia. Historia tekee paluuta Länsi-Balkanille.

koissa. Näin myös Suomi siirtyi kuin huomaamatta Naton ilmaiskujen tukijaksi. Tilanne kehittyi poliittisesti herkäksi ei vain EU:ssa vaan etenkin Venäjällä huhtikuun puolivälissä, kun pommituksien tulokset uhkasivat jäädä vaille poliittista vaikutusta Belgradissa. Lukkiutunut tilanne avasi kuitenkin diplomatialle jälleen mahdollisuuksia.

YK:ssa pääsihteeri **Kofi Annan** suunnitteli Ruotsin entiselle pääministerille **Carl Bildtille** keskeistä YK-roolia Rambouillet’in prosessin elvyttämiseksi. Huhtikuun alussa Berliinissä *EastWest-instituutin* konferenssissa tämän kirjoituksen tekijä tapasi ruotsalaispankkiirin **Peter Castenfeltin**. Hän oli *Harvard Business Schoolin* kasvatti ja toiminut 1990-luvun alusta ilman palkkaa yhtenä **Boris Jeltsinin** hallinnon taloudellisena neuvonantajana. Konferenssissa työskenteli saksalaisen professorin **Karl Kaiserin** johtama työryhmä, joka luonnosteli Kosovon sodalle rauhan polkua, josta yhteenveto toimitettiin sekä Valkoiseen Taloon että Kremlin johdolle.

Venäjällä alkoi valtataistelu

Castenfeltin kautta saatiin parin viikon päästä Helsinkiin vihje, että valtataistelu Moskovassa oli työntämässä pääministeri **Jevgeni Primakovin** sivuraitteelle. Hän oli yrittänyt neuvotella suoraan Miloševićin kanssa, mutta samalla nähtävästi käynyt omaa presidentinvaaliaan, joka häämötti Venäjällä talvel-

IMAGOIMAGESSTOCK / LEHTIKUVA

Kosovon rauhanneuvottelujen vetäjäksi pyydetty tasavallan presidentti Martti Ahtisaari joutui matkustamaan paljon valmistellessaan suunnitelmaansa. Paluumatkalla Moskovan käynniltään 26.–27.5.1999 hän ehti tavata 27.5. illalla vielä Saksan liittokansleri Gerhard Schröderin.

la 2000. Jeltsin nimitti parin viikon päästä sisäministerin, turvallisuuspalvelu FSB:n entisen päällikön **Sergei Stepašinin** hänen tilalleen.

Castenfelt oli saanut tietonsa suoraan Stepašinin esikunnasta, jonka epäviralliseen neuvonantajapiiriin hän lukeutui. Maaliskuussa FSB:n päälliköistä **Vladimir Putinista** oli tullut myös turvallisuusneuvoston sihteeri. Kuten myöhemmin on selvinnyt, valta-asemiaan vahvistanut Putin esitteli pian tämän jälkeen **Viktor Tšernomyrdinin** presidentin Balkan-erityisedustajaksi.

Martti Ahtisaari pyydettiin neuvottelijaksi

Yhdysvallat ei jäänyt odottelemaan Annanin ratkaisuja vaan varaulkoministeri **Strobe Talbott** pyysi 5.5. tasavallan presidentti Martti Ahtisaarta vetä-

mään neuvotteluja, mille hän sai myös Tšernomyrdinin hyväksynnän. Toukokuun puolivälin valmistelemissa keskusteluissa Yhdysvallat oli jo sopinut Venäjän kanssa kahdesta työryhmästä, joissa käsiteltiin serbijoukkojen vetäytymistä ja pakolaiskysymyksen hoitoa. Jatkossa asialista laajeni koskemaan YK:n ja Naton rooleja, rauhanturvaamisen yksityiskohtia ja Kosovon autonomian palauttamista.

Kolmikantaiset neuvottelut alkoivat Helsingissä 18.–19.5. jota ennen Saksan liittokansleri **Gerhard Schröder** oli EU:n puheenjohtajan ominaisuudessa nimennyt Ahtisaaren 7.5. Hannoverissa pikahälytyksellä järjestetyssä tapaamisessa myös EU:n edustajaksi. Venäjä kyseli ymmärrettävästi, oliko Suomen presidentti YK:n vai EU:n edustaja, mutta mahdollinen ongelma hautautui nopeasti edenneiden tapahtumien jalkoihin, koska tie rauhaan oli vielä

monen mutkan takana. Schröder oli kuitenkin toivonut kireää aikataulua, ”koska muutoin hallitukseni kaatuu”.

Castenfelt kävi Helsingissä ensimmäisen neuvottelukierroksen katveessa. Tässä vaiheessa Ahtisaari sai kaikki taustatiedot tapaamisesta, jolloin hän rohkaisi yhteyden ylläpitämistä jotta ”tietäisimme Moskovan tapahtumista”. Ruotsalaispankkiirin kanssa tämän kirjoittaja pohti yleisellä tasolla neuvottelujen tavoitteita, koska niistä oli julkisuudessa tietoa neuvottelijoiden lehdistölle antamien tietojenkin pohjalta. Castenfelt harjoitti Stepašinin (ja Putinin) tuella ”back-channel”- eli kullisidiplomatiaa, jonka estäminen oli käytännössä mahdotonta. Hän tapasi myös Saksan liittokanslerin neuvonantaja Berliinissä. Castenfeltin kanssa käydyt keskustelut olivat ymmärrettäviä kahdessa suhteessa. Ensinnäkin jotta hän ei tekisi virheitä, kun hän Kremlin epävirallisena yhteyshenkilönä tapasi Miloševićin edustajia. Toiseksi hän täydensi tietojamme Kremlin sisäisestä valtataistelusta.

Ahtisaaren johtama prosessi oli kuitenkin vaarassa kaatua 29.5. jota ennen neuvotteluja jatkettiin kaksi päivää toisen kerran 26.–27.5. Moskovassa, Stalinin entisellä sivu-datshalla. Ahtisaari ja Talbott saivat näissä neuvotteluissa tiedon murusia, että Jeltsin olisi valmis jatkamaan neuvotteluja tuloshakuisesti. Tähän viittasi pääministeri Stepašin Ahtisaaren kanssa 26.5 käymissä neuvotteluissa. Venäjän uusi pääministeri totesi suorasukaisesti, että ”ellei Milošević sopeudu rauhaan, hän kantaa vastuun. Hän on vaikea henkilö. Hänen kannaltaan sopimus tarkoittaa ei vain poliittista vaan ehkäpä myös fyysistä loppua”.

Kaksi ongelmaa ratkaistavana

Paluumatkalla Moskovasta oli 27.5. Berliinissä illan suussa tapaaminen liittokansleri Schröderin kanssa. Ahtisaari esitteli laatimansa uuden luonnoksen, jossa ratkottiin kahta ongelmaa: kansainvälisen sotilasoperaation johtorakennetta ja jäävien sekä lähtevien serbien lukumääriä. Schröder sai selostuksen ohella tohtori **Ilmari Susiluodon** muistioita Kosovon kriisin taustoista, jotka olivat tarpeen kun Ranskan ja Saksan johtajat pitivät Toulousessa kahdena seuraavana päivänä huippukokoustaan. *Mariakadun puolelta* -kirjassa (2000) on viittaus, miten Schröderin neuvonantaja **Michael Steiner** sai huippukokouksessa aikaan päätöksen, että Ahtisaaren johtamat neuvottelijat kutsutaan Bonniin ratko-

maan viimeisiä erimielisyyksiä, jos niitä ylipäätään voitiin ratkoa. Kirjassa ei kerrota tarkemmin, miten Steinerein ilmoittama päätös syntyi.

Hermostunut Steiner otti yhteyden Toulousesta tämän kirjoituksen tekijään varhain aamulla 29.5. Hän selosti, että EU:n ulkoministerit olivat halunneet saada Tšernomyrdinin kuultavaksi 31.5. yleisten asioiden neuvostoon, minkä kansleri pystyi estämään. Parin tunnin päästä Steiner soitti uudestaan ja kertoi, että huippukokouksessa oli presidentti **Jacques Chirac**in vaatimuksesta esillä – ja ulkoministeri **Joschka Fischer**in tukemana – Ahtisaaren johtamien neuvottelujen siirtäminen G-8:n vastuulle. Erikoista oli myös Steinerein välittämä Tšernomyrdinin avustajan **Markovin** toivomus, että Talbottin tilalle Yhdysvallat nimittäisi varapresidentti **Al Gore**n.

Kerroin Steinerille puhelimesta ”läpimurron olevan käsillä” ja vetosin, että hän saisi kumotuksi Chiracin suunnitelmat. Steiner soitti parin tunnin päästä ja kertoi Schröderin saaneen läpi uuden päätöksen, jonka pohjalta Ahtisaarelle annetaan vielä ”yksi mahdollisuus” ratkoa ongelmat 1.6. Bonnissa valtion vierashotellissa Petersbergissä. Totesin Ahtisaaren torjuneen Al Gorea koskeneen toivomuksen suoralta kädeltä. Soitin Markovin välittämästä toivomuksesta ja sen kohtalosta myös Yhdysvaltojen Helsingin lähettiläälle **Eric Edelmanille**, eikä siihen enää palattu.

Cambridgen yliopiston tohtoritutkija **Naman Habtom Desta** on tulevaa väitöskirjaansa *Sweden and the Yugoslav Wars, 1991–2001*, valmistellessaan saanut selville, että Jugoslavian liittovaltion ulkoministeri tapasi Miloševićin pyynnöstä Ruotsin Belgradin suurlähettilään 26.5. ja oli tällöin esittänyt Tukholmalle, että Ruotsi toimisi välittäjänä suorien neuvottelujen avaamiseksi Yhdysvaltojen johdon kanssa joukkojen vetäytymisestä, rauhanturvajoukkojen koostumuksesta ja pakolaisten paluusta. Tukholma oli ollut epäileväinen ehdotukselle, mutta kuitenkin välittänyt sen eteenpäin.

Lähettiläs oli vakuuttunut, että jollei Ruotsi toimi välittäjänä, joku muu tulisi sen tilalle. Hän oli myös varma, että näin Ruotsi vahvistaisi asemiaan Balkanilla. Ehdotus viittasi siihen, että Belgradin johto yritti viime hetkellä koittaa kepillä jäätä ja neuvotella suoraan Washingtonin kanssa Ruotsin välityksellä. Yhdysvaltain hallinnossa asiaa puitiin, mutta tehtiin johtopäätös, että suorat neuvottelut legitimoisivat Miloševićin asemaa eikä ehdotukseen suostuttu. Destan mukaan Castenfeltillä ei tässä episodis-

sa ollut mitään roolia. Se olisi myös epäloogista, koska Milošević toimi selvästi Stepašin selän takana. Ruotsi oli melkein ampunut diplomaattisen harhalaukauksen, mutta ilman, että aloite olisi vuotanut julkisuuteen.

Ahtisaaren delegaatio ei Miloševićin hankkeesta saanut missään vaiheessa tietoja, ellei Talbott ollut siitä viestinyt luottamuksellisesti Ahtisaarelle. Stepašinin kertoman valossa aloite ei olisi voinut saada kaikupohjaa Moskovassa. Neuvottelut vierashotellissa venyivät aamutunneille 2.6., koska Venäjän delegaatiolla oli vaikeuksia löytää yhteisymmärrystä, kun delegaation sotilasedustajat vastustivat tekeillä ollutta asiakirjaa. CNN oli kertonut samana aamulla, että Venäjän delegaatio palaisi Moskovaan, mutta uutinen osoittautui ankaksi, vaikka se saattoi olla peräisin Venäjän delegaation sotilasedustajien piiristä. Pääsyyinä heidän vastustukseensa oli sopimukseen sisältynyt määräys kaikkien serbisotilaiden ja poliisien vetäytymisestä Kosovosta. Toinen syy liittyi Venäjän joukkojen rooliin Nato-johtoisessa KFOR-rauhanturvaoperaatioissa.

Menettikö Stepašin lopulta asemansa FSB:n päällikölle Vladimir Putinille elokuun alussa Kosovon rauhan edistämisen seurauksena, jää jatkotutkimuksen varaan. Vaikka turvallisuusneuvoston sihteeriksi noussut Putin ei asettunutkaan vastustamaan rauhan tekoa, eikä ilmeisesti ollut avoimesti liittoutunut Venäjän delegaatioon kuuluneen kenraaliversti Leonid Ivashovin kanssa, hän alkoi varsin pian kuitenkin esiintyä Kosovon rauhan arvostelijana, mistä Strobe Talbott on kertonut muistelmissaan *The Russian Hand* (2002).

Venäjä teki "rauhanturvaoperaation"

Kosovon rauhan tiellä oli jatkossa vielä monta vääntöä sopimuksen toimeenpanon yksityiskohdista. Rauha järkkäsi vakavasti, kun Bosniaan sijoitetut venäläiset rauhanturvaajat miehittivät 12.6. Pristinan lentokentän muodollisesti käynnistääkseen rauhanturvaoperaation. Naton joukot tulivat Kosvoon pari tuntia myöhemmin, mutta yhteenotolta vältyttiin. Lopullinen yhteisymmärrys saatiin vasta kesäkuun lopulla Ahtisaaren isännöimissä jatkoneuvotteluisa Helsingissä, josta on selostus **Tapani Ruokasen** ja **Katri Merikallion** *Matkalla*-teoksessa (2011).

Vaikka Kosvoon saatiin aikaiseksi rauha, ei siihen johtaneen prosessin kaikkia käännteitä ole vielä saatu riittävästi selvitettyä. *Financial Times* oli jul-

kaissut pian Kosovon rauhan jälkeen artikkelin, jossa oli kuvattu kömpelösti Castenfeltin roolia. Hän oletti itse, kuten tämän kirjoittaja, artikkelin olleen lähtöisin Saksasta. Schröder nähtävästi poliitikkona toivoi, että hänelle kuului myös yksi jalokivi kruunusta, koska rauha saavutettiin Saksan EU-puheenjohtajakaudella ja osittain ansiostakin. Stepašinin esikunnassa oli vuotoja myös pahoiteltu.

Syntyneestä julkisuudesta Castenfelt oli aidosti huolissaan eikä syyttä. Ahtisaaren ja ulkoministeri **Madelaine Albrightin** keskusteluissa 18.6.1999 tuli esille myös Castenfeltin rooli, jota Ahtisaari piti peräti hyödyllisenä (not an unhelpful role) ja mainitsee yhteydenpitäjäksi Castenfeltiin **Alpo Rusin**, kuten Yhdysvaltain ulkoministerin salauksesta poistettussa muistiossa todetaan.

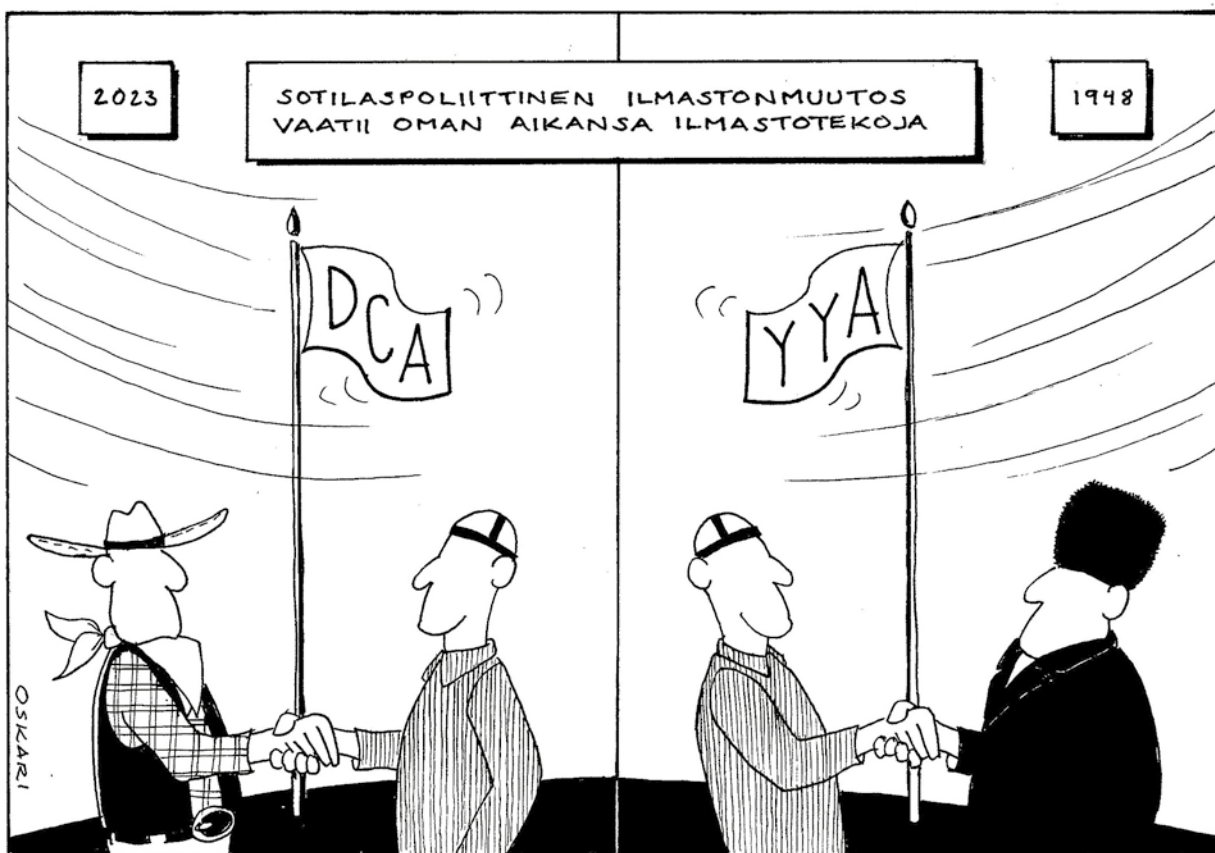
Suomessakin presidenttipeli samaan aikaan

Kosovon prosessi tapahtui samaan aikaan kun SDP:ssä käytiin sisäistä presidenttipeliä. Istuvaa presidenttiä haluttiin syrjäyttää, mihin lopulta löytyi menetelmäksi uusi esivaali. Ahtisaari oli avoin jatkokaudelle, mutta ei ollut valmis asettumaan uudelleen esivaaliin, joka oli ratkennut hänen eduksansa toukokuussa 1993. Ahtisaarta oli arvosteltu SDP:ssä avoimesti Venäjän suhteiden laiminlyönneistä. Rauha tuli Ahtisaaren toisen kauden varmistamisen kannalta pari viikkoa liian myöhään.

Naton pommituksia sekä Länsi-Balkanin vaikusprosessia ryhdyttiin arvostelemaan avoimesti jo kesäkuussa presidentti **Mauno Koiviston** johdolla. Tämä loi ilmapiiriä, jossa voiton marjat keräsivät Venäjällä rauhansopimuksen vastustajat ja Suomessa Nato-jäsenyyden arvostelijat.

Syytä tai toisesta Ahtisaari ei vastannut arvostelijoille. ”Olen varma, ettei Milošević olisi hyväksynyt Belgradiin viemääni tarjousta, elleivät pommitukset olisi tehneet tehtävänsä”, Ahtisaari totesi vasta 2011 *Matkalla*-teokseen antamassaan lausunnossa. Tämä arvio olisi voinut 1999 hiljentää Kosovon pommitusten arvostelijoita.

On vaikea jälkikäteen arvioida motiiveja, jotka estivät häntä puolustamasta selkeästi pommituksia heti tuoreeltaan. Ehkä hän katsoi tehtävänsä päättyneen sillä erää. Pommitusten puolustaminen jäi muiden delegaatioissa toimineiden vastuulle, eikä heitäkään lopulta ollut monta ehkä siksi, että Nato-jäsenyyden kannatus romahti Suomessa heti kesän 1999 jälkeen. Suomen Nato-suhde jäädytettiin, mitä tuskin pahoiteltiin Moskovassa. ■

Joulutervehdys puolustusvoimille

Valmistamme korkealaatuisia
TIMANTTI-HYLLYSTÖJÄ
sekä SISUSTUSPANEELIJA
www.laatupaneeli.fi

P. Rotola-Pukkila Oy

61800 Kauhajoki
Puh. (06) 230 1000
Sähköposti: info@timantti.com
www.timantti.com

NORELCO

Nordic Electric Company

Nojanmaan teollisuusalue
57210 Savonlinna
Puh. (015) 576 770
Fax (015) 576 7710
www.norelco.fi

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2024!

sales.defence@forcit.fi
www.forcit.fi

Venäjän rauhanturvaajia "Autuaita rauhantekijät" -muistomerkillä saapumisensa muistopäivänä 29.7.2023.

Lähde: president.gospmr.ru

Ukrainan passiivinen lounaisrintama

Venäjän Asevoimien Operatiivisen Ryhmän (OGRF) toiminta Transnistriassa 1995–2023.

KIRJOITTAJA **NICO LAMMINPARRAS**
FM

Aika ajoin Ukrainan-sodan yhteydessä spekulatiot ukrainalaisinvaasiosta Transnistriaan ja/tai sinne sijoitettujen Venäjän asevoimien operatiivisen ryhmän sekä Cobasnan asevarastojen asemasta kiihtyvät sanaharkaksi. Kremlin ja Kiovan välillä. Viimeksi sodan syttymisen vuosipäivänä 24.2.2023.

Vuotta aiemmin Moldovan, Transnistrian ja Venäjän keskinäisen debatin laukaisi Euroopan neuvoston parlamentaarisen kokouksen mietintö Venäjstä Transnistrian miehittäjänä. Neuvostoliiton 14. Kaartinarmeijan perillisinä OGRF:n 2000 miehen status on mitä kiistanalaisin: lokakuun 1994 sopimukseen pohjaten Moldova vaatii Venäjän täyttävätyymistä, korostaen perustuslaillista suvereeniuttaan kansainvälisesti tunnustettuine rajoineen.

Transnistrian silmissä venäläissotilas lakkautti verenvuodatuksen kesällä 1992 ja yhä takaa Dnestrin rauhan ja Moskova kytkee vetäytymisen konfliktin poliittiseen ratkaisuun.

Itä-Euroopan Nato- ja USA-lähentymisten myötä Putin hyllytti sitoumukset, ja maaliskuussa 2015 Venäjä vielä sanoutui irti Tavanomaiset aseet Euroopassa -sopimuksesta. Tämän jälkeen Ukraina kumosi venäläissotilaiden kauttakulkusopimuksen. Elokuun 2023 puolivälissä Operatiivinen ryhmä on Kiovalle varmistettava sivusta ja Chişinăulle ”täyden neutraliteetin” este – mutta kummassakaan suunnassa ei ulospääsyä ole.

Voimayhtymän jäännö

Marraskuussa 1956 muodostetun Neuvostoliiton 14. Armeijan tehtäviksi tulivat ylliotteen varmistaminen Balkanin niemimaalla, neuvostolaisittain Lounaisrintamalla. Toinen strateginen tavoite oli Pohjois-Afrikassa, siis sikäläiset itsenäisyys- ja arabisosialismipyrkimykset. Näistä yhtäaikainen Suezin kriisi tarjosi paraatiesimerkin.

Voimayhtymän kaksi panssaridivisioonaa, yksi maahanlaskudivisioonaa, raskaan ja kevyen tykistön, helikopteri- sekä muut yksiköt sijoittuivat Moldovan SNT:ssa pohjoiseen Bălţiin, itäiseen Tiraspoliin ja eteläiseen Cahuliin. Kommentopaikka ja sen takainen kasarmialue sijaitsivat Chişinăun länsilaidalla. Nykyään tiloissa toimivat Moldovan Puolustusministeriö sekä varuskunta (Tabăra Militară 142).

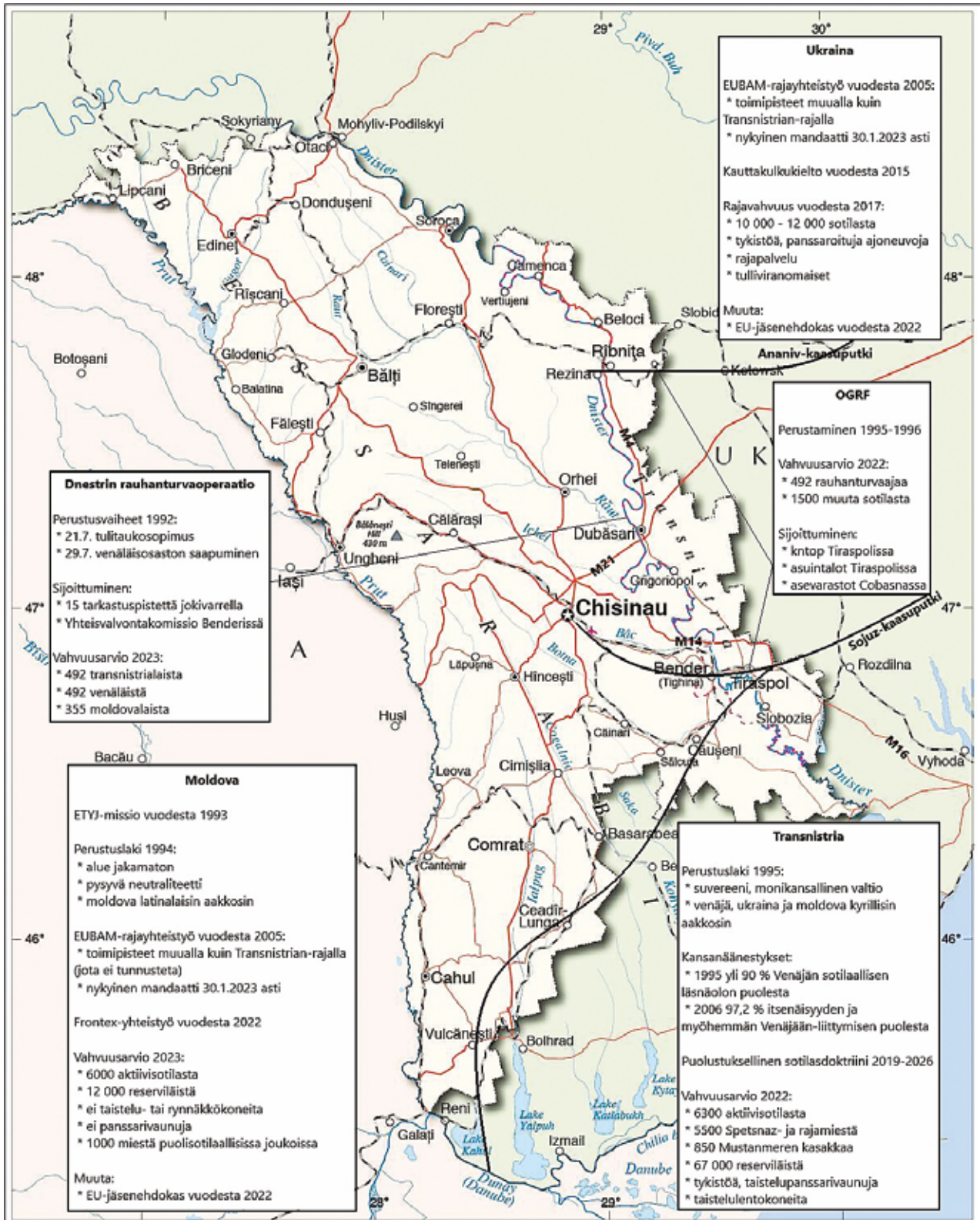
Osa yhtymästä majaili rajan takana Bolhradissa Ukrainan sosialistisessa neuvostotasavallassa. Lisäksi 14. Armeijalle oli alistettu yksiköitä 5. Ilma-armeijasta sekä laivastosta, arvattavasti Afrikan-operaatioita varten. Toisaalta näiden toteuttamisessa omat kysymyksensä olisivat olleet huoltoetäisyydet sekä Bosporin asema Turkin ja Kreikan liittyttyä neljä vuotta aiemmin Natoon.

Kylmässä sodassa, ja hieman sen jälkeen, 14. Armeijan voi arvioida muodostaneen ydin-Venäjän (SFNT) lounaisimman puolustuksen. Analogiahan tarjoutuu Valko-Venäjstä, joka muodosti ja yhä muodostaa läntisimmän. Samalla käy raadollisen luontevaksi se, että nykyohjusten kantomatkojen puitteissa Kreml mieltä pitää Natoon – tai ehkä täsmällisemmin, Yhdysvallat – ei vain Ukrainan, vaan myös Moldovan länsipuolella.

Puolentalinta perestroikassa

Alun perin Moldovan väestöryhmien yhteinen uudistusrintama hajosi kielilakiin 31.8.1989. Huomionarvoista on, että tämä päätös määrittä juuri 'moldovan' (eikä romanian) latinalaisaakkosin valtion ainoaksi viralliseksi kieleksi. Tavoitteina siinsivät muun muassa ”torjua kielellistä deformaatiota” ja ”korottaa moldovalaisen kansan omakielistä kulttuuria”.

Venäjän asevoimien Operatiivisen ryhmän toimintaympäristö 2023.

Kysymys venäjän asemasta huoletti erityisesti eteläisten gagauzien parissa ja Dnestrin-seudun teollisuuskeskuksissa. Edelliset kuuluttivat autonomiansa marraskuussa 1989, kun taas itäiset Rîbnița/Rybnitsa ja Tiraspol pitivät kansanäänestykset jokivarren autonomiasta. Tähän vaateeseen energia- ja liikenneyhteyksien solmukohta Tighina/Bender pian yhtyi.

Vuoden 1990 kevät-kesällä reformimielisten kommunistien ja kansallismielisten hallitsema Moldova siirtyi tavaamaan nimensä nykymuotoisesti sekä otti käyttöön Romanian Trikolorin ja hymnin, mikä vähemmistöissä herätti pelkoa pakkomanialaistamisesta. Gagauzit julistivat tasavaltansa itsenäiseksi 19.8.1990, ja Transnistria kuulutettiin 2.9.1990. Sisällissota oli puhjeta lokakuussa Gagauzian pääkaupunki Comratissa, mutta 14. Armeijan yksiköiden ja Neuvostoliiton sisäministeriön joukkojen väliintulo ehkäisi vihollisuudet.

Vain viikkoja myöhemmin laukaustenvaihdossa itäsuuntaisen M21-valtatien sillalla vesivoimalakaupunki Dubäsariissa/Dubossaryssa sai surmansa kolme ja haavoittui useita. Tulkinnat tapahtumasta korostavat joko moldovalalaisten enemmistöä uhreina tai yhteenoton merkitystä Transnistrian olemassaolon välttämättömyydelle. Todennäköisimmin tautalla kuului se, että 14. Armeija oli ottanut joen strategisia ylikulkuja haltuunsa ja varusti sekä koulutti niin kutsuttua paikalliskaartiä – turvaten siten sekä Transnistrian julistamisen syyskuussa 1990 että sen itsenäisyyskansanäänestyksen joulukuussa 1991.

Sodassa sinetöity

Kuten useimmat neuvostotasavallat, Moldova julistautui itsenäiseksi **Gennadi Janajevin** juntan kaatumisen vanavedessä, 27 p:nä elokuuta 1991. Transnistriasta sitä vastoin oli kaappauksen tueksi lähetetty raskaasti aseistettu pataljoona. Luottamuksen romahtaminen emävaltioon näkyi silti siinä, että vastauksena Moldovan asevoimien perustamiselle 3.9.1991 Tiraspol ryhtyi kolme päivää myöhemmin luomaan oman armeijansa komentorakenteita.

Huolimatta marraskuun sopimuksesta pyrkiä rauhanomaiseen ratkaisuun Transnistrian konflikti syveni aseelliseksi Dubäsariissa/Dubossaryssa 13.12.1991, ja täysimittaiseksi sodaksi se eskaloitui samaisista poteroista 2.3.1992. Vaikka **Boris Jeltsi-**

nin Venäjän rooli edeltävänä kahtena vuotena muodostui häilyväksi, nyt Kremlin mukanaolo vahvistui. Jeltsin siirsi 14. Armeijan Moskovan oikeusvaltaan 1.4.1992, ja haukkamainen varapresidentti **Aleksandr Rutskoj** propagoi julkisesti ulkovenäläisten asiaa Tiraspolissa.

Toisaalta 14. Armeija luovutti hävittäjälaivueen Moldovan haltuun, mutta sen sekaantuminen sotaan kiihtyi toukokuusta 1992 lukien. Kesäkuussa nimitetty komentaja kenraaliluutnantti **Aleksandr Lebed** puhui avoimesti Transnistriasta venäläisenä maaperänä. 14. Armeijan toinen väliintulo Benderissä heinäkuussa 1992 lakkautti taistelut, ja 21.7.1992 solmittu Moldovan ja Venäjän välinen tulitaukosopimus (Transnistria tarkkailijana) loi yhä toimivan rauhanturvamallin.

Transnistrian kulmasta satoja kuolleita ja yli tuhat haavoittunutta aiheuttanut Benderin ”tragedia” teki sovinnon mahdolliseksi. Vuonna 1994 Moldovassa valtaan kuitenkin nousivat maltillisemmat agraaridemokraatit. Luonnosteltu perustuslaki linjasi Moldovan toki jakamattomaksi ja moldovankieliseksi, mutta soi gagauzeille autonomisen aseman, ja tässä yhteydessä myös keskusteluyhteys Tiraspoliin aukesi.

Vetäytymisen vuosikymmen

Lokakuussa 1994 Moldova ja Venäjä sopivat keskinäisesti 14. Armeijan vetäytymisestä kolmen vuoden sisällä. Yhtäältä sarastaneiden neuvottelukontaktien ja toisaalta vetäytymissopimuksesta sivuun jäämisen vuoksi Transnistrian oli vahvistettava poliittista ja sotilaallista selkänjojaansa. Vuoden 1995 kansanäänestyksissä tasavallan uuden perustuslain hyväksyi valtava enemmistö – ja Venäjän sotilaallisen läsnäolon yli 90 prosenttia.

On arvioitu, että 1990-puoliväliin saakka venäläisvahvuus Transnistriassa käsitti 6500 sotilasta, mutta että vetäytymisen myötä se aleni 2600 mieheen. Operatiivisen ryhmän synty kesällä 1995 nivoutuu juuri tähän prosessiin, ja vuonna 1996 sen tehtäväksi tuli Cobasnaan DDR:stä, Tšekkoslovakiasta ja muista ex-satelliittivaltioista evakuoitujen noin 40 tuhannen tonnin asevarastojen valvonta sekä poiskuljetus tai hävitys.

Lisäksi taannoisen Neuvostoliiton voimayhtymän mainitut panssari- ja maahanlaskudivisioo-

nat majailivat Moldovan oikeusvallan piirissä, so. Dnestrin länsipuolella, vuoteen 1998 asti. ETYJ:n Istanbulin-tapaamisessa vuosituhannen lopulla vetäytymisen takarajaa pidennettiin kolmella vuodella. Vielä keväällä 2003 Venäjä hävitti tai siirsi pois Tavanomaiset aseet Euroopassa (TAE, engl. CFE) -sopimuksen kieltämää aseistusta.

George W. Bush nuoremman visioimat Itä-Euroopan ohjuskilpiahankkeet, samoin kuin Puolan, Romanian, Bulgarian ja Tšekin Tasavallan tiivistyvä yhteistyö Yhdysvaltain ja Natoon kanssa, kiristivät kansainvälisiä suhteita. Vastatoimena Moskova keskeytti vetäytymistoimet Moldovassa. Siitä huolimatta, että ohjuskilpihanke eteni lähinnä diskursseissa, **Vladimir Putin** kumosi Istanbulin-sitoumukset vuonna 2007.

Voimistuvat vaatimukset

Krimin ja Itä-Ukrainan tapahtumat 2014 nostattivat jälleen paitsi keskustelua Itä-Euroopan venäjänkielisistä, myös Venäjän sotilaallisesta läsnäolosta Moldovassa. Samanaikaisesti esiintyi väitteitä Odessan levottomuuksien lietsojista Transnistria tukikohtaan ja ukrainalaisten valmistelemista Transnistrian-vastaisista operaatioista. Kokonaiskuvassa tasavallan ja Ukrainan raja-alue säilyi rauhallisena.

Maaliskuussa 2015 Moskova irtisanoutui TAE-sopimuksesta. Kiova vastasi kaksi kuukautta myöhemmin irtisanomalla sopimuksen venäläisjoukkojen kauttakulusta. Viimeistään tämä korkeimman tason päätös sulki poistumisväylät OGRF:ltä, ja se arvatinkin tähtäsi osaston näännyttämiseen vailla yhteyksiä emämaahan.

Moldovan presidentinvaaleissa 2016 keskustaoikeiston länsimielinen ehdokas **Maia Sandu** nosti vetäytymisvaatimuksen esiin, mutta tuolloin hän hävisi itäsuuntautuneiden sosialistien **Igor Dodonille**. Virkakaudellaan 2016–2020 Dodon kiitteli venäläisrauhanturvaajia Dnestrin vakauden menestykkäästä ylläpitämisestä. Hän ei argumentoinut Venäjän vetäytymistä Moldovan perustuslaillisen jakamattomuuden tai neutraliteetin periaatteilla.

Tultuaan marraskuussa 2020 valituksi presidentiksi Maia Sandu toisti valtiosuvereniteettiin palautuvan vetäytymisvaatimuksen. Tätä sekä Tiraspol etä Kreml moittivat, vedoten ensi sijassa kesän 1992 ratkaisevaan väliintuloon sekä Dnestrin rauhan ylläpitämiseen. Ilmiselvästi väsyttyään klassisiin näkökohtiin Sandu rakensi loppuvuoden 2021 diskursseissa Cobasnan varaan: neuvostoaikaiset ammuk-

set muodostavat ympäristöriskin ja humanitaarisen vaaratekijän (mitä Moskova ja Tiraspol sinänsä eivät kiistäneet).

Ukrainan ulkokatsomo

Ukrainan-sodan sytyttyä 24. helmikuuta 2022 debatti venäläissotilaista ja ammusvarastoista jäi tapahtumien vyöryyn alle. Moldova julisti hätätilan ja tehosti viranomaisvalvontaa, kun taas Transnistria ei nähnyt tarvetta poikkeustilalle, mutta samoin vakuutti valtiokoneistonsa hallitsevan tilannetta. Moldova tuomitsi Venäjän sotatoimet, Transnistria kutsui kärjistymistä ”ymmärrettäväksi konfliktiksi”, mutta kumpikin osapuoli vannoi sitoutuvansa rauhaan.

Spekulaatioita Transnistrian ja OGRF:n roolista esiintyi toisinaan, mutta Venäjän vetäytymisdebatia sinänsä käytiin vain satunnaisesti. Merkillepantavaa on, ettei keskustelu yltenyt esimerkiksi Transnistrian huhtikuun 2022 väitetyistä terrori-iskuisista huolimatta. Sen sijaan maaliskuussa 2022 katalyyttinä toimi Euroopan neuvoston parlamentaarisen kokouksen mietintö Ukrainan-sodan seurauksista, jonka yhdessä pykälässä (!) Venäjä nimettiin aggressoriksi ja Transnistria vieraiden asevoimien miehittämäksi.

Tiraspol torjui päätöslauselman jyrkästi: ensiksi, Venäjän väliintulo 1992 pelasti niin transnistrialaisia kuin moldovalaisia ihmishenkiä, ja toiseksi, lauselmä ainoastaan mukailee Moldovan perustuslakituomioistuimen päätöstä toukokuulta 2017. Moskova muistutti kolmikymmenvuotisen rauhanturvan ohella venäläisosastosta sovitun 21.7.1992. Viittauksellaan Venäjän ulkoministeriön tiedottaja **Marija Zaharova** tosiasiaa linkitti vetäytymis-keskustelun konfliktin poliittiseen ratkaisuun.

Maia Sandu pysyi harvinaisen vaitonaisena. Vasta toukokuun 2022 puheessaan Euroopan parlamentissa hän korosti venäläisosaston estävän Moldovan täyden puolueettomuuden (puolikasta ilmeisesti ei?). Paradoksaalisesta yhdistelmäkäsitteestä huolimatta on ilahduttavaa, että päinvastoin kuin Moskova ja Tiraspol, Moldovan presidentti otti positiivisviritteisen loikan pois vuoden 1992 pteroista.

Harhaiset hyökkäysväitteet?

Vakavampi keskustelu Ukrainan lounaiskulmasta virisi 24.2.2023. Venäjän ulkoministeri **Sergej Lavrov** syytti Kiovaa Transnistrian-invaasiosuunnitel-

masta ja Chişinăuta sen toteutus-
kumppaniksi. Hyökkäyksen pää-
määrinä siintäisivät Lavrovin mu-
kaan Cobasnan ammusvarastojen
kaappaaminen ja Transnistrian-si-
vustauhan eliminointi.

Ukraina tyrnäsi väitteet har-
haisina. Moldova ei nähnyt vä-
littöntä uhkaa ja kehotti Mosko-
vaa pitäytymään jännityksen liet-
sonnasta. Kieltämättä Lavrov jät-
ti huomiotta ukrainalaisen ja tran-
snistrialaisen aktiiviväen tasaväkiset vahvuudet,
mutta yhtä lailla Cobasnan 20 000 tonnia ammuk-
sia ja mittava määrä sotakalustoa enentäisivät Uk-
rainan varustelua.

Silmiinpistävästi yksikään osapuoli ei käsitel-
lyt Cobasnan riskejä: mikäli 132 hehtaarin varasto-
alue räjähtäisi sotatoimissa, arviolta 10 kilotonnin
lataus vastaisi ⅓ Hiroshiman pommista 1945. Vai-
kutussäde kantautuisi noin 50 kilometrin päähän –
Moldovassa Orheihin, Transnistriassa Kamenkaan
ja Ukrainassa Kodymaan ja Kotovskiin – samalla,
kun betoni- ja tiiliseinät vajaan viiden kilometrin
säteellä vaurioituivat. Luonnon, liikenneväylien
ja energiainfrastruktuurin tuhot kohoaisivat kor-
vaamattomiksi.

Yleisesti hyökkäys pohjoisesta säilyke- ja viljely-
tuotteistaan tunnetun Camenca/Kamenkan alueel-
le heikentäisi Transnistrian elintarvikeketjuja, ei
kuitenkaan lamauttavasti. Sen sijaan metallurgi-
an ja sementtituotannon keskittymän Rîbnița/Ryb-
nitsan olisi karvas tappio, lisäksi Cobasna sijaitsee
kaupungista itään; Dubasarin/Dubossaryn menetys
vesivoimaloineen sekä juoma- ja vaateteollisuus-
laitoksineen jakaisi tasavallan kahtia. Taistelut ete-
lässä hävittäisivät kone- ja metalliteollisuuden se-
kä rakennusmateriaalien ja elintarvikkeiden tuot-
antokeskuksen Tiraspolin samalla kun Dnestrovs-
kin voimalaitoksen tuho pimentäisi myös naapu-
rimaan – syyskuun 2023 loppuun laitos toimitti 90
prosenttia Moldovan sähköstä.

Kaukainen konfliktinratkaisu

Viimeistelyhetkellä elokuun 14 p:nä 2023 Dnestril-
lä vallitsevat Moldovan hätätila sekä Transnistrian
keltainen terroriuhkataso.

Moldovan tuore päätös Venäjän lähetystön
diplomaatti- ja muun henkilökunnan rinnastami-
sesta vaikeuttaa suurlähettiläs **Oleg Vasnetsovin**

JOS COBASNAN 132 HEHTAARIN VARASTO-
ALUE RÄJÄHTÄISI, OLISI MATERIAALIA ARVI-
OLTA 10 KILOTONNIN LATAUKSEN VERRAN.
SE VASTAISII 2/3 HIROSHIMAN POMMISTA
VUONNA 1945. VAIKUTUSSÄDE ULOTTUISI
NOIN 50 KILOMETRIN PÄÄHÄN.

mukaan niin Dnestrin sovintoprosessin tukemis-
ta kuin osallistumista rauhanturvaoperaation hal-
lintaan. Ukrainan-sodassa mielenkiinto keskittyy
yhtäältä (aina vasta tulossa olevaan) vastahyök-
kävään ja toisaalta tahmeisiin etenemisiin Za-
porižžjan alueella sekä Bahmutin-lohkolla; välittö-
män aseellisen tai muunkaan yhteenoton vaaraa
Dnestrin-varrella ei ole raportoitu.

Asevoimien modernisointi Moldovassa jatkuu:
maa sai Yhdysvalloilta kolmen miljardin dollarin
edestä jalkaväen droneja, tulitukiaseita ja suojava-
rusteita. Romania lahjoitti suojaliivejä, kypäriä se-
kä maastoajoneuvoja. Jonkinasteisesta välitilasta
kielii silti se, että kuun alussa maan asevoimien ko-
mentaja prikaatikenraali **Eduard Ohladciuc** kiit-
ti Kiinaa sen moldovalaisupseereille allokoimista
koulutuspaikoista sekä teknismateriaalisesta ja lää-
ketieteellisestä tuesta.

Transnistria muisti 1.8.2023 sodan 1992 uhrauk-
sia, ja presidentti **Vadim Krasnoselskij** ilmi syyt-
ti Moldovan taannoisia kansallismielisiä ”terrorin
ja väkivallan politiikasta” siviilejä kohtaan. Raisun-
puoleinen väite käy yksi yhteen sen kera, että Ve-
näjän rauhanturvaajien saapumisen muistopäivä-
nä 29.7. Krasnoselskij oli todennut venäläisyksiköt
Transnistrian ”luotettaviksi puolustajiksi”. Epäil-
lemättä valmiutta ylläpitävät kymmenet, joskin
useimmiten joukkue-komppaniatason, yhteishar-
joitukset Venäjän ja Transnistrian välillä.

Toisin kuin länsipuolen presidentti Sandu, itä-
rannan valtionpäähenkilö ei näin osoita dynaami-
suutta diskurssissaan. Päinvastoin lausueessaan kii-
toksen Venäjän federaatiolle sen vakaasta tuesta
yksinomaan rauhanomaiselle konfliktinratkaisulle
Krasnoselskij tuli edelleen viitoittaneeksi Venäjän
vetäytymisdebatin raamit.

Kunnes tasavallan poliittisesta statuksesta on
sovittu, ei venäläissotilaan ole lupa poistua vartios-
taan Dnestriltä. ■

Juha-Antero Puistola
Komentaja

Pulmia kerrakseen

Turvallisuusympäristöämme katsoessa tulee väistämättä mieleen *Fingerporin* suunnistuksen SM-kisat, jossa Satuu ja tapahtuu. Välillä nasahtaa makoi-sasti. Suomen ja Euroopan lähialueella on useita samanaikaisia palonalkuja, joista ei pidä päästää tulta valloilleen. Päätäjillä riittää päivätöitä, kun ongelmiin etsitään pienimmän riesan ratkaisuja. Voi olla, että osa jatkaa yötä myöten kuten turvallisuusviranomaisetkin.

Ukrainassa sota jatkuu, vaikka pakkanen näyttää hyydyttäneen reippaimmat operaatiot. Seuraava kesä ei loppujen lopuksi ole kaukana tulevaisuudessa, joten siellä hämmöttäviin uhkiin ja mahdollisuuksiin on valmistauduttava nyt. Jos jääme odottamaan ja katsomaan, olemme kaikissa todennäköisissä tulevaisuuksissa raakasti myöhässä.

Lähi-idässä terroristijärjestö Hamas toteutti klas-sisen kurkunleikkaajanmanuaalin mukaisen siviili-en joukkomurhan, ja sai aikaan tismalleen sen reaktion, jota odotti. Israel aloitti voimakkaan operaation Gazan kaistaleella. Hamasin toivelistalla ollut sodan laajentuminen on ainakin toistaiseksi jäänyt toteutumatta. Balsamia suunnittelijoiden itsetunnon kolauksiin levittää se, että länsimaissa Israelin ymmärtäjät harvenevat päivä päivältä. Israelin kansainvälisen tuen horjuttaminen ja diplomaattisten lähenty-misten torppaaminen oli silkan murhanhimon tyydyttämisen edellä Hamasin tarvehierarkiassa.

Se, että Alko hankkii kosher-viinit jatkossa muualta kuin Israelin siirtokunnista ei juuri vaikuta suomalaisiin. Kymmeniä vuosia kansanterveyt-tä hartiavoimin nakertaneen monopoliyhtiön julkisuusstuntti jää historian alaviitteeksi. Suomen ja Israelin yhteistyössä on paljon tärkeämpiä turvalli-suuteemme suoraan vaikuttavia ulottuvuuksia. Niiden ei pidä antaa himmetä.

Uusimpana mutta ei vähäisimpänä murheena ovat itärajalta pakkautuvat turvapaikanhakijat. Oi-

keampi nimitys olisi välineellistetyt siirtolaiset. Jos talvi jatkuu normaalina, niin voidaan kutsua myös sinisiksi miehiksi.

Itärajan tilanne ei yllättänyt

Tilanne rajalla ei voinut tulla millään muotoa yllätyksenä, joten suurin osa Suomen toimenpiteis-tä on täytynyt olla etukäteen ainakin luonnosteltu.

Päätäjämme toivat hienosti esiin sen, ettei ky-se ole ensimmäisten tippojen koosta, vaan koko vuodon potentiaalista. Sen maksimi on perinteises-ti laskettu kaavalla: Venäjällä olevat siirtotyöläiset – sotataloudessa vaadittava ehdoton minimi. Sen jälkeen paikalliset logistikot kertovat, millä tahdil-la henkilöt voidaan siirtää sopivalle EU-rajalle ha-kemaan turvapaikkaa – mielellään omalla kustan-nuksellaan. Tuon laskuharjoituksen voi kukin teh-dä iltapuhteenaan, jos haluaa valvoa seuraavan yön.

Kohdemaan sukat saa sekaisin paljon pienem-milläkin ihmismäärillä. Käytännön esimerkkinä Maahanmuuttovirastomme, joka aikoi siirtää uk-rainalaiset sotapakolaiset Venäjältä tulevien ryh-mämatkailijoiden tieltä pois. Sama virasto kokei-li jo aiemmin venäläisten ja ukrainalaisten yhteis-majoitusta, mutta luopui siitäkin hankkeestaan lievähkön julkisuuskohun jälkeen.

Toinen valaiseva esimerkki erilaisesta järjen-juoksusta oli uutinen siitä, ettei itärajaa voisi sul-kea turvapaikanhakijoilta edes sotatilanteessa. On siinä rintamavastuussa olevalla komentajalla tak-tinen pulma, kun miettii laittaako turvapaikanha-kijat jonottamaan kranaatinheitinkomppanian oi-kealta vaiko vasemmalta puolelta. Odotan malt-tamattomana esimerkkiratkaisua Maanpuolus-tuskorkeakoulun Sotataidon laitoksen opettajil-ta. Nykyosaamisella minä saisin kenttäkokeessa hylätyn. ■

ADOBE STOCK

Suomen sodan sissit

”Rothillekin raha rintaan taikka täss` on tää”

TEKSTI OHTO MANNINEN

Sissisodankäynti on meillä ollut yksi merkittävimmistä taistelutavoista Kesän 1808 sotatoimista oli suuri osa sissi- ja partioretkiä. Iskut suunnattiin venäläisten huoltoon.

Suomen sodan aikana 1808 suomalaiset suorittivat iskuja venäläisten huoltoyhteyksiä vastaan Hämeessä ja Savossa. Osaa näistä voidaan määritellä sissitoiminnaksi. Tampereen seudulle tehdystä retkestä on **J.L. Runeberg** kirjoittanut *Vänrikki Stoolin tarinoissa*, ja tähän viittaa alaotsikon runollinen lause.

Sissisodankäynti on meillä ollut yksi merkittävimmistä taistelutavoista Kesän 1808 sotatoimista oli suuri osa sissi- ja partioretkiä. Iskut suunnattiin venäläisten huoltoon.

Partio- eli partti-retkiä (vrt. partisaanit) oli itärajan yli suoritettu kautta vuosisatojen. Mukana oli suomalaisia ja karjalaisia molemmilla puolilla. ”Työnantajina” olivat Ruotsi ja Venäjä. Esimerkiksi ns. Hattujen sodan aikana 1741–1742 ryöstöretkiä tehtiin rajaseudulla kumpaankin suuntaan, länteen Savoone asti ja itään Aunukseen. Ryöstösaalista kerättiin ja muun muassa Sortavalan asutus tuhottiin.

AMIRAALI RUTT JA KENRAALI SPUFF. Lapuan heinäkuussa 1808 käydyn taistelun jälkeen ylipäällikkö **W. M. Klingspor** lähetti sissijoukon tuhoamaan ken-

raalimajuri **Nikolai Rajevskin** joukkojen Virroilla sijainneet elintarvikevarastot. Tätä sissihyökkäystä johtivat teiskolainen aliupseeri **Jakob Johan Roth** ja tamperelainen vääpeli **Carl Johan Spooft**. Spooft oli kotoisin Lempäälän Kukin kartanosta.

Rothin ja Spooftin johtama sissijoukko koostui Ruoveden ja Vesilahden komppanioiden miehistä. Sissit toimivat kolmen viikon ajan pääasiassa Virtain ja Ruoveden alueella tuhoten venäläisten varastoja ja häiriten heidän huoltokuljetuksiaan. He ulottivat iskunsa myös etelämmäksi aina Tampereelle saakka.

”Omatoimisesti” oli Keuruulla 10.7. hyökätty kuljetusta vastaan. Hyökkäyksessä oli talonpoikien lisäksi Viaporin antautuessa kotiin päästettyjä.

Roth siirtyi 18.7. Virroille, mutta siellä makasiinit osoittautuivat hyvin vartioiduiksi. Hän lähti veneellä Visuveden sillalle, joka poltettiin 19.7. ja Ruoveden sillalle, joka poltettiin 20.7. Sitten hän kaappasi jauho- ja leipäkuljetuksia: 21.7. Ruovedellä jauhoproomun. Sinnekin oli kokoontunut talonpoikia ja Viaporista vapautettuja (antautuneita) sotilaita. Näiden mukanaolon perusteita ei liene pohdittu.

TAMPERE OLI KESÄLLÄ 1808 venäläisten joukkojen miehittämä ja soutuveneillä Näsijärveltä 23.7. saapuneen noin 40 miehen sissipartio tarkoituksenaan polttaa Tammerkosken yli johtava puusilta ja kaupungissa olevat venäläisten joukkojen varastot. Venäläiset estivät nämä aiheet tykkitulen avulla mutta sissien toiminta aiheutti kuitenkin häiriöitä. Tampereen varuskunnan komendantti majuri **Njevnev** raportoi, että Tampereelle oli hyökännyt **Rutt**-nimisen amiraalin johtaman laivasto, jonka mairinnousjoukkoja komensi **Spuff**-niminen kenraali.

Olli Tiainen johti puolustustaistelua Pohjois-Karjalassa.
[Aarno Karimon omaisten lupa kuvan käyttöön.]

Venäläiset saapuivat aluksilla Rothin tukikohtasaarelle, mutta se oli jo tyhjennetty. Venäläiset polttivat itse makasiinin Virroilla ja lähtivät vetäytymään mutta pysähtyivät Jämsässä.

Spoofin ja Rothin johtamat sissit tekivät muitakin iskuja Näsijärven alueella, muun muassa 21.7. he sieppasivat venäläisten viljajalaan Teiskon Unne-kivensalmessa.

Sissiosasto palasi ruotsalaisten pääjoukkojen yhteyteen Kauhajoelle 14. 8. Spooft kuoli samana vuonna Torniossa. Roth ylennettiin luutnantiksi, ja ”sai myös rahan/mitalin rintaan”. Hän palasi rauhan tultua kotiseudulleen Teiskoon.

Rothin ja Spooftin sissiretki oli Runebergin yhtenä innoittajana hänen kirjoittaessaan Vänrikki Stoolin tarinoita. Hän kuuli paikallisiakin tarinoita toimiessaan kotiopettejana 1825–26 Ruovedellä.

RYÖVÄRISOTA SAVOSSA JA POHJOIS-KARJALASSA. Myös Savossa käytiin ”ryövärisotaa”. Varkaudessa tehtiin 15.6. isku kuljetusta vastaan. **Barclay de Tolly’n** johtama osasto vetäytyi 17.6. Kuopioon.

Ruotsin armeija oli joroislaisen kapteeni **Carl Vilhelm Malmin** johdolla toukokuussa 1808 vallannut Kuopion takaisin, Malmin osasto lähti eteneämään etelään kohti Mikkeliä, mutta joutui pysähtymään Juvalle ja sieltä sivustauhan alaisena siirtymään edelleen Joroisiin.

Majuri Malm (4.6.1808) käytti talonpoikia tehokkaasti hyväkseen. Paikallishankinnat kohdistuivat venäläisten kuormastoihin.

TAISTELU JOROISTEN VIRRAN varrella kesäkuun alussa 1808 kesti lähes neljä vuorokautta. Ruotsin kruunun alaisia joukkoja johditi täällä **Sandelsin** alaisuudessa Savon jääkärien pataljoonankomentaja, majuri **Berndt Grotenfelt**, ja hänen alaisiaan olivat majuri **Dunckerin** Sulkavan komppania ja majuri Malmin henki- eli Kerimäen komppania.

Venäläiset pääsivät tykistöyliyvoimansa, vesistönylityskalustonsa, ulaaniensa ja sivustaiskuillansa Grotenfeltin lopulta antamaan kirkonkellojen soida vetäytymisen merkiksi. Se oli taistelua etuasemassa, ennen viivytystä Var-

kauteen ja sitten Kuopion suunnalla olevaan pääasemaan. Pieksämäeltä, Pohjanmaalla ja Karjalassa etenevät venäläiset olivat jo ehtimässä etuosaston ohitse.

Savossakin järvi- ja maasto aiheutti venäläisissä epävarmuutta. Kuuluisaksi tuli Runeberginkin mainitsemien Savon jääkäreiden Dunckerin ja Malmin organisoima muonanhaku venäläisten kuormastosta Leppävirran Paukarlahdella heinäkuussa 1808.

”SUOMEN SODAN” AJALTA on historiankirjojen lehdille jäänyt **Olli Tiainen** niminen sissipäällikkö. Sandels lähetti Malmin joukon (120 miestä) elokuun alussa itään tukemaan Tiaisen johtamaa puolustustaistelua. Tämän jälkeen venäläiset vetäytyivät sillä suunnalla Tohmajärveltä.

Malm joutui syksyllä 1808 haavoittuneena venäläisten vangiksi Koljonvirran taistelussa. ”. . ja kaikki hetkestä riippui vaan, Fahlander, Malm ja Duncker alas rantahan rynnistää”, runoili Runeberg. Duncker kaatui seuraavana vuonna heinäkuun viidentenä päivänä Ruotsin puolella Hörneforsin luona.

Autonomisen Suomen kirjallisuudessa romanttisen hohteen saanut sissitoiminnan ”oppi” periytyi itenäiseen Suomeen. Niin talvi- kuin jatkosodankin aikana neuvostosuunnitelmat osoittavat, että Etelä-Savon järvi-alue oli yritettävä – jos mahdollista – kiertää sodan ratkaisemiseksi. ■

Paikka- ja olosuhdetieto moniulotteisessa taistelutilassa

TEKSTI JYRI KOSOLA

Paikka- ja olosuhdetiedolla on entistä keskeisempi merkitys sotilaallisten operaatioiden onnistumiselle.

Puutteellisten karttojen vuoksi eksyneet rykmentit, epätarkkojen merikarttojen johdosta karille ajaneet sotalaivat, myrskyyn hävinneet armadat sekä sumussa kotikenttensä hukanneet lentokoneet ovat hyvä esimerkkejä siitä, miten tärkeää on tietää missä itse on, missä muut ovat sekä millaisella paikalla on ja millaista on matkalla määränpäähän.

Paikkatiedolla tarkoitetaan Puolustusvoimissa tietoa, joka sisältää välittömän tai välillisen viittauksen tiettyyn sijaintiin tai maantieteelliseen alueeseen. Käsite jättää avoimeksi mistä tiedosta ja mistä sijainnista on kyse.

Onko esimerkiksi maalitieto paikkatietoa? Naton käyttämä englanninkielinen määritelmä ”...*position is referenced to the Earth geospatial information*” rajaa paikkatiedon nimenomaisesti maapallon kolmiulotteiseen fyysiseen koordinaatistoon.

Suomen ja englannin kieliset määritelmät eroavat jonkin verran toisistaan. Englanniksi paikkatiedot määritetään Maahan liittyviksi faktoiksi, joihin liittyy maantieteellinen paikka, ja jotka on järjestetty koherenttiin rakenteeseen, siis johdonmukaiseksi ja yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Muodoltaan paikka- ja olosuhdetiedot voivat olla erilaisia digitaalisia aineistoja sekä satelliitti- ja ilmakuvia, englanninkielisessä versiossa tuotteita, dataa, julkaisuja ja materiaaleja, kuten georeferoituja kuvia.

Paikkatietoa ei pidä sekoittaa **sijaintitietoon**, joka kertoo sen, missä kolmiulotteisessa koordinaattipisteessä kohde on. Paikkatieto siis kertoo mitä jossakin on, sijaintitieto missä jokin on.

Olosuhdetieto on Puolustusvoimissa tietoa toimintaan vaikuttavista olosuhdekijöistä, kuten säätilan ja ilmaston vaikutus, vuodenaikojen tilastolliset erityispiirteet sekä vesistöjen olosuhteet. Säätila on tietoa ilmakehän hetkellisestä tilasta. Käsitteistön logiikka on jossain määrin horjuva ja sisäisesti ristiriitainen. Olosuhdetieto on tietoa toimintaan vaikuttavista tekijöistä, kuten säätilan vaikutus. Se ei siis ole tietoa säätilasta, vaan sen vaikutuksesta. Toisaalta vuodenaikojen ja vesistöjen kohdalla tieto koskee nimenomaan olosuhteita, ei niiden vaikutuksia.

VAATIVAT MOBILIT JÄRJESTELMÄRATKAISUT

KOTIMAINEN ASIAANTUNTIJA

WWW.CONLOG-GROUP.FI

Sotilassää

Säätieto koskee suomalaisen määritelmän mukaisesti vain ilmakehää. Naton sotilassäätieteeseen (*military meteorology*) kuuluu ilmakehän lisäksi myös avaruussään historia, nykytila ja ennuste.

Säätilalla on sekä hetkellinen, että kumulatiivinen vaikutus. Hetkellisiä vaikutuksia ovat esimerkiksi sumun vaikutus näkyvyyteen, tuulen vaikutus lentotoimintaan ja aallonkorkeuteen. Kumulatiivisia vaikutuksia ovat esimerkiksi pakkasen johdosta routaantuva maa, lumisateen johdosta kasvava lumien korkeus ja tuulen aiheuttamat mainingit sekä vedenpinnan korkeuden muutokset.

i6D paikkatieto

Sodankäynnissä tarvittavat paikka- ja olosuhdetiedot riippuvat luonnollisesti siitä, missä sotaa käydään. Maa-, meri- ja ilmasodassa tarvitaan eri tyyppistä tietoa.

Maalla operoitaessa merkittäviä seikkoja ovat esimerkiksi maaperä, pinnanmuodot, kasvillisuus, rakennukset, maanpäällinen ja maanalainen infrastruktuuri, kuten tiet, kaapelit, tunnelit ja sillat. Niiden hetkellisellä tilalla, kuten maaperän kantavuudella ja kaivettavuudella, lehvästön tarjoamalla suojalla ja sillan kantavuudella, on merkitystä sotilasjoukon kykyyn liikkua, suojautua ja vaikuttaa vastustajaan.

Merillä liikuttaessa paikkatietoon liittyvät esimerkiksi veden syvyys, pohjan muodot ja koostu-

mus, eli maaperä. Ilmassa korostuvat olosuhdetiedot, kuten sään hetkellinen vaikutus ilmanpaineeseen, kosteuteen, sateeseen, sumuun ja pilviin.

Maalla, merellä ja ilmassa paikkatieto liittyy määritelmänsä mukaisesti sijaintiin maapallolla. Ongelmaksi syntyy määrittellä mitä on i6D paikka- ja olosuhdetieto. Avaruudessa kolmiulotteisen paikan tilalla on neliulotteinen kiertorata ja ilmakehän säätilan tilalla avaruussää. Avaruudessa ei ole yötä eikä päivää, pilviä tai sumua. On kuitenkin armoitonta aurin- gon paahdetta, varjoa ja kosmista säteilyä, joiden aiheuttamilla olosuhteilla on vaikutusta toimintaan.

Mitä ovat kyberolosuhteet?

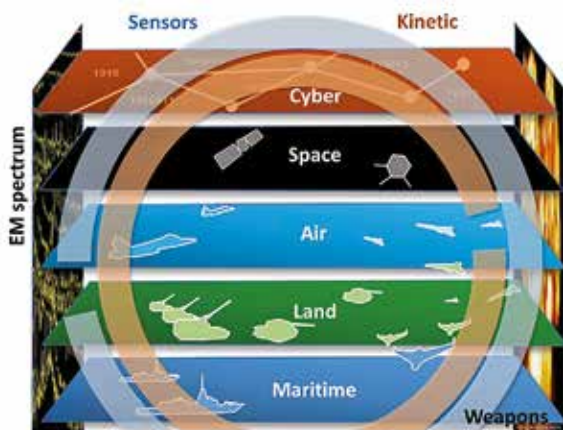
Kybertoimintaympäristössä korostuu verkon topologia, eli looginen rakenne ja kohteiden sijainti siinä.

Jos kohdejärjestelmiin ei vaikuteta fyysisesti, vaan vain kyberkeinoin, kohteen fyysisellä sijainnilla ei ole merkitystä. Jos sen sijaan kyberhyökkäystä tuetaan fyysisellä vaikuttamisella, tai toisinpäin, pitää tietää sekä looginen että fyysinen paikka.

Sähkömagneettisen spektrin suhteen kampaillaan samanlaisten haasteiden kanssa kuin avaruudessa ja tietoverkoissa. Asiat ilmenevät sähkömagneettisessa spektrissä fyysisen olomuodon sijasta energiana, jolla on sekä kvantti- että aaltoliikemenemismuoto. Ja aivan niin kuin avaruudessa, jossa asiat pysyvät kiertoradalla vain jos ne liikkuvat, myös sähkömagneettisessa spektrissä aaltoliike on olemassa vain edetessään. Mutta toisin kuin kiertoradalla, spektrissä asiat voivat edetä mihin suuntaan tahansa. Miten siis kuvataan paikkatietoa spektrin maailmassa?

Ottaen huomioon sen, että radioaallot eivät juurikaan etene maan sisällä tai vedessä, sähkömagneettinen spektri on läsnä lähinnä ilmassa ja avaruudessa. Nato sijoittaa spektrin osaksi fyysisiä toimintaympäristöjä. Näkökulma on epälooginen ja vähintäänkin ongelmallinen.

Sähkömagneettinen säteily ei tiedä mistä se lähti eikä minne se on menossa. Se ei myöskään kunnioita toimintaympäristöjen rajoja, vaan etenee, taipuu, taittuu, heijastuu ja siroaa niin kuin luonnonlait määräävät. Jos spektrin ajatellaan olevan osa maa-, meri-, ilma-, avaruus- ja kybertoimintaympäristöjä, niissä kussakin pitäisi olla spektritalannekuva. On kuitenkin selvää, ettei ole mahdollista koota ”maaspektritalannekuvaa” tai ”ilmaspektritalannekuvaa”. Koska spektrin osalta tilanne-

Kybertoimintaympäristössä korostuu verkon topologia, eli looginen rakenne ja kohteiden sijainti siinä.

kuvaa ei voi jakaa muihin toimintaympäristöihin, olisi luonnollista tunnustaa spektri omaksi toimintaympäristökseen.

Paikka informaatioympäristössä lienee spektriäkin vaikeampi hahmottaa ja määritellä. Käsitys informaation paikkatiedosta löytynee ihmisen kognition ymmärryksen lisääntyessä. Paikka- ja olosuhdetietoon on jo nyt viisaasti sisällytetty myös väestö- ja demografiatiedot kuuluvat.

Paikka- ja olosuhdetiedon merkitys korostuu

Digitalisaatioaikakaudella paikka- ja olosuhdetiedon merkitys sodankäynnissä korostuu entisestään. Kulkukelpoisuusalgoritmien avulla voidaan suunnitella joukkojen operaatioita ja taktisia manööverejä. Maaperä- ja olosuhdetietoja hyväksi käyttäen kyetään suunnittelemaan linnoittamista ja optimoimaan tunkeumapommien syytinten viiveaikaa, radioaaltojen etenemismallien avulla voidaan etsiä parhaat suojautumis- ja vaikuttamiskeinot.

Olosuhdetietoja voidaan hyödyntää näiden lisäksi myös tilanneymmärryksen muodostamisessa, maailtuksessa, tulenkäytön suunnittelussa, liikkeen edistämässä, suluttamisessa, linnoittamisessa, maastouttamisessa, harhauttamisessa, akustisessa valvonnassa sekä lukemattomissa muissa käyttökohteissa.

Tulevaisuudessa paikka- ja olosuhdetiedolta vaaditaan vieläkin enemmän. Maan magneettikentän anomaliaita ja gravitaatiokenttiä hyödyntävät sensori- ja paikannusjärjestelmät edellyttävät myös uudenlaisia kartoitusmenetelmiä. Digitalisaation myötä yleistyvät digitaaliset kaksoiset paitsi mahdollistavat paikka- ja olosuhdetietojen ajan tasalla pitämisen, sitä myös vaativat kyetäkseen toimimaan kunnolla.

Sillä, joka kykenee kehittämään näihin laskennallisesti työläisiin tehtäviin sopivat algoritmit ja jolla on ajantasainen paikka- ja olosuhdetieto käytettävissään, on vastustajaan nähden ylivoimainen sekä toiminnan nopeudessa että päätösten ja suunnitelmien laadussa. ■

SUOMALAINEN ORBIS OY ON TOIMITTANUT LUOTETTAVIA TIEDONSIIRTORATKAISUJA JO VUODESTA 1949.

Toimitamme maanpuolustuksen erityisvaatimuksiin suunniteltuja kestäviä ja laadukkaita komponentteja, jotka takaavat kriittisten järjestelmien korkean teknisen suorituskyvyn, sekä suojauksia ja mittalaitteita, joilla varmistetaan tiedonsiirtoverkon toiminta vaativissa olosuhteissa. Toimimme luotettujen päämiesten kanssa, ja valikoimamme kattaa paitsi MIL-standardin mukaiset myös NATO-yhteensopivat tuotteet.

Orbis Oy | Vanha Kaarelantie 9, 01610 Vantaa | www.orbis.fi | p. 020 478 8600

Konttaisella valmistaudutaan jäsenten talvilomiin

Pitkään palvelut ja paikoin halkeillut vanha avantokoppi sai uuden seuraajansa pitämään avannossa pulahtajat sään suojassa.

LOMA-KONTTAISEN HUOLTOVÄKI toivottaa koko Upseeriliiton jäsenistölle rauhallista joulun aikaa sekä menestystä tulevalle vuodelle. Kiitämme teitä kaikkia kuluneesta vuodesta, joka meni taasen vauhdilla ja piti sisällään paljon mukavia tapahtumia ja kohtaamisia.

KONTTAISENRANNAN MÖKIT olivat tänäkin vuonna kovalla käytöllä ja moni jäsenistä myös löysi Konttaisen mökeille ensimmäistä kertaa.

Parhaillaan täällä Konttaisella valmistaudutaan vuodenvaihteen lomasesonkiin. Ennakoivia askareita on tehty kovasti, jotta joululoman vietto Konttaisenrannassa on mahdollisimman levollinen ja rauhallinen. Viimeisiä huoltotöitä tehdään jouluviikon kynnykselle asti, jonka jälkeen laskeudutaan joulun rauhaan ja otetaan uusi vuosi vastaan rennoin mielin.

Mökkiarvonnat olivat jälleen suosittuja. Joulun ja uudenvuodenviikoille oli yli 200 osallistujaa ja tietenkin vain murto-osalle kävi tuuri. Arpa on armoton, mutta oikeudenmukainen. Mökin voittaneista osa oli mukana arvonnassa ensikertaa, ja osa on koittanut arpaonnea jo vuosia. Eräs mökin voittanut mainitsi osallistuneensa arvontaan 35 kertaa, vihdoin ja viimein vuosien odotus palkitaan ja tunnelmallinen joululoma Konttaisenrannassa käy toteen!

KEVÄTTALVEN HIIHTOLOMAVIIKOT ovat pitäneet suosionsa ja ruuhkapiikki osuukin viikoille 8–10. Konttaisella kuitenkin myös viikot 11 ja 12 ovat kasvattaneet suosiotaan vuosien mittaan, etenkin hiihtoharrastajien parissa. Pääsiäisen seutu on perinteisesti hyvin kysyttyä aikaa.

Viikko 16 on taas laskettelijoiden lomaviikko, sillä hiihtolatuojen kunnan epävarmuus ei Rukan rinteillä ole haitaksi. Hiihdä halvalla -hintainen lomaviikko kevätauringon alla on mitä parhain ajankohta laskettelulomaksi.

VIISIKUUKAUSIEN HUOLTOTÖIDEN ohessa Konttaisella rakennetaan uutta ja entrataan vanhaa. Tänä vuonna tehtiin monenlaisia pieniä rakennusurakoita. Mökkien 8 ja 9 saunat remontoitiin niiltä osin kun oli tarpeen, samalla luotiin saunoihin uutta ilmettä. Näiden mökkien etuterasseille tehtiin myös kaiteet, jotta etuovet eivät enää muurautuisi umpeen lumen tuiskuttaessa. Myös poroportteja asennettiin mökkien kuisteille estämään porojen siestan vietto ulko-ovien edessä.

Veneilyn helpottamiseksi sekä toimivuuden ja turvallisuuden parantamiseksi venelaituri uusittiin osittain perustuksia myöten. Venelaturia levennettiin ja veneiden kuiville vetoon asennettiin työtä helpottamaan vinssit sekä venetelat. Nyt ei tarvitse enää isoja venei-

> JÄSENUUTISIA

tä vetää kahden hengen voimin, vaan allekirjoittanutkin saa veneet vedettyä kuiville hymyssä suin.

Rantasaunalta rantaan vievät rappuset uusittiin. Rappusia levennettiin ja hieman korotettiin, myös roudan vaikutukseen kiinnitettiin erityistä huomiota, sillä entiset rappuset olivat ajan saatossa alkaneet keulia. Samoilla töin laiturin tukirakennetta paranneltiin ja se tunkattiin tukevammin järven pohjaan. Laiturin vanha osa uusittiin kokonaan.

UUSI VARAUSJÄRJESTELMÄ palvelee asiakkaita reaaliajassa. Tämän vuoden alussa Konttaisenrannan varaukset siirrettiin sähköiseen kalenteriin, joka löytyy jäsenisivuilta. Kalenterin kautta näkee varausilanteen reaaliajassa ja varauksen teko on sitä kautta myös helpoa ja nopeaa.

Majoitukset ovat vapaasti varattavissa puolta vuotta aiemmin, pois lukien arvontaviikot ja ajoittaiset luitukset huoltotöiden vuoksi. Omia varauksia on myös kätevä tarkastella jäsenosioista. Tammikuussa on vielä joitain vapaita ajankohtia talvilomalle, ei muuta kuin nettikalenteria tsekkaamaan ja varausta tekemään!

Konttaisenrannan varauksista, majoitusten laskutuksista sekä mökkihuolloista ja siivouksista vastaa Loma-Konttainen Ky. Puh. 0400 393756 arkisin (ma-pe) kello 10:00–15:00 tai asiakaspalvelu@loma-konttainen.fi

TEKSTI JA KUVAT: PÄIVI VETELÄINEN

UUDET HINNAT KESÄKUUSTA ALKAEN. Yleisestä kustannusten kohoamisesta johtuen Upseeriliiton hallitus on päättänyt korottaa maltillisesti Konttaisenrannan mökkien vuokraushintoja 1.6.2024 alkaen.

Hintoja korotetaan sekä arvottaville sesonkiviikoille että perushintaisille viikoille seuraavasti:

- ensimmäisen vuorokauden hintaan 10 € korotus
- lisävuorokausien hintaan korotus 5 €/vuorokausi.

PÄIVITETTY HINNASTO löytyy Upseeriliiton kotisivuilta jäsenosioista. Edellisen kerran Konttaisenrannan hintoja on korotettu vuonna 2019. Kiitämme jäseniä ymmärryksestä hintojen korotuksen suhteen. Hissilippujen hinnat säilyvät ennallaan.

UPSEERILIITON VIERUMÄEN MÖKKIEN KESÄSESONGILLE ARVOTAAN MÖKKIEN VUOKRAAJAT. MAHDOLLISUUTEEN VUOKRATA MÖKKI VOI ILMOITTAUTUA 29.2.2024 MENNESSÄ LINKISTÄ:
https://www.lyyti.in/Vierumaki_kesan2024arvonta

Arvontaan voi ilmoittautua yhdelle viikolle ja yhdelle viikonlopulle tai pelkästään yhden viikon arvontaan tai yhden viikonlopun arvontaan. Syyskuun viikonloppuja ei enää arvota, vaan ne ovat vapaasti varattavissa maaliskuun alusta alkaen.

TEE VAIN YKSI ILMOITTAUTUMINEN. Älä tee useita ilmoittautumisia, sillä huomioimme vain yhden ilmoittautumisen/viikko ja yhden ilmoittautumisen/viikonloppu. Usealle ajankohdalle tehdyt ilmoittautumiset hidastavat arvontaa, jos joudumme tarkistamaan ilmoittautujilta mille ajankohdalle oli tarkoitus ilmoittautua. Jos haluat muokata tekemääsi ilmoittautumista, voit tehdä sen ilmoittautumisen vahvistusviestissä olevan muokkaa-toiminnon kautta. Ilmoittautumislomakkeelle on nyt lisätty "lisätietoja"-osio mahdollisia tarkennuksia varten.

ARVONTAVIIKOT VARATAAN JA LASKUTETAAN KOKONAISINA VIIKKOINA, VARAUSAIKAA EI VOI LYHENTÄÄ.
Kesäsesongin arvonta tehdään perjantaina 1.3.2024 ja arvonnassa voittaneille ilmoitetaan sähköpostitse viikon 10 aikana.

KOKONAISINA VIIKKOINA perjantaista perjantaihin arvotaan viikot ajalla 7.6– 16.8.2024.
Arvonta-aikana mökki vuokrataan kokonaiseksi viikoksi ja vaihtopäivä on perjantai.
ARVOTTAVAT VIIKONLOPUT (perjantaista sunnuntaihin):
16.–18.8.2024, 23.–25.8.2024 ja 30.8.–1.9.2024.

Saapumispäivänä mökin avaimet saa kello 16.00 jälkeen ja lähtöpäivänä avaimet palautetaan kello 12.00 mennessä.

Ilmoittaudu arvontaan heti, älä jätä viimeiseen päivään viimeiselle minuutille!

Upseeriliitto palkitsi ansioituneita jäseniään

UPSEERILIITON HALLITUS ON PÄÄTTÄNYT PALKITA UPSEERILIITON 1. LUOKAN ANSIOMITALILLA henkilöitä, jotka ovat pitkäaikaisesti ja erittäin ansiokkaasti toimineet vastuunalaisilla paikoilla Upseeriliitossa ja sen eri toimielimissä.

Liittokokouksen yhteydessä julkistettiin seuraavat mitalin ansainneet henkilöt:

Jukka Ihalainen	Juuso Orava
Ilkka Ikonen	Saska Pajunen
Joel Jalojärvi	Toni Pelho
Pekka Jyrkönen	Antti Pikkarainen
Aki Järvinen	Pessi Pursiainen
Johannes Kaartinen	Jaakko Rahnasto
Mika Lejonqvist	Esa Rajala
Tom Lund	Sami Reinikainen
Paavo Maunu	Sami Suhonen
Jussi P. Nurminen	Petri Syrjäläinen

Onnittelut kaikille mitalilla palkituille jäsenillemme!

MARKO VARAMA

Hertz

Joulun viettoon Hertz-autolla

Hertz on Upseeriliiton yhteistyökumppani. Hyödynnä lyhytaikaisen autonvuokrauksen jäsenetuhinnat.

Saat hyvän tarjouksen vuokra-autosta ilmoittamalla jäsennumerosi Hertz Varauspalveluun.

Varaukset:

Hertz Varauspalvelu, puh. 0200 11 22 33
(ma-pe klo 8.00 - 16.00, 0,99 EUR/min+pvm/
mpm)

Lisätiedot www.upseeriliitto.fi

UPSEERILIITON YHTEYSTIEDOT

Puheenjohtaja

evl Ville Viita
viita@upseeriliitto.fi
044 501 0378

Varapuheenjohtajat

evl Markku Jämsä
jamsa@upseeriliitto.fi
0299 800

evl Janne Rautakorpi
rautakorpi@upseeriliitto.fi
0299 800

Edunvalvontapäällikkö

maj Mika Ylönen
ylonen@upseeriliitto.fi
050 362 2884

Neuvottelupäällikkö

komkapt Kari Nousiainen
nousiainen@upseeriliitto.fi
040 827 1747

Pääluottamusmiehet (PV)

maj Tero Pynnönen
pynnonen@upseeriliitto.fi
0299 500 780

maj Petri Soppi

soppi@upseeriliitto.fi
0299 500 781

RVL:n pääluottamusmies

kapt Aki Järvinen
jarvinen@upseeriliitto.fi
0295 421 491

Viestintäpäällikkö

Essi Lindqvist
lindqvist@upseeriliitto.fi
040 565 1835

Sotilasaikakauslehden toimitussihteeri

komkapt Marko Varama
varama@upseeriliitto.fi
040 844 8255

Hallintosihteeri

Erja Elopuro
elopuro@upseeriliitto.fi
040 537 1799

Liittosihteeri

Päivi Schroderus
schroderus@upseeriliitto.fi
050 338 8228

Toimisto

Laivastokatu 1 B,
toimisto@upseeriliitto.fi
00160 Helsinki

Upseeriliiton Konttisenranta

Virkkulantie 30
93830 RUKATUNTURI

Asianajotoimisto Lindell Oy

Olli-Pekka Lindell
toimisto@asianajotoimisto-
lindell.fi
(02) 251 1004, 0400 826 078

Loma-Konttainen ky

Puh. arkisin
kello 10.00–15.00
0400 393 756
asiakaspalvelu@
loma-konttainen.fi

UPSEERILIITTO.FI

Upseerikalenteria ei julkaista vuodelle 2024

UPSEERIKALENTERIN julkaiseminen on lopetettu hallituksen ja liittovaltuuston päätöksellä keväällä 2023.

Pyydämme jäsenistöä ottamaan huomioon, että vuoden 2024 Upseerikalenteria ei ole toimistolta tilattavissa.

Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiö

SÄÄTIÖ PALKITSEE vuosittain kadettiupseereita, jotka ovat julkaisseet väitöskirjan tai muuta sotatieteellistä tutkimusta tai sotilasalaa käsittelevän teoksen.

HAKEMUS JA TEOKSET on jätettävä vuoden loppuun mennessä säätiön asiamiehelle Marko Varamalle. Yhteystiedot yllä.

Katso myös: www.khik.fi

Pohjola Vakuutus

www.pohjolavakuutus.fi

SOTILASAIKAKAUSLEHTI

Maamme johtavaa sotilasalan ammattilehteä julkaisee upseerien akavalainen ammattijärjestö, Upseeriliitto ry.

Puolustusvoimat suorittaa vuositason miljardihankintoja, joista päättävät suomalaiset upseerit ja valtionhallinnon virkamiehet. He lukevat Sotilasaikakauslehteä, sotilasalan johtavaa ammattilehteä.

Sotilasaikakauslehti käsittelee puolustusvoimien hankintoja, koulutusta, turvallisuuspolitiikkaa, strategiaa ja ajankohtaisia aiheita.

Varaamalla ilmoitustilaa varmistat yrityksesi näkymisen puolustusvoimien päättäjille.

Varmista näkyvyytesi puolustusvoimien päättäjille

e-mail juha.halminen@mediaosasto.fi
tel. +358 50 5922722☒

www.upseeriliitto.fi

FF21

Posti Green

COMBITECH

Experts in Digitalizing Defence